

Učednictví pro 21. století

3. ČÁST
JAK ZPŮSOBIT ZMĚNU

STUDIJNÍ PŘÍRUČKA PRO NOVĚ OBRÁCENÉ KŘEŠŤANY

Učednictví pro 21. století

3. ČÁST
JAK ZPŮSOBIT ZMĚNU

STUDIJNÍ PŘÍRUČKA PRO NOVĚ OBRÁCENÉ KŘEŠŤANY

Vytvořeno Centrem pro evangelizaci a učednictví, oddělení
Global University, Springfield, Missouri, USA.

Kontaktní informace na českou pobočku:

Webové stránky: <http://www.globaluniversity.cz>

Překlad: Ing. Erika Pluskalová, DiS.

Biblické citace jsou až na výjimky použity z Českého
studijního překladu KMS. Jinak je použit Český ekumenický
překlad, který je označen zkratkou CEP a Bible 21, která je
označena B21. Assemblies of God je letniční denominací
v USA, která svým učením odpovídá Apoštolské církvi v ČR a
ke které se AC v mezinárodním měřítku hlásí.

© 2008 Global University

První vydání.

Všechna práva vyhrazena.

ISBN 978-0-7617-1308-1

OBSAH

LEKCE	STRANA
Úvod.....	4
Jak používat tuto příručku.....	5
Lekce 1 – Rozvíjení vize.....	9
Lekce 2 – Kristocentrické cíle.....	23
Lekce 3 – Povolání k evangelizaci.....	42
Lekce 4 – Ochota se učit.....	62
Lekce 5 – Služba ve sboru i za jeho hranicemi.....	78
Lekce 6 – Maximální využití tvého času.....	94
Lekce 7 – Tvé schopnosti a obdarování	107
Lekce 8 – Rozvinutí vůdčích dovedností	123
Lekce 9 – Důležitost týmové práce.....	138
Lekce 10 – Budování jednoty ve sboru.....	156
Lekce 11 – Zvládání konfliktů	172
Lekce 12 – Zlepšování svých postojů	189
Lekce 13 – Překonávání překážek.....	201

Úvod

Učednictví pro 21. století je pro tebe, nově obráceného křesťana. Stal ses učedníkem Ježíše Krista a nastoupil jsi strhující cestu. Učedník je někdo, kdo se učí, zraje a stává se někým jako jeho učitel – v našem případě jako Ježíš. Slovo cesta znamená pohyb kupředu na nové území. Opouštíš dobře známou půdu a směřuješ k místům, kde jsi nikdy před tím nebyl.

Na této cestě budeš rozvíjet svou lásku a respekt k Bohu, poroste tvoje chápání Bible a schopnost uvádět její učení do praxe. Proč křesťané dělají to, co dělají? Modlitba, dávání, pomoc potřebným, služba, kázání ti začnou dávat smysl. Staré návyky a špatné postoje, které tě stahovaly, se začnou vytrácet. Objevíš, čím tě Bůh specificky obdaroval a jak tě chce použít k růstu svého království. Budeš čelit novým způsobem obtížným výzvám – s Boží pomocí. Tvůj vztah s ostatními křesťany u tebe stoupne na ceně a stane se zdrojem ohromné radosti.

Učednictví pro 21. století bylo vytvořeno, aby ti na této cestě pomohlo. Nemůžeme kráčet místo tebe, ale můžeme jít s tebou a nabídnout ti pomoc. Lekce v tomto manuálu byly napsány pastory, misionáři a dalšími zkušenými křesťany, kteří se zajímají právě o to, co se děje s lidmi jako ty. Jejich společná zkušenost a vyučování z Božího slova, Bible, činí tuto příručku nedocenitelnou.

Naším základním cílem bylo pomoci poznat lépe Krista, přispět k tvému duchovnímu růstu a povzbudit tě, aby ses stal vším, čím tě chce Pán mít. Vždy si pamatuj, že tvůj život je pro Boha a mnohé lidi důležitý. Bůh má opravdu v zásobě úžasné věci, pokud budeš věrný. Užij si tuto cestu učednictví!

Jak používat tuto příručku

O LEKCÍCH

Učednictví pro 21. století je série tří studijních příruček, v níž každá obsahuje 13 lekcí. Každá lekce obsahuje následující části:

- Název
- Úvod
- Osnova
- Seznam cílů lekce
- Obsah lekce
- Závěr
- Doporučené biblické verše k zapamatování
- Kontrolní test
- Řešení
- Informace o autorovi

KONTROLNÍ TEST

Tento test je užitečný nástroj, jak si zopakovat, co ses v dané lekci naučil. Skládá se z kombinací otázek typu pravda-nepravda, otázky s výběrem odpovědi a doplňovacích úloh. Když test dokončíš, zkontroluj si své odpovědi v části Řešení. V případě, že jsi neodpověděl správně, otázky v samostatně hodnoceném testu ti napoví, kde v lekci najdeš správnou odpověď. Bude to vypadat takto: např. *a (5.3)*. Písmenko *a* odpovídá správné odpovědi v osobním testu. Následné číslo *5* označuje číslo lekce a konečně číslo *3* odkazuje na cíl lekce, kde se nachází odpověď. Pokud jsi odpověděl chybně, je užitečné si projít celou tuto část.

ZPŮSOBY STUDIA

Existují alespoň dva způsoby, jak můžeš materiál v této příručce prostudovat: samostatně či ve skupině. Pojďme se seznámit s oběma těmito metodami.

Samostudium

Pomoci lidem samostatně studovat je to, na co se Global University specializuje. Víme, že ne všichni, kdo studují Boží slovo, mají volný přístup do církve, k pastýřské péči nebo k široké škále zdrojových materiálů. Z toho důvodu jsme ti usilovali poskytnout kompletní studijní příručku. Každou lekci pečlivě navrhl a sepsal kvalifikovaný učitel Bible, abys mohl zakoušet intelektuální a duchovní růst v pohodlí svého domova.

Jelikož neexistuje žádný předem daný rozvrh hodin, samostudium vyžaduje vysokou míru motivace a sebedisciplíny. Ke studiu budeš potřebovat mít Bibli po ruce. Právě ta je tvou hlavní učebnicí. Jen ona jediná je inspirovaná Bohem. Učednictví pro 21. století je jednoduchá pomůcka, která ti pomůže vytěžit co nejvíc z tvého studia Bible. S otevřenou Bibli, Duchem svatým a tímto učednickým manuálem jsi ve třídě Ducha svatého. Buď pracovitý a očekávej, že se budou dít velké věci.

Jak zefektivnit čas samostudia?

1. Oděl si na studium klidný a pravidelný čas. Jednodušeji se soustředíš, pokud se budeš věnovat studiu každý den ve stejnou dobu. Vyber si dobu, kdy jsi nejvíc čilý.
2. Na začátku každé studijní chvíle se modli. Požádej Pána, aby ti materiál pomohl pochopit a vhodně ho aplikovat v životě.

3. Zběžně si přečti lekci a zaměř se na cíle a hlavní body.
4. Projdi si ještě jednou cíle lekce.
5. Přečti si lekci znova. Tentokrát si vyhledej odkazy, udělej cvičení a napiš si takové poznámky, které budeš moci později využít. Přemýšlej o tom, co ses právě naučil a jak to můžeš aplikovat do svého každodenního života.
6. Odpověz na studijní otázky, které najdeš na konci každé lekce. Vrať se do lekce, pokud nebudeš znát odpověď. Teprve potom využij řešení, aby sis mohl zkontrolovat své odpovědi.
7. Nespěchej! Žádné zvonění tě nebude tlačit, aby ses posunul k další části.
8. Nezdráhej se hojně využít doplňkových zdrojů jako je konkordance či současný slovník cizích slov, které ti pomohou pochopit případná neznámá slova.

Skupinové studium

Učednictví pro 21. století můžete použít i ve skupině. Je to účinný a efektivní způsob, jak zintenzivnit obsah lekce. Je to zároveň i způsob, jak budovat přátelství s jinými křesťany.

Pokyny pro skupinové studium

1. Oddělte si na studium s ostatními věřícími pravidelný čas. Můžete se setkat doma, v církvi nebo na jakémkoliv místě, kde se budete cítit dobře a nebudete rušeni. Snažte se začínat a končit v domluvený čas.
2. Najděte si někoho, kdo bude lekci a následnou diskusi vést. Většinou je to pastor vašeho sboru, který vám pomůže najít správnou a kompetentní osobu.

3. Doporučujeme prostudovat jednu lekci za týden. Před každým setkáním by si měli všichni účastníci doma danou lekci pečlivě pročíst. Pro to následujte výše uvedené rady pro Samostudium.
4. Na začátku každé studijní chvíle se modlete. Požádejte Pána, aby vedl vaše rozhovory a pomáhal vám se učit. Poté diskutujte o každém cíli v lekci. Možná je bude dobré přečíst nahlas a dát prostor připomínkám a dotazům. Nestyďte se projevit své názory! Váš vedoucí by měl zdůraznit body, které vnímá jako obzvláště důležité.
5. Během setkání si dejte pozor na odbíhání od tématu. Zůstaňte zaměřeni na cíl.
6. Taktně se vyhněte tomu, aby nějaká osoba ovládla čas otázek a diskuze.
7. Dobrý způsob, jakým uzavřít vaše setkání, je modlit se jeden za druhého, speciálně za potřeby, které se týkají tématu lekce.

Pokud byste měli nějaké dotazy nebo připomínky, prosím, kontaktujte nás.

E-mail: info@globaluniversity.cz

Mobil: +420 737 125 720

LEKCE 1

Rozvíjení vize

„Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo bylo Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno vzniklo skrze ně a bez něho nevzniklo vůbec nic, co je.“ (Jan 1, 1–3).

Na počátku měl Bůh plán. Před tím, než se pustil do stvořitelského díla, věděl, co se chystal udělat. Je povzbudivé vědět, že Bůh plánuje dopředu! Přečti si Jeho slovo v Izajáši 46, 9–10: *„Pamatujte na první věci odedávna, protože já jsem Bůh a jiného není, Bůh, a není nikdo jako já. Od počátku oznamuji budoucnost a od dávnověku, co se ještě nestalo. Říkám: ‘Můj plán se naplní a každé své přání vykonám.’“*

Bůh je náš příklad. Učí nás principu plánování. Bible je jasná – máme mít vizi, kam nás Bůh vede, pokud chceme plně vstoupit do toho, co pro nás má. I jen hrstka lidí s vizí je mnohem nebezpečnější než řada těch, kteří nemají ponětí o tom, kam jdou a jak se tam dostanou. Ti pak jen bloudí bezcílně životem a v marné snaze mrhají časem a neobnovitelnými zdroji. Je zde v sázce cíl, kterého nikdy nedosáhnou, protože se správně nepřipravili. Opravdu úspěšní lidé z Bible dostali od Boha vizi, která je provázela životem. Vize vedly jejich kroky a pomáhaly jim dělat důležitá životní rozhodnutí. Například Abrahama vedla vize k *„městu se základy, jehož architektem a stavitelem byl Bůh“* (Židům 11, 1). Kde získal Abraham tuto vizi? Bůh mu ji dal na jedné kritické životní křižovatce.

V této lekci se pojďme sjednotit v modlitbě, aby Pán zbořil jakékoliv bariéry, které by ti mohly bránit vstoupit do vítězného života, který pro tebe Bůh má. On má pro tebe velké plány. Odhalil nám božské pravdy, když řekl: *„Vždyť moje*

myšlení nejsou myšlení vaše, ani vaše cesty nejsou cesty mé, je Hospodinův výrok.“ (Izajáš 55, 8). Modli se teď k Pánu, aby otevřel tvoje srdce a mysl na svoje cesty.

OSNOVA LEKCE

Biblický pohled na vizi

Lidé s vizí v Bibli

Moc modlitby v rozvíjení vize

Mléko pro vizi v každodenním životě

Praktické kroky k uchopení Boží vize

CÍLE LEKCE

1. Vysvětlit, co je to vize.
2. Najít biblické příklady lidí s vizí.
3. Vysvětlit vztah mezi vizí a modlitbou.
4. Popsat výhody člověka s vizí.
5. Vyjmenovat kroky k rozvinutí vize ve tvém životě.

Biblický pohled na vizi

Cíl 1: Vysvětlit, co je to vize.

Jedno z nejsmutnějších míst v Písmu nacházíme v Pláči 2, 9: *„Její král i její knížata jsou mezi pohanskými národy, není už zákon, ani její proroci nepřijímají vidění od Hospodina.“*

Konce vedoucích postrádajících vizi jsou tragické, protože *„když není vidění, lid je bez zábran, ale šťastný je ten, kdo zachovává zákon“* (Příslaví 29, 18). Vůdci bez vize jsou neschopní. V horším případě vedou lidi do záhuby.

Co je to tedy vize a jak ji definuje Bible? Jak poznáme,

máme-li vizi od Boha nebo jen nějaký nápad? Vize od Boha se dá jen výjimečně objevit nějakou ustanovenou vizionářskou komisí nebo druhý den třídenního pobytu u vody. Někteří lidé tráví týdny, měsíce nebo dokonce roky v modlitbách a postech, aby jim Bůh zjevil nasměrování jejich života nebo církve.

Níže naleznete několik známek Bohem dané vize:

- Bohem daná vize vkládá píseň do tvého srdce, která je neustálou připomínkou Boží vůle ve tvém životě.
- Bohem daná vize dává jistotu, že Bůh je tvým skutečným partnerem.
- Bohem daná vize je Severkou tvého života. Je to hvězda, která zůstává na jednom místě, zatímco se země otáčí kolem své osy. Nachází se velmi blízko skutečného severu, což odpovídá na Zemi severnímu pólu. Lidé ztraceni ve tmě ji používají, aby se zorientovali.
- Bohem daná vize nás pudí o ní mluvit a jednat podle ní. Apoštol Pavel zvolal: „*Nemohu se chlubit tím, že kážu evangelium; nemohu jinak, běda mně, kdybych nekázal.*“ (1. Korintským 9,16 CEP).

Jen málo lidí je ochotno platit cenu za jedinečné vedení a vizi pro své životy. A co je tou cenou? Cenou je **vše** – naprostá oddanost Pánu. Co činí Bohem danou vizi tak zvláštní? Bohem daná vize je jedinečná. Je to něco, co bys sám nedokázal, co se neobjeví jen tak samo od sebe. Bohem daná vize je svěřena člověku, od kterého Bůh žádá, aby ji sdílel a následoval až do jejího naplnění. Taková vize nepatří nikomu jinému než Bohu – je svatá!

Lidé s vizí v Bibli

Cíl 2: Najít biblické příklady lidí s vizí.

Znovu a znovu Bůh probouzel jedince s neuvěřitelnou vizí v kritických okamžicích v historii svého vyvoleného národa. Bůh nás miluje a nenechává nás bezradné. Pojďme se podívat na několik mužů víry, kterým dal Bůh svou vizí.

Izajášova vize

O svém vidění od Boha Izajáš podává zprávu: „*Vtom ke mně přilétl jeden z těch serafů a v ruce měl žhavý uhel, který vzal kleštěmi z oltáře. Dotkl se mých úst a řekl: „Hle, tento uhel se dotkl tvých rtů; tvá vina je odvrácena a tvůj hřích je usmířen.“*“ (Izajáš 6, 6–7). Nápis na zdi jednoho kostela v Anglii zní: „Vize bez práce je pouhým snem. Práce bez vize je jen dřinou. Vize a práce jsou nadějí pro svět.“ Izajáš žil v upadající společnosti a hřích byl dáván veřejně na odiv. Něco se muselo stát! Bůh viděl Izajášovo srdce a vložil do něj vizí obnovy spravedlnosti. Kombinace vidět potřebu zasáhnout hříšnou společnost a přijmout mocnou vizí od Boha zapříčinila Izajášovu odpověď: „*Zde jsem, pošli mne!*“ (Izajáš 6, 8)

Mnoho lidí vidí potřebu, ale nemnozí reagují na povolání a zmocnění od Boha k vykonání daného díla. Jasná a mocná Boží vize zmocňuje určené jedince, aby vykročili ze své zóny bezpečí a vstoupili do Božího díla.

Jákobova vize od Boha

Jákobovo vidění Boha vyústilo ve změnu jeho jména a jeho poranění kyčle. 1. Mojžíšova 32, 32 svědčí: „*Vycházelo mu slunce, když procházel Penúel; ale byl kulhavý kvůli své kyčli.*“ Jákob byl manipulátorem. Strávil většinu svého života snahou o to, aby se svět točil kolem něho. Avšak Bůh měl pro něj lepší plán. Jeho život se díky krizi změnil. V dřívějších letech sebral svému bratru Ezauovi klíčové otcovské

požehnaní. Proto se Ezau zapřisáhl, že svého bratra zabije, za to, co mu provedl. Jákob uprchl a nevrátil se domů za více jak dvacet let. Nakonec nastal den, kdy Jákob neměl na výběr a musel se se svým bratrem setkat. V uplynulých letech neměl o Ezauovi jedinou zprávu – jediné, co si vybavoval, byl jeho neuhasínající hněv, hořkost a vražedné úmysly. Hrozila konfrontace a Jákob byl sevřen strachem.

V této krizi se mu zjevil Bůh v lidské podobě a zápasil s ním. Jákob odmítl svého protivníka nechat jít, dokud mu nepožehná. Toho dne se něco změnilo a Jákob už nikdy nebyl stejným. Bůh mu dal jiné jméno a dal mu vizi, která proměnila jeho život. Z Jákoba, který byl zrádcem a podvodníkem, se stal věrný následovník Boha. Od tohoto okamžiku kulhal, což se mu stalo připomínkou jeho setkání s Bohem. Ve světle tohoto setkání Bob Mumford píše: „Dej si pozor na křesťanské vůdce, kteří nemají šrámy z boje.“

Pavlova vize od Boha

Jména dávaná v biblických dobách měla hodně co říct o charakteru osoby, prorockém povolání nebo o zvláštních okolnostech jejího narození.

Například v Novém zákoně byl Saul pojmenován po prvním izraelském králi, po muži, který žil více než tisíc let před Kristovou dobou a válčil s velkou udatností proti izraelským nepřátelům. Stejně jako jeho soujmenovec byl novozákonní Saul bojovníkem. Před svým obrácením bojoval s celé své síly proti církvi. Vnímal prvotní křesťany jako podvrtné živly a nebezpečí pro židovské náboženství a národ, který tak hluboce miloval. Saulovo bouřlivé setkání s Ježíšem na cestě do Damašku dramaticky změnilo jeho život (viz Skutky 9). Tam Saul obdržel vizi od Boha, která zaměřila jeho úsilí jinam a přenastavila jeho cíle. Ze židovského fanatika se stal apoštol pohanů (nežidů). Začal milovat ty, které kdysi nenáviděl. Později napsal: „*Proto je-li kdo v Kristu, je nově*

stvoření. Staré věci pominuly, hle, je tu všechno nové.” (2. Korintským 5, 17). Později začal používat latinské jméno, běžné v římské kultuře. Tato změna Pavlova jména ukazovala na jeho touhu se co nejvíce přiblížit kultuře, kterou toužil získat pro Krista.

Moc modlitby v rozvíjení vize

Cíl 3: Vysvětlit vztah mezi vizí a modlitbou.

Co uděláš, když k tobě Bůh ještě nepromluvil a nedal ti zásadní duchovní vizi? Dobrý student Bible rychle zjistí, že modlitba a půst funguje. Když se osoba rozhodne dělat věci Božím způsobem, prvním krokem bude modlitba. Někdy prosíme o pomoc, bez toho aniž bychom věděli, jaké kroky je nejlepší udělat. Pro Duchem naplněného věřícího je modlitba v Duchu jistícím lanem z nebe. Apoštol Pavel učil: „*A stejně tak i Duch se spolu s námi ujímá naší slabosti. Vždyť my nevíme, jak a za co se máme modlit, ale sám ten Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit slovy.*“ (Římanům 8, 26). Duch svatý, který zná naše srdce a nejnaternější potřeby, se za nás přimlouvá. Jaká je to výsada se modlit v našem modlitebním jazyce a dotýkat se Božího trůnu. V těchto chvílích se napojujeme na rozsáhlé nebeské zdroje, které čekají na naši vroucí přímlovu. A opravdu: skutečné odpovědi vyžadují nefalšovanou snahu. Pavel napsal o Ježíši: „*... ve kterém jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání.*” (Kolským 2, 3). Boží poklady jsou skryty před zraky nahodilého pozorovatele. Z tohoto důvodu musí být hledány. Během našich modlitebních chvil Bůh odhaluje naše povolání a cesty, které pro nás nachystal. Většinu z těchto zjevení bychom minuli, kdybychom se nemodlili s přesvědčením a horlivostí. Hluboká Boží zjevení nás budou stát vše. Boží návod k získání Božího zjevení zahrnuje

modlitbu a půst. Jakub píše: „*Dychtíte, ale nemáte. Zabijíte a žárlíte, ale nemůžete ničeho dosáhnout. Hádáte se a bojujete, a nic nemáte, protože nežadáte. Žádáte, a nedostáváte, protože žádáte špatně, abyste to vynaložili na své rozkoše.*“

(Jakub 4, 2–3). Zamyslete se nad následujícími příklady: Nehemjáš se postil a Hospodin se mu zjevil jako zachránce (Nehemjáš 1, 4). David se postil a Hospodin Bůh ho ochránil (Žalm 3, 13). Daniel se postil a byl mu ukázán skrytý poklad (Daniel 9, 3).

Kornélius se postil a Bůh mu odhalil nový způsob života (Skutky 10, 30). Pokud chceš od Hospodina vážně obdržet vizi, modlitba a půst ti pomohou ujasnit Jeho záměry s tebou.

Ačkoliv mnozí věří, že existuje jakési mystické tajemno ohledně hledání vize od Pána, pozorný student brzy objeví pravdu, o které píše Pavel v Listu Efezským 1, 17–19:

„*...aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal Ducha moudrosti a zjevení v pravém poznání jeho samého a osvícené oči srdce, abyste věděli, jaká je naděje v jeho povolání, jaké je bohatství slávy jeho dědictví ve svatých a jak nesmírná je velikost jeho moci vůči nám, kteří věříme v souladu s působením převahy jeho síly.*“

Slovo *osvícené* odpovídá řeckému slovu *photizo*, což znamená „vysílat paprsky, svítit, rozzářit, osvítit, způsobit vidění“. Bůh chce, abys viděl tak, jako vidí on. On vidí. On chce způsobit, abys viděl. Jeho vize je úzce spojena s modlitbou. Jsou jako jedno. Když se modlíš a postíš, vize pro tvůj život přijde!

Mléko pro vizi v každodenním životě

Cíl 4: Popsat výhody člověka s vizí.

„*Když není vidění, lid je bez zábran.*“ (Příslaví 29, 18a). Oswald Chambers (1995) píše: „Začneme-li ztrácet ze zřetele Boha, začínáme být lehkomyšní a zbavujeme se některých

zábran. Postupně opouštíme modlitbu, odkládáme Boží vizi v malých věcech a začínáme dělat věci z našeho vlastního popudu. Pokud nás stačí sytit jen to, co sami jsme, děláme věci ze své vlastní síly a bez očekávání, že do toho vstoupí On. V tomto okamžiku jsme se ocitli na šikmé ploše, protože jsme mezitím ztratili Boží vizi.“ Vyvěrá náš dnešní přístup z vize od Hospodina? Očekáváme, že bude dělat větší věci, než do této doby dělal? Nepostrádá tvůj duchovní pohled na svět čerstvost a nasazení? Nyní uvádíme sedm výhod toho mít vizi od Hospodina, která by řídila tvůj život:

1. Vize od Boha tě udrží v Božím plánu. Jeho vize je omezením, ale nese v sobě zaslíbení.
2. Vize od Boha poskytuje směr v rozhodování. Když víš, kam máš jít, tak se obvykle neztratíš. Vize rychle vyloučí zbytečné odpovědi. Zúží možnosti a posílí rozhodnutí.
3. Vize od Boha nabízí ostatním nástroj, jak ji uchopit. Jakmile druzí uslyší tvou vizi, rozhodnou se, jestli se k tobě přidají nebo tě budou podporovat. Tvá vize se stane jejich vztyčným bodem. Jednotný cíl je nepostradatelný pro úspěch jakékoliv organizace nebo služby.
4. Vize od Boha ti pomůže udělat nutné změny v metodách, které používáš, abys dosáhnul cíle. Jak se často říká, způsoby se mění, ale poselství o Kristu musí zůstat nedotčeno. Je-li vize jasná, vedoucí budou svobodní najít nové možnosti, jak zasáhnout měnící se společnost.
5. Boží vize povzbuzuje k zodpovědnosti, nezaujatosti a diskuzi. Nikdo nezná odpovědi na všechny otázky! Pán v praxi často přivádí do našeho života lidi s větším obdarováním a schopnostmi, než jsou ty naše, aby nás posílili v našich slabostech. Dobrý vůdce ví to, co Hospodin dělá, a učiní všechno možné, aby naplnil svou roli v Těle Kristově.

6. Vize od Boha ti dává silný pocit ujištění a jistoty. Noe slyšel Hospodina, takže, když přišli lidé kritizovat, stál pevně ve vizi, kterou mu Bůh vložil do srdce. Někteří vedoucí dnešní doby přiznali, že to bylo jejich osobní povolání od Boha a Jím daná vize, která jim pomohla zvládnout obtížné situace.
7. Vize od Boha ti poskytuje nástroj k měření tvého pokroku. Když uvidíš, kam směřuješ, uvidíš jasněji vlastní posun směrem k dosažení cíle. Ježíš znal cíl své cesty, když byl na kříži. Povzbudil kajícího se zloděje: „*Dnes budeš se mnou v ráji*“ (Lukáš 23, 43). Našli bychom ještě mnoho dalších výhod toho mít jasnou vizi od Boha... proto začni právě teď usilovat o Jeho zjevení pro tvůj život.

Praktické kroky k uchopení Boží vize

Cíl 5: Vyjmenovat kroky k rozvinutí vize ve tvém životě.

Bible je živým slovem, které obsahuje příklady reálných lidí, kteří dosáhli nemožných cílů z Boží milosti a zaopatření. Když si čtete o těchto velkých mužích a ženách, jejich životy se zdají zcela v rozporu s dobou, ve které žili. Proč? Bible jednoznačně ujasňuje, že „...byli cizinci a příchozí na zemi“ (Židům 11:13). Boží lid nebude mít nikdy za zemi pohodlí! Byli jsme učiněni pro lepší věci, pro vyšší záměry. I v naší době se bude zdát, že se život lidí opravdu následujících Krista vymyká běhu okolního světa. Pro některé z nich je to znepokojující – bojují s přijetím svého společenství, chtějí vypadat *normálně* dle standardů světa, ale zároveň si udržet duchovní pravdy. Vede je to ke zkompromitování jejich svědectví a k poráženeckému duchovnímu životu. Naopak duchovně moudří touží po Boží vůli víc než po lidském pohodlí. O Boží záměry musíme cíleně usilovat. Toužíš-li přijmout vizi od Hospodina, musíš mít postoj očekávání. Jak

se můžeme dostat do bodu, abychom získali Boží vizi pro náš život? Promysli následující tři praktické kroky:

Krok 1: Vytrvalost

Ježíš nás učil, jak objevit Jeho vizi pro naše životy:
„Žádejte, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo žádá, dostává, a kdo hledá, nalézá a tomu, kdo tluče, bude otevřeno.
(Matouš 7, 7–8).

Toto místo z Písma mluví o houževnatosti, která je zbožným odhodláním nejvyšší úrovně. Musíš mít větší zapálení pro Boha, než je běžné. Apoštol Pavel to formuluje takto:

„Bratři, já si nemyslím, že jsem se již toho zmocnil; jedno však činím: zapomínáje na to, co je za mnou, a natahuje se pro tom, co je přede mnou, běžím k cíli pro cenu Božího povolání vzhůru v Kristu Ježíši.“ (Filipským 3:13–14). Pavel věděl, kam směřoval a nic ho od toho nemohlo odradit.

Krok 2: Úplná vydanost Bohu

Ať tvé rozhodnutí svěřit život Bohu daleko převyšuje jakýkoliv závazek, který sis kdy dal. On chce vlít svou svatou vizi do soustředěné a způsobilé nádoby. Obnov svůj zápal pro Boha, buď svatý a oddělený pro použití Místrem. Pavel radil mladému Timoteovi: *„Kdo by se tedy od těchto věcí očistil, bude nádobou ke cti, posvěcenou, Pánu užitečnou, připravenou ke každému dobrému skutku“* (2. Timoteovi 2, 21).

Krok 3: Odvaha

Prísloví 28, 1 (B21) nám říká, že: *„...spravedliví jsou smělí jako mladý lev.“* Bůh svou vizi dává odvážným a statečným. Pavel a Barnabáš byli odvážní ve službě díky jasnému povolání. *„Když konali službu Pánu a postili se, řekl Duch Svätý: ‘Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je*

povolal. ‘Potom, po postu a modlitbách, na ně vložili ruce a propustili je.’ (Skutky 13, 2–3). Vize byla jasná, církev v jednotě, úkol konkrétní – proto mohli jednat odvážně a s přesvědčením. Prosím, neváhej od Boha chtít vše, co pro tebe nachystal. Tvé upřímné nasazení za ty oběti stojí!

Závěr

Co bude následovat teď, záleží čistě na tvém vlastním rozhodnutí. Dveře jsou pro tebe otevřeny – tvůj Spasitel tě volá. Chceš slyšet, co ti Bůh říká? Jsi připraven ho hledat celým srdcem? Je ve tvém srdci žízeň přijmout od Boha jasnou vizi? On je ochoten a schopen naplnit tvoje očekávání a předčít jakoukoliv touhu tvého srdce. Pavel potvrzuje, že je Bůh „*mocen podle síly, kterou působí v nás, učinit daleko více nade všechno, co žádáme nebo co si můžeme pomyslet*“ (Efezským 3:20). Abraham vykročil, Noe vybudoval, Izajáš promluvil, Daniel se postavil a Kornélius udělal nezbytné změny, aby se začal líbit Bohu. Co teď uděláš ty?

BIBLICKÉ VERŠE K ZAPAMATOVÁNÍ

Příslaví 29, 18

Izajáš 55, 8

Matouš 7, 7–8

Římanům 8, 26

2. Korintským 5, 17

Efezským 3, 20

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Princip plánování...

- a) pochází od Boha.
- b) je zbytečný, protože se věci v životě dějí sami od sebe.
- c) není založen na Písmu.

2. Hlavní hnací silou úspěchu velkých osobností z Bible bylo, že...

- a) byli přirozeně moudřejší a nadšenější než jejich vrstevníci.
- b) věděli, jak založit výbory a koalice s jasným cílem.
- c) byli vedeni Bohem danou vizí.

3. V lekci ses dověděl, že Bohem daná vize patří...

- a) církvi.
- b) Bohu.
- c) tomu, kdo přijímá vizi.

4. Jednou z charakteristik Boží vize je...

- a) Bohem daná vize je vždy kontroverzní.
- b) Bohem daná vize pudí příjemce, aby dle ní jednal.
- c) Bohem daná vize je nejasná a tíživá.

5. Jákobovo vidění Boha mělo za následek, že...

- a) si Jákob popálil rty.
- b) se stal apoštolem pohanů.
- c) se změnilo jeho jméno a vykloubil si kyčel.

6. Tři lidé, o kterých Bible konkrétně říká, že měli vizi od Boha, jsou:

- a) Pilát, Chofní a Nimrod.
- b) Theofilos, Tomáš a Zerubábel.
- c) Pavel, Izajáš a Jákob.

7. Myšlenka, že „*Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit slovy*“ (Římanům 8, 26) znamená, že Duch svatý...

- a) nás udržuje v bdělosti, když se modlíme.
- b) ví lépe, než my, co potřebujeme.
- c) nezajímá se o to, za co se modlíme.

8. Nejdůležitější věcí, kterou můžeš při hledání vize od Boha dělat, je...

- a) přečíst mnoho knih o vizi.
- b) vroucně se modlit, postit a hledat Boží tvář.
- c) vytvořit na toto téma zaměřenou skupinku zapálených dospělých.

9. Abys mohl přijmout od Boha vizi, stavíme se do postoje...

- a) směrem k východu.
- b) pokory na kolenou.
- c) vytrvalosti, odvahy a oddanosti Pánu.

10. Jedna z výhod toho mít Boží vizi od Boha je, že...

- a) se staneš bohatým.
- b) už nikdy neunikneš Boží vůli.
- c) vize povzbuzuje k vykazatelnosti, nezaujatosti a k diskuzi.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím *Cíli lekce*, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. a (1.1)
2. c (1.1)
3. b (1.1)
4. b (1.1)
5. c (1.2)
6. c (1.2)
7. b (1.3)
8. b (1.3)
9. c (1.5)
10. c (1.4)

O AUTOROVÍ

David G. Rose je prvním pastorem církve Friendship Church Assembly of God v Richmondu, v Texasu. David, který se zde narodil, píše a publikuje na Písmu založené články, kázání a materiály pro vedoucí. Má se svou ženou Sue dvě dcery a čtyři vnoučata.

LEKCE 2

Kristocentrické cíle

Někteří lidé milují cíle, jiní nikoliv. Bez ohledu na tvé pocity jsou cíle mapou na cestě vpřed. Přesto většina z nás stráví víc času plánováním dovolené než plánováním vlastního života! Mnoho lidí ponechává svůj život shodě okolností nebo náhodě. Ale úspěch není nahodilá událost! Všichni úspěšní lidé se učí, jak ho dosáhnout. Stanovení cílů není záležitostí jen na výkon zaměřených nejschopnějších jedinců. My všichni se potřebujeme naučit, jak si nastavit cíle, než vůbec můžeme očekávat, že jich dosáhneme. Tato lekce je o moci kristocentrického nastavení cílů (kristocentrický = směřující ke Kristu, kde je Kristus uprostřed – *pozn. překladatele*).

OSNOVA LEKCE

Porozumění Boží vůli
Význam vyváženosti
Proč si stanovovat cíle?
Stanovit si cíle je biblické
Špatné motivy rovná se špatné cíle
Cíle, které uctí Boha
Nutné předpoklady pro stanovení cílů
Tvorba „chytrých“ (SMART) cílů
Zhodnocení cílů

CÍLE LEKCE

1. Odhalit chybná mínění o Boží vůli.
2. Nadnést důležitost vyváženosti v životě Kristova následovníka.
3. Obhájit, jak cíle ovlivňují úspěch.
4. Vysvětlit, že je stanovení cílů biblické.
5. Objasnit, proč vedou špatné motivy ke špatným cílům.
6. Najít principy k nastavení cílů, které uctí Boha.
7. Vyjmenovat životně důležité předpoklady pro tvorbu cílů.
8. Uvést vlastnosti *chytrých* SMART cílů.
9. Kdykoliv zhodnotit cíle.

Porozumění Boží vůli

1: Odhalit chybná mínění o Boží vůli.

Měl jsem přítele Toma, který měl tak hlavu v oblacích, že nikdy neplánoval ani si nestanovoval cíle. Chtěl být otevřený vedení Duchem svatým. Vypadalo to tak, že se modlil před každým rozhodnutím nebo akcí. Ptal se Boha, jestli má jít ten den do práce, má-li si vyčistit zuby, někomu zavolat nebo zajít do obchodu s počítači. Je zřejmé, že měl co dělat, aby si udržel práci. Tomovo vnímání Boží vůle bylo úzkoprsé. Jeho chápání bylo založeno na třech nesprávných přesvědčeních o Boží vůli:

- 1) Tom věřil, že jeho intuitivní pocity byly svrchovaným vodítkem v rozpoznávání vedení Duchem svatým. Přece ani v Ježíšově životě nefungoval tento přístup vždy! Například v Getsemanské zahradě šly Ježíšovy pocity proti Boží vůli (viz Matouš 26, 39).
- 2) Tom se domníval, že Duch svatý vede lidi pouze živelným způsobem, a proto není potřeba plánovat. Písmo přitom nabízí důkazy mluvící ve prospěch důležitosti plánování: Pavel měl plány (Římanům 1, 13), apoštolové plánovali (Skutky 6, 1–3), dokonce i Ježíš používal plány (Matouš 10, 5–15; 16, 21; 26, 17–19). Tito velcí vůdcové byli nepochybně vedeni Duchem!
- 3) Tomáš podvědomě odmítal fakt, že nejčastěji objevujeme Boží vůli v Písmu. Bible je naše normativní příručka k rozpoznání vedení Duchem v našich životech. Nic nepředčí Boží slovo (Žalm 119, 9–16; Matouš 4, 4; 2. Timoteovi 3, 15–17). Boží vůle je širší a jednodušší než bychom si kdy mohli myslet.

Význam vyváženosti

Cíl 2: Nadnést důležitost vyváženosti v životě Kristova následovníka.

Někteří Kristovi následovníci mohou být tak zkostnatělí ve svých rozvrzích a plánech, že jim je jakékoliv vyrušení v *jejich* dnu velmi nepříjemné. Někteří lidé nepřestávají být ponořeni do svých plánů, i když dostanou napomenutí od Ducha svatého. Jiným, jako například Tomovi, schází předem určený plán. Taci nikdy přesně nevědí, co budou dělat dál. Někde mezi těmito dvěma extrémy se nachází rovnovážný bod.

Apoštol Pavel byl vyváženým mužem. Plánoval sloužit evangeliu v určitých oblastech do té chvíle, dokud mu Duch svatý nepřehodil výhybku (viz Skutky 16, 6–7). Ačkoliv si Pavel plány dělal, byl citlivý na Pána, který mu plány měnil. To je vyváženost, která vzdává Kristu čest.

Osoba, která neplánuje nebo je zkostnatělá, přistupuje k životu z opačné strany. Ten první člověk může být pokorný, ale nepoužívá svůj Bohem daný rozum, aby dělal moudrá rozhodnutí. Taková osoba se potýká s tím milovat Boha celou svou myslí. Zatímco přísný plánovač používá svou mysl, ale zanedbává srdce. I když jdou jeho plány špatným směrem, on se zarytě drží původních záměrů.

Bible se k těmto extrémům vyjadřuje. V Přísloví 6, 6–9 napomíná osobu, která neplánuje. Autor přísloví říká, že bychom měli být jako mravenec a předem se připravovat na čas žně, pokud máme v úmyslu sklízet úrodu. Jakub 4, 13–16 nás učí rozpoznávat naše lidská omezení a předložit všechny své plány Pánu spolu s ochotou je měnit. Jakub naznačuje, že pokud to neuděláme, jednáme pyšně. Jakub nepopírá stanovení cílů, ale schvaluje naše podřízení těchto cílů Boží moudrosti a korekci.

Měli bychom vyvážit oba extrémů tím, že použijeme svůj rozum k nastavení logických cílů a kroků k nim, avšak zároveň je pokorně necháme projít filtrem modlitby, Boží rady, vedení Duchem a psanému Božímu slovu. Dávat si cíle je důležité! Dej si pozor, abys z přílišných obav o svůj život nevytvářel strnulé plány, které ani v lidských silách není možné dodržet. Na druhou stranu bys neměl být tak líný, abys neplánoval vůbec. Vyvážený přístup znamená vytvořit logické plány, které se pak předloží Pánu ke konečnému schválení.

Proč si stanovovat cíle?

Cíl 3: Obhájit, jak cíle ovlivňují úspěch.

Cíle nás posouvají za hranice našich minulých úspěchů. Možná za své nejlepší období v životě považuješ dny strávené na střední škole hraním fotbalu, zábavou během vysokoškolských let, první rok manželství, nebo když ti bylo po třicítce. Stále se vracet k minulým úspěchům ti však může zabránit vstoupit do budoucích úspěchů. Ve Filipským 3, 13–14 Pavel píše o tom, že máme opustit minulost a upírat zraky na budoucnost. Určení cílů nás posouvá z našeho zakládání si na minulosti k zaměření se na budoucnost.

Cíle nám také pomáhají zbavit se minulých chyb. Nepropadli jsme se náhodou depresi, hořkosti a negativním pocitům, protože jsme se ohlédli zpět na naše prohry? Neprožívali jsme náhodou sebelítost a nerozebírali, *co by kdyby?* Strach nás bude držet zaklíněné v minulosti. Nicméně stanovení cílů nás přiměje přestat ustrašeně zírat na minulé omyly a místo toho se dívat směrem k zítřejším úspěchům.

Takto nám cíle otvírají budoucnost, na které můžeme pracovat. Naše minulé úspěchy nám dávají víru na větší věci pro Boha. Naše minulost nám také dává rámec pro naši vytouženou budoucnost v Pánu. Nastavení kristocentrických

cílů nás sladí s Boží vůlí, Boží mocí a úspěchem ve vítězném tažení Božího království.

Stanovit si cíle je biblické

Cíl 4: Vysvětlit, že stanovení cílů je biblické.

Někteří Kristovi následovníci se vyhýbají stanovování cílů, protože věří, že Bůh nepracuje skrze lidsky vytvořená pravidla. Cítí, že jejich duchovní život nemůže být snížen na plnění programu. Ale cíle se od programu liší. Cíle jsou mety nebo vytoužené ideály. Mít cíl neznamená ho vždy dosáhnout. To znamená, že se k našemu ideálu přibližujeme v porovnání s tím, že bychom v hlavě žádný cíl či požadovaný ideál neměli.

Jiní věřící se vyvarují definování cílů, protože se nechtějí vychloubat svými plány. Jenže Bible nezakazuje si dávat cíle. Izajáš 32, 8a říká: „*Ale šlechetný připravuje šlechetné věci...*“ Přísloví 16, 3 zaslubuje: „*Uval své dílo na Hospodina a tvé plány obstojí.*“ Stanovit si kristocentrické cíle a vytvořit plány je dobrá věc, pokud ale máme stále na mysli, že Bůh má mít právo veta na kterýkoliv náš plán.

V 1. Paralipomenon 28, 12 předává král David Šalamounovi veškeré plány na stavbu chrámu, které mu Duch vložil do mysli. Následují další biblické citace o významu plánování:

- „*Rada Hospodinova obstojí navěky, plány jeho srdce z pokolení do pokolení*“ (Žalm 33, 11).
- „*Kéž ti dá podle tvého srdce, kéž naplní všechny tvé plány!*“ (Žalm 20, 5).
- „*V srdci člověka je mnoho plánů, ale Hospodinův plán se naplní*“ (Přísloví 19, 21).
- „*Srdce člověku vymýšlí cestu, ale jeho kroky určuje Hospodin*“ (Přísloví 16, 9).

- „Plány jsou pilnému jenom ku prospěchu, ale každý, kdo je ukvapený, dojde jenom nouze“ (Příslaví 21, 5).
- „Vždyť já znám úmysly, které s vámi zamýšlím,‘ je Hospodinův výrok. ‘Úmysly o pokoji a ne o zlu, abych vám dal budoucnost a naději‘“ (Jeremjáš 29, 11).

Dobré plánování není špatné samo o sobě – je to neutrální mocný nástroj. Avšak plánování pro zlé a neetické cíle je špatné. Navíc Bůh maří zlé plány. (viz Job 5, 12; Žalm 33, 10; Izajáš 29, 15 a 30, 1).

Špatné motivy rovná se špatné cíle

Cíl 5: Objasnit, proč vedou špatné motivy ke špatným cílům.

Co je opravdovým motivem skrytým za jakýmkoliv konkrétním cílem? Je to sobectví nebo samolibost? Pokud naše životy nebudou hlídané, budeme pohlceni marným honěním se za věcmi, které upevňují naši sebeúctu. Tato touha po materiálních věcech nezahrnuje jen peníze. Patří sem postavení, moc a další osobní prospěch, který lichotí našemu egu. Ačkoliv není nic špatného na tom mít přání a mety, naše touhy a chutě byly pokroucené hříchem. Místo toho, abychom měli věčné motivy, máme často ty tělesné hnané touhou po pomíjivých věcech. Naše špatné motivy povedou k nesprávným cílům, jež sice naplní naši chvilkovou prázdnotu, jenže z dlouhodobého hlediska jsou škodlivé.

Římanům 1, 22–25 ukazuje, že když takto žijeme, vyměňujeme Boží slávu za lež a sloužíme stvoření spíše než Stvořiteli. Mít ve světě úspěch a naplnit Boží záměry znamenají zřídkakdy totéž. Ježíš mluvil o úspěšném muži, který vypadal, že má vše. Jenže díky pokrouceným motivům nebyl před Bohem bohatým (viz Lukáš 12, 16–21). Z toho důvodu nás Ježíš vyzývá, abychom odvodili smysl a účel

svého jednání od našeho vztahu s věčným Stvořitelem spíše než od pomíjivého stvoření.

Jakub 4, 13–17 prozrazuje, že existují tři špatné kroky, které často vedou k selhání:

1) ignorovat Boha (v. 13).

2) podcenit pomíjivost života (v. 14).

3) neposlušnost (v. 17). „*Kdo tedy umí činit dobré, ale nečiní, má hřích*. Nezapomeň tedy, že špatné motivy vedou ke špatným cílům!

Cíle, které uctí Boha

Cíl 6: Najít principy k nastavení cílů, které uctí Boha.

Jidáš nějak věřil, že jeho plány byly lepší než ty Ježíšovy (viz Jan 13, 18–30). Jako pokladníka Ježíšovy služby ho popudilo zdánlivé mrhání finančními prostředky v situaci, kdy Marie vylila drahý parfém na Ježíšovu hlavu (Jan 12, 4–6). Nebyl našťvaný kvůli chudým lidem, ale protože byl zlodějem. Později bohužel zradil Ježíše za třicet stříbrných (viz Matouš 26, 14–16). Jidáš názorně předvedl, že sebespravedlnost může způsobit, že se člověk dopustí ohavných a zraňujících skutků. Jeho cíle nebyly v souladu s Ježíšovými cíli. Následuje osm principů vedoucích k tomu, abychom si dali cíle, které poctí Boha:

Soulad

Potřebujeme cíle, které jsou ve shodě s Božími cíli a Jeho posláním. Jidáš s tím nesouhlasil, proto se v Ježíši zklamal. Jidáš chtěl pravděpodobně vojenského vůdce a ne zachránce-mučedníka. Potřebujeme spolupracovat s Bohem. A to s sebou často nese, abychom se vzdali svého způsobu, jak věci děláme, a přijmuli ten Jeho.

Touha

Toužit po cílech, které se Bohu líbí, znamená, že musíme získat Boží instrukce. Efezským 5, 17 dává pokyn: „*Proto nebuďte nerozumní, ale rozumějte, co je Pánova vůle.*“ Cíle musí začínat celkovou vizí plynoucí z víry, co je naše životní poslání. Tato vize či poslání následně určuje další cíle a rozhodnutí.

Záměr

Musíme být stálí v našem úsilí o dosažení cíle a zůstat zaměřeni na jeho naplnění. Vezměme si za příklad Ježíše, který se pevně rozhodl jít do Jeruzaléma (Lukáš 9, 51). Byl totiž poslán ke ztraceným ovcím z Izraelského domu. (Matouš 15, 24).

Přijetí

Abychom Boha poctili, musíme přijmout Jeho cíle a vůli pro naše životy. Znat Boží vůli je prospěšné pouze v případě, že je rozpoznána a přijata.

Spojenectví

Věřící by měli sdílet své cíle s někým, kdo je bude vést k odpovědnosti. Je též životně důležité se spojit s lidmi plnými víry a schopnými povzbuzovat. Dobrý způsob, jak toho dosáhnout, je začlenit se do zdravého, na Bibli založeného sboru.

Postoj

Pavel si všimnul: „*Neboť Bůh je ten, který ve vás působí i chtění i činění podle své dobré vůle.*“ (Filipským 2, 13).

Na našem postoji záleží! Proto musíme v sobě rozvíjet kladné postoje a věřit, že v Kristu můžeme všechno (Filipským 4, 13).

Modlitba

Jakub píše: „... *a nic nemáte, protože nežádáte.*“ (Jakub 4, 2). Požádej Boha, aby byl ve středu tvých rozhodnutí a uschopnil tě uskutečnit Svou vůli ve tvém životě. Na prvním místě hledej Hospodina a On bude řídit tvoje kroky. Život je sled krátkých okamžiků, ze kterých se skládá náš život. Z tohoto důvodu mohou malé změny učiněné v kterémkoliv životě způsobit velkou změnu.

Akce

Ježíš v Janovi 13, 17 řekl: „...*že jsi požehnaný, pokud činíš Boží vůli.*“ Ctít Boha, zatímco se snažíme dosáhnout svých cílů, vyžaduje odvahu a ochotu podniknout kroky, přestože je výsledek nejistý. Získat takovou kuráž můžeme pouze, pokud budeme životní styl závislosti na Bohu vědomě rozvíjet.

Nutné předpoklady pro stanovení cílů

Cíl 7: Vyjmenovat životně důležité předpoklady pro tvorbu cílů.

Když si budeme stanovovat cíle, můžeme si klást otázky jako: Co po mě Bůh chce ze všeho nejvíce? Kde potřebuji růst? Na co byly v poslední době zaměřeny mé modlitby? Kde mám začít v nastavení kristocentrických cílů? Následují důležité kroky k nastavení cílů:

Zjistí realitu

Objev své silné a slabé stránky. Jaké máš sklony, dary a zkušenosti? A když se rozhodneš být sám sebou, věnuj pozornost svým nedostatkům.

Měj cíl stále v zorném poli

Co je konečným výsledkem, za kterým jdeš? Představ si

své vítězství a úspěch. Čeho chceš dosáhnout? Ve své mysli se přesuň do cíle a jdi pozpátku. Představ si přínos z toho, že dosáhneš svých cílů.

Rozpoznej své hodnoty

Co je pro tebe opravdu důležité? A na čem nejvíce záleží Bohu? Udělej si seznam svých hodnot a vytvoř si cíle, které se s nimi budou krýt. Investujeme nejvíce do toho, o co nám nejvíce jde.

Modli se

Buď s Ježíšem každý den. Modlitba přináší nadpřirozené výsledky! *„Nedostává-li se někomu z vás moudrosti, ať ji žádá od Boha, který dává všem štědře a nevyčítá, a bude mu dána.* (Jakub 1, 5).

Dej si priority

Rozhodni se, jaké tři cíle jsou ty nejdůležitější. Časově obráceně si vypiš tři věci, kterých chceš dosáhnout za 20, 10 a 5 let, ale pak také v tomto roce, tento měsíc, tento týden a dnes.

Vytvoř si plán postupu vpřed

Rozlož si své kristocentrické cíle na jednotlivé postupné kroky. Malé kroky vedou k velkým změnám. Vykroč! Vezmi si list papíru a uprostřed udělej čáru od shora dolů. Napiš si na jednu stranu „Boží podíl“ a na druhou „Můj podíl“. Pod Boží stranu si napiš zaslíbení z Božího slova, které si potřebuješ osvojit, abys dosáhl daných cílů. Pod svůj podíl napiš své body a data splnění.

Odstraň se svého života harampádí

Omez ve svém životě zbytečné věci. Například vypni televizi z elektřiny tři dny v týdnu, týden si dej pauzu od mailů, vypni dvě noci v týdnu svůj mobil. Nedovol věcem, aby

tě odváděly od tvých záměrů.

Piš

Všechno si poznamenej. Udělej si svůj seznam *nejlepší desítky*. Zahrň do něj své cíle, jednotlivé kroky, strategie a termíny.

Klad' otázky a rad' se s odborníky

Ptej se, jak můžeš naplnit své cíle. Nauč se položit otázky, které přinesou dobrou radu a výsledky. Co můžeš ve spolupráci s Bohem realizovat? Zvaž konkrétní kroky. Jsou to logické kroky, aby se podařilo cíl uskutečnit? Postupuj dle těchto kroků.

Stejně tak získej dovednost a znalosti, které potřebuješ, abys naplnil své cíle. Hledej radu moudrých lidí kolem tebe. Najdi jedince, kteří jsou na cestě dál než ty – ty, kteří už byli na místech, kam ty sám jdeš. Požádej o povzbuzení a podporu rodinu a přátele a vyhni se těm, co říkají, že to nejde.

Studuj Bibli

Jak budeš studovat Písmo, uváděj do praxe jeho pravdy. A bude se ti dařit! Bůh nám objasňuje věci, když čteme Jeho Slovo. O každém cíli přemýšlej a najdi o něm tolik biblických veršů, co jen můžeš. Rozeznej a nauč se zpaměti klíčové verše, které tě budou povzbuzovat na cestě k dosahování tvých cílů.

Sen

V mnoha ohledech se stáváme tím, o čem přemýšlíme. Takže sni o své budoucnosti. Živ ji nahlas a maluj si ji jasnými barvami. Představ si v budoucnosti sebe.

Zaměření

Nepracuj na příliš mnoho věcech zaráz. Neměj příliš velký záběr. Soustřed' se na to, co můžeš ovlivnit a co můžeš změnit. Nezahlcuj sám sebe.

Buď flexibilní

Náš život je maximálně nepředvídatelný. Naše cíle závisejí na Boží milosti a milosrdenství. Cíle mohou být na cestě přepracovány a měněny – vyhodnocuj proto často svůj pokrok. Pokud nedosahuješ svého vytouženého cíle, tehdy vymysli nové konkrétní kroky, kterými ho dosáhneš. Duchovní růst může být až zoufale pomalý. Ale znát Bohem dané cíle nás udržuje ve správném nasměrování a v pohybu směrem k povolání v Ježíši Kristu.

Buď flexibilní i ve svých termínech. Potřebují být během času upravovány. Dílčí neúspěch neznamena prohra. Rozvolni si svoje lhůty. Nenech se moc demotivovat. Rozpoznej i částečný úspěch. Zůstaň na trati a vytrvej. Přizpůsobuj se měnící se době a prostředí. Prohra nastává až tehdy, co to přestaneš zkoušet.

Začni uplatňovat některé z těchto doporučených nástrojů, a tím se dostaneš na cestu k rozvíjení života měnících, kristocentrických cílů, které přinesou mnohé ovoce.

Tvorba „chytrých“ (SMART) cílů

Cíl 8: Uvést vlastnosti chytrých SMART cílů.

Cíle jsou šipkami k úspěchu. Místo, aby sis dal cíle typu: *budu lépe jíst*, chytrý cíl (pozn. překladatele: SMART – akronym z angličtiny značící *chytrý*) by vypadal: *Budu jíst pět až osm porcí ovoce a zeleniny denně*. Takový cíl dává konkrétní časový rámec (denně), měřitelný nástroj (5–8 porcí) a nastavuje reálné a dosažitelné možnosti. Je také hmatatelný, protože můžeme jednoduše určit, jestli jsi svého cíle dosáhl nebo ne. Tady jsou charakteristiky *chytrých (SMART) cílů*:

Specifický – konkrétní

Chci zhubnout není dobrý cíl, protože není určitý.

Konkrétním by byl, kdyby zněl: *Za šest měsíců shodím 13 kilo*. Po půl roce budu konkrétně vědět, jestli jsem cíle dosáhl. Cíle jsou ti osobně šité na míru. A je dobré je vyjádřit pozitivně – kladnou větou.

Měřitelný

Jak poznám, že jsem dosáhl svých cílů? Zapiš si je. Měřitelným cílem bude: *Tento měsíc napíšeš a pošlu jeden děkovaný dopis za týden*. Na konci měsíce budu schopen zhodnotit, jestli se mi podařilo věc splnit nebo ne. Tento cíl byl měřitelný, protože byl určitý a byl časově omezen. Buď konkrétní! Rozlož si své cíle na menší kroky. Nastav si cíle zaměřené spíš *na zvládnutí* než na výsledek. *Výsledkově* zaměřené cíle jsou velmi citlivé na neúspěch, jelikož se vymykají tvé kontrole. Osobní cíle *na zvládnutí* ti dávají kontrolu nad tím je dosáhnout. Pokud si stanovíš výsledkově zaměřený cíl, že dobehneš v mezi třemi nejrychlejšími, pak máš šanci na osobní porážku. Pokud si dáš *na zvládnutí* zaměřený cíl, že skončíš v určitém časovém intervalu, pak máš větší šanci tohoto svého cíle dosáhnout.

Atraktivní a Reálný (dosažitelný)

Naše cíle potřebují být rozumné a dosažitelné. Většina lidí zvládne něco mezi pěti a deseti cíli. Omez počet náročných cílů v daném období pro případ, že by ses zahltil a podlehl frustraci. Jednodušší cíle se lépe zvládají, protože lze pracovat na víc z nich záraz. Nicméně si dej pozor, aby sis nedal moc triviální cíle, protože náročnější cíle nás nutí růst. Najdi rovnováhu mezi těmito dvěma extrémy a dej si cíle, které souvisí s tvými prioritami.

Termínovaný

Cíle musí být jak krátkodobé, tak dlouhodobé. Krátkodobé cíle odpovídají menším krokům, které vedou k dlouhodobým

cílům. Krátkodobé a dlouhodobé cíle společně tvoří komplexní životní cíle. Mějte vždy minimálně jeden krátkodobý a jeden dlouhodobý cíl (na dva roky a víc) u daného časového úseku.

Čím víc krátkodobých cílů budeš mít, tím více úkolů se budeš mít šanci brzy odškrtnout jako hotové. Krátkodobé cíle ti zaručí, že budeš často prožívat vítězství. Nastav si upomínky tak často, jak potřebuješ. Načasování a také nastavení termínů splnění může často určit pořadí priorit v postupných krocích, které budeš dělat. *Chytré* (SMART) cíle opravdu fungují, pokud je budeš používat!

Zhodnocení cílů

Cíl 9: Kdykoliv zhodnotit cíle.

Zauvažuj

Upřímně zhodnoť posun, úspěchy a zápasy předchozího měsíce a roku. Odpověz si na otázky typu: Co se mi podařilo dokázat tento rok? Kde jsem nejvíc bojoval? Co jsem se naučil? Jak jsem překonal překážky? Jaké nečekané změny nastaly? Byly mé metody špatné? Dal jsem si příliš vysoký cíl? Potřebuji upravit svůj cíl? Stalo se to příliš jednoduše či rychle? Tyto otázky na zamyšlení ti pomohou stavět na tvých úspěších a rozvinout nové strategie pro trvalý úspěch.

Přezkoumej správnost

Všechny plány potřebují postupně přezkoumat a upravit. Věci se vždy neodehrávají způsobem, jakým jsme původně očekávali. Zjištění správnosti cíle není prohra – je to pouze nástroj k seřízení. Čím blíže se dostáváme k cíli, tím jasněji věci vidíme. Někdy je to pouze maličkost, která nám brání dosáhnout cíle. Přezkoumání je jednoduše přehodnocení snu a rozhodnutí, co bude zahrnovat daný sen realizovat. Postupem

času, jak vyzríváš, se cíle mění. Stanovení cílů je tvým služebníkem, ne tvým pánem!

Oceň se

Oceň se za pokrok a za dosažené krátkodobé cíle. Oslav své výhry! Veď si seznam svých vítězství a vzdej Bohu slávu!

Zaměř se na úspěchy a stavěj na jejich pozitivních přínosech.

Obnov

Život nás časem udolává. Někdy musíme udělat krok zpět a zhodnotit posun a obnovit svůj závazek k záměrům a cílům, které Kristus vložil do našich srdcí. Docela často potřebujeme obnovovat naši oddanost životnímu stylu, který ctí Boží záměry. Přísloví 16, 3 říká, že: „*Uvalíme-li své dílo na Hospodina a naše plány obstojí.*“ Cokoliv děláš, dělej k Boží slávě. Často hodnot' a dle potřeby své plány vylepšuj.

Závěrem Jeremjáš 29, 11 vhodně poznamenává, že Bůh má s každým z nás svrchovaný mistrovský plán. Naše štěstí pramení ze souznění právě s tímto plánem Stvořitele. Kristocentrické cíle nám pomáhají na cestě k tomu stát se více podobným Kristu; jsou tedy způsobem, jak spolupracovat s Boží svrchovaností a vůlí pro naše životy.

BIBLICKÉ VERŠE K ZAPAMATOVÁNÍ

Žalm 20, 4

Přísloví 16, 3, 9

Přísloví 19, 21

Přísloví 21, 5

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtěte každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Nejčastěji objevujeme Boží vůli skrze...

- a) Písmo.
- b) přátele.
- c) okolnosti.

2. Zkostnatělá osoba v plánování používá svou mysl, ale opomíjí...

- a) své vztahy.
- b) svou minulost.
- c) své srdce.

3. Cíle jsou nezbytnou podmínkou úspěchu, protože...

- a) úspěch nastane náhodou.
- b) pomáhají lidem vstupovat do budoucnosti.
- c) víme, že bohatí lidé mají cíle.

4. Který výrok je pravdivý?

- a) Bible zakazuje, abychom si dávali cíle.
- b) Šalamoun nedostal ke stavbě chrámu žádné plány.
- c) Boží záměry zvítězí nad lidskými plány.

5. Špatné motivy...

- a) vedou ke zdravým cílům.
- b) vedou ke špatným cílům.
- c) se Pánu líbí.

6. Jidášův hněv kvůli na Ježíše vylitému parfému byl...

- a) odůvodněný a spravedlivý.

- b) příkladem zbožného správcovství.
- c) motivován Jidášovou chamtivostí.

7. Jedním z principů ve stanovení cílů ctících Boha je...

- a) přijetí.
- b) sobectví.
- c) nenasytlost.

8. Když si dáváš cíle, začni v mysli...

- a) na začátku.
- b) uprostřed.
- c) na konci.

9. Nesprávné tvrzení o *chytrých* SMART cílech je, že...

- a) jsou dosažitelné.
- b) nemohou být změřeny.
- c) jsou konkrétní.

10. Stanovení cílů je...

- a) tvým pánem.
- b) pro lidi víry nepotřebné.
- c) tvým služebníkem.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. a (2.1)
2. c (2.2)
3. b (2.3)
4. c (2.4)
5. b (2.5)
6. c (2.6)
7. a (2.6)
8. c (2.7)
9. b (2.8)
10. c (2.9)

O AUTOROVI

Dr. W. Mark Elliott se narodil a byl vychován v hornaté jižní Indianě v USA. V roce 1982 začal sloužit na plný úvazek. Získal také dva magisterské tituly a doktorát v oblasti praktické teologie. Mark je pastorem New Life Community Church v Oshkosh ve Wisconsinu. Je přes 25 let ženatý a má čtyři děti. Mark má zálibu ve sportu, cestování, kázání, psaní a čtení.

LEKCE 3

Povolání k evangelizaci

Jaké obrazy nebo představy ti přijdou na mysl, když slyšíš slovo evangelizace? Představíš si nápadného člověka na ulici, který z fleku vede lidi k Pánu? Nebo se bojíš, co to pro tebe bude znamenat? Třeba, že se po tobě bude chtít, abys chodil ode dveří ke dveřím a sdílel svou víru s kýmkoliv, kdo zareaguje, zatímco se budeš celou dobu tiše modlit, aby nikdo nepřišel otevřít? Možná si myslíš, že to je to, co se děje v závěru bohoslužby, když řečník vyzve lidi, aby přišli dopředu a přijali Krista. Třeba si vzpomeneš na evangelistu v televizi nebo ve svém sboru... Pokud takto rozumíš službě evangelizace, je to spíš jednostranné chápání.

Evangelizace je služba mnoha podob. Není to povolání vyhrazené několika speciálně obdarovaným osobám, ani to není služba, která je ohraničena zdmi církevní budovy. A určitě to není něco, čeho se máš obávat. Tato lekce ti má pomoci pochopit tuto životně důležitou službu a objevit efektivní způsoby, jak se do evangelizace zapojit.

OSNOVA LEKCE

Definice evangelizace
Biblické poslání evangelizovat
Duchovní stav ztraceného
Sdílení evangelia
Tvé osobní svědectví
Duch svatý, Bible a modlitba v evangelizaci
Nejčastější námitky proti evangeliu
Získávání druhých pro Krista

CÍLE LEKCE

1. Definovat, co je evangelizace.
2. Vysvětlit biblické poslání evangelizovat.
3. Popsat duchovní situaci ztracených.
4. Rozvinout plán zvěstování evangelizačního poselství.
5. Napsat své osobní svědectví.
6. Vysvětlit roli Ducha svatého, Bible a modlitby v evangelizaci.
7. Udělat stručný přehled nejčastějších námitek proti evangeliu.
8. Navrhnout strategii pro získávání druhých pro Krista.

Definice evangelizace

Cíl 1: Definovat, co je to evangelizace.

Jedno z nejčastěji používaných slov Nového zákona, které vymezuje poselství evangelia, je řecké slovo *euaggelion* – „dobrá zpráva“. Z toho vzniklo i naše slovo *evangelizace*.

Euaggelion je také přeloženo jako *evangelium*. Zapojit se do evangelizace tudíž znamená ohlašovat, přinášet či sdílet dobrou zprávu evangelia. Evangelista je někdo, kdo zasvětil svůj život do hlásání evangelia ztraceným. V Písmu se mluví o Filipovi jako o evangelistovi: „*Druhý den jsme vyšli a přišli do Cesareje. Vešli jsme do domu evangelisty Filipa, který byl jedním ze sedmi a zůstali jsme u něho.*“ (Skutky 21, 8). V Efezským 4, 11 je evangelizace považována za jeden z Ježíšových darů služebností: „*A on [Kristus] dal jedny apoštoly, jiné proroky, některé evangelisty, jiné pastýře a učitele.*“

Dar evangelizace je specifická schopnost a touha, kterou Bůh dává určitým údům Těla (= církve – *pozn. překladatele*), aby:

- 1) sdíleli evangelium s nevěřícími takovým způsobem, že se z nich stanou následovníci Pána Ježíše,
- 2) se stali zodpovědnými částmi Jeho Těla.

Evangelizace je prvořadý dar služebnosti, který je potřebný k růstu církve skrze nová obrácení, a ne pouze skrze děti věřících. Základní smysl evangelizačního daru je vytvořit a rozvinout vztahy se ztracenými, abychom s nimi mohli sdílet poselství o záchraně a vést je skrz pokání z hříchů k věčnému životu v Kristu. Evangelizace není jen dar k početnému růstu věřících, ale i dar k uschopnění věřících. Evangelista je totiž zodpovědný za přípravu svatých ke službě (Efezským 4, 12).

Autor děl o církevním růstu Donald McGavran rozlišil několik úrovní evangelizace nutných k zasažení různých druhů lidí:

1. E-0: Evangelizace potřebná k získání návštěvníků církve pro Krista – způsobuje vnitřní růst.
2. E-1: Evangelizace potřebná k získání dalších lidí z naší kultury pro Krista – také zapříčiní vnitřní růst.
3. E-2: Evangelizace potřebná k zasáhnutí těch, kdo se od nás trošku liší – způsobí mezikulturní evangelizaci.

4. E-3: Evangelizace potřebná k získání totálně odlišných lidí – způsobí to exponenciální růst.

Ježíšova slova jeho učedníkům ve Skutcích 1, 8 dokládá tyto úrovně evangelizace:

- Jeruzalém a Judea (Skutky 3) odpovídá E-0 a E-1
- Samaří (Skutky 8) odpovídá E-2
- Konec země (Skutky 13) odpovídá E-3

Mezikulturní evangelizace (E-2 a E-3) vyžaduje dar pro misi. Misionáři jsou ti, kdo jsou povoláni a vyslaní s břemenem zasáhnout lidi, kteří patří k jiným etnickým nebo kulturním pozadím. Záměr tohoto daru je posunout Velké poslání skrz rozšíření místní církve do celosvětového měřítka. V Efezským 3, 7 apoštol Pavel prohlásil, že přijal od Boha dar: „...stal jsem se služebníkem podle daru Boží milosti, která mi byla dána v souladu s působením jeho moci.“

Biblické povolání evangelizovat

Cíl 2: Vysvětlit biblické poslání evangelizovat.

Bůh vždy chtěl, aby ho lidé znali a vstupovali do vztahu s Ním. Bylo to jeho přání, které vedlo dávné patriarchy a později děti Izraele, aby byli Jeho svědky. Izajáš píše: „*Vy jste mými svědky, je Hospodinův výrok, jste mým otrokem, kterého jsem vyvolil, abyste mne poznali a uvěřili mi a porozuměli, že to jsem já. Předemnou nebyl vytvořen žádný Bůh ani po mně žádný nebude*“ (Izajáš 43, 10). „*Což ti to odedávna nezvěstuji a neoznamuji? Vy jste mými svědky*“ (Izajáš 44, 8). David byl věrným Božím svědkem. Skrze proroka Izajáše o něm Bůh řekl: „*Hle, ustanovil jsem ho za svědka národů, za předáka a správce národů*“ (Izajáš 55, 4).

V Novém zákoně se pozornost zaměřila na Ježíše a jeho následovníky. Před Ježíšovým narozením řekl anděl Josefovi: „*Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou ženu;*

neboť co v ní bylo počato, je z Ducha Svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš, neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ (Matouš 1, 20). Ježíš při mnohých příležitostech vyhlášovat svůj záměr naplnit Boží plán spásy. „*Můj pokrm je, abych činil vůli toho, který mne poslal a dokonil jeho dílo*“ (Jan 4, 34). V Markovi 10, 45 říká: „*Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal posloužit, ale aby posloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.*“ Zanechal stejné poslání svým učedníkům. „*A řekl jim: „Jděte do celého světa a vyhlaste evangelium všemu stvoření“*“ (Marek 16, 15). V Matouši 28, 19–20 stojí: „*Jděte tedy a čiňte učedníky ze všech národů, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého a uče je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.*“ Lukáš zaznamenává stejné poslání ve Skutcích 1, 8: „*...ale přijmete moc Ducha Svatého, který na vás přijde, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až po nejzazší konec země.*“

Apóstol Pavel píše: „*Nestydím se za evangelium, neboť je to Boží moc k záchraně pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale i pro Řeka*“ (Římanům 1, 16). S pohledem upřeným do budoucnosti říká Jan ve Zjevení o Kristových vítězných svědcích toto:

*„A uslyšel jsem mocný hlas v nebi, který říkal:
'Nyní přišla záchrana, moc a kralování našeho Boha a pravomoc jeho Krista, neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je obviňoval před naším Bohem dnem i nocí. Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví; a nemilovali svou duši až na smrt.'“*

(Zjevení 12, 10–11)

To vždycky byl a stále je Boží plán pro Jeho lid, prvně pro Izraelce a potom pro církev, nést dobrou zprávu evangelia světu. Toto láskyplné srdce pro ztracené je možné zahlédnout

v 2. Petrově 3, 9: „*Pán neotálí s naplněním svého zaslíbení, jak si někteří myslí, nýbrž je k vám shovívavý, nechťěje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.*“
Zatímco jen někteří věřící mají dar pro evangelizaci, všichni jsou povoláni být Kristovými svědky (viz Skutky 1, 8).

Duchovní stav ztraceného

Cíl 3: Popsat duchovní situaci ztracených.

Bible používá následující termíny pro popis duchovního stavu ztracených:

Popis	Odkazy v Písmu
Ztracené ovce	Izajáš 53, 6; Jeremjáš 50, 6 Lukáš 15, 3–10; 1. Petrova 2, 25
Hynoucí	Příslaví 24, 11; 1. Korintským 1, 18 2. Korintským 4, 3 2. Tesalonickým 2, 10
Bez naděje	1. Paralipomenon 29, 15; Job 18, 13 Efezským 2, 12
Otroci hříchu	Římanům 6, 6.16.19.20 Galatským 4, 8; 2. Petrova 2, 19
Nepřátelé, cizinci, pohané	Jeremjáš 5, 19; Efezským 2, 12.19 1. Tesalonickým 4, 5

Popis	Odkazy v Písmu
V temnotě	Žalm 107, 10; Příslaví 4, 19; Jan 3, 19; Skutky 26, 18; Římanům 1, 21; Efezským 4, 18;

Popis	Odkazy v Písmu
	Koloským 1, 13
Boží nepřátelé	1. Mojžíšova 3, 15; Římanům 8, 7; Jakub 4, 4; Židům 10, 27
Hlupáci, blázni	Přísloví 1, 7; Jeremjáš 4, 22; Římanům 1, 21, 28; Filipským 3, 19; 1. Petrova 4, 3
Slepí	5. Mojžíšova 28, 28; 1 Samuel 2, 23; Job 11, 20; Žalm 36, 2; 2. Korintským 4, 4
Mrtví	Efezským 2, 1, 2, 4; 2. Timoteovi 4, 1; 1 Jan 3, 14; Juda 12
Starý člověk, stará přirozenost	Galatským 5, 24; Efezským 2, 3, 4, 22; Koloským 3, 3, 5, 9

Tyto pojmy ukazují na to, že je lidské pokolení beznadějně ztraceno bez ponětí, jak ztraceni jsou a bez zájmu nebo schopnosti s tím cokoliv udělat. Boží spása je čistě otázka milosti a slitování. Nikdo se nikdy nebude moci vychloubat či si připsat jakékoliv zásluhy za duchovní záchranu.

Sdílení evangelia

Cíl 4: Rozvinout plán zvěstování evangelizačního poselství.

Být úspěšný ve sdílení své víry vyžaduje plán. Jakýkoliv plán sdílení poselství evangelia musí zahrnovat tyto klíčové pravdy:

- 1) Jsme hříšníci a zasluhujeme být potrestáni smrtí.
- 2) Bůh si nás zamiloval a učinil vše potřebné pro naši

spásu, a to skrze Krista.

- 3) Musíme uvěřit tomu, co Ježíš Kristus na kříži učinil, aby nás spasil.
- 4) Musíme uznat, že potřebujeme Spasitele, činit pokání ze svých hříchů a požádat Boha, aby nás zachránil.

Během let byly vyvinuty mnohé metody, jež zahrnují tyto základní prvky, i když ne ve stejném pořadí či posloupnosti.

Nyní se stručně podíváme na tři užitečné z nich:

„Kroky ke smíření se s Bohem“ Billy Grahama:

- Krok 1: Popiš Boží záměr – pokoj a život. Bůh tě miluje a chce, abys žil pokojný a plnohodnotný život. (viz Římanům 5, 1; Jan 3, 16; Jan 10, 10).
- Krok 2: Vysvětlí největší problém člověka – naše oddělení od Boha. Bůh nás stvořil ke svému obrazu, abychom žili život v plnosti. Dal nám vůli a svobodu v rozhodování. Volíme si neposlouchat Boha a jít si svévolně svým směrem. I dnes děláme stejné rozhodnutí, což vyúsťuje v odloučení od Boha. (viz Přísloví 14, 12; Izajáš 59, 2; Římanům 3, 23; 6, 23).
- Krok 3: Popiš Boží most – kříž. Ježíš Kristus zemřel na kříži a vstal z hrobu. Zaplatil za naše hříchy a překlenul propast mezi Bohem a lidmi. (viz Římanům 5, 8; 1 Timoteovi 5, 2; 1. Petrova 3, 18).
- Krok 4: Představ naši reakci – přijmout Krista. Musíme vložit svou důvěru v Ježíše Krista jako Pána a Spasitele a přijmout ho do svého života na základě osobního pozvání. (viz Jan 1, 12; Římanům 10, 9–10; Zjevení 3, 20).

„Čtyři duchovní zákony“ od organizace Campus Crusade for Christ:

- **1. duchovní zákon:** Bůh tě miluje a nabízí ti skvělý plán pro tvůj život. Proč tedy většina lidí nežije plnohodnotný život?

- **2. duchovní zákon:** Člověk je hříšný a odloučený od svatého Boha. To je důvod, proč člověk nemůže znát a zažívat Boží lásku spolu s Jeho plánem pro lidský život. Člověka od Boha odděluje obrovská propast. Třetí zákon přibližuje jediný způsob, jakým lze překonat tuto propast.
- **3. duchovní zákon:** Ježíš Kristus je jediné Boží řešení lidského hříchu. Skrze Něj můžeš poznat a zažívat Boží lásku a plán pro tvůj život. Ale nestačí jen znát ty tři zákony!
- **4. duchovní zákon:** Musíme osobně přijmout Ježíše Krista jako Spasitele a Pána svého života. Poté můžeme poznat a zažívat Boží lásku spolu s plánem pro náš život. Přijmout Krista můžeme právě teď vírou skrze modlitbu. Následuje doporučená modlitba, kterou může hledající použít: „Pane Ježíši, potřebuji tě. Děkuji ti, že jsi na kříži zemřel za mé hříchy. Přijímám tě jako svého Spasitele a Pána. Děkuji ti, že mi odpouštíš mé hříchy a dáváš mi věčný život. Převezmi kontrolu nad mým životem a učíš mne člověkem, jakým mne chceš mít.“

„Římská cesta“ se zakládá na čtyřech verších z knihy Římanům:

- Římanům 3, 23: „*Všichni zhřešili a postrádají Boží slávu.*“
- Římanům 6, 23: „*Mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.*“
- Římanům 5, 8: „*Bůh však projevuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní.*“
- Římanům 10, 9–10: „*Vyznáš-li svými ústy Pána Ježíše a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš zachráněn. Srdcem se věří k spravedlnosti a ústy se*

vyznává k záchraně.“

K vysvětlení plánu spásy malým dětem nebo osobám, které o Bibli nic nevědí, je někdy nejlepší použít pouze jeden verš z Písma. Možná se rozhodneš vymyslet svůj vlastní plán k sdílení poselství spásy. Výše uvedené plány ti usnadní zahrnout prvky, které jsou nezbytné pro správné představení evangelia.

Tvé osobní svědectví

Cíl 5: Napsat osobní svědectví.

Ježíš řekl muži, ze kterého vyhnal legii démonů: „*Jdi domů ke svým a oznam jim, jak veliké věci ti učinil Pán a jak se nad tebou slítoval*“ (Marek 5, 19). Jedním z účinných způsobů, jak sdílet poselství evangelia, je vyprávět svůj příběh o zkušenosti se spasením. Tvé osobní svědectví ve zkratce znamená říct, jak Ježíš změnil tvůj život. Svědectví bude obsahovat tři základní prvky:

1. „Před tím, než jsem se setkal s Kristem, byl můj život...“
Popiš, jak vypadal tvůj život před tím, než ses stal Kristovým následovníkem.
2. „Když jsem potkal Krista, v mém životě se stalo...“
Vysvětli, jak se věci měnily, když si přijímal Krista do svého života.
3. „Od mého setkání s Kristem je můj život...“
Pověz, jak vypadá tvůj život, když jsi křesťanem. Co se změnilo od té doby, kdy jsi přišel ke Kristu.

Budeš schopen povyprávět svůj životní příběh lépe, když si najdeš čas a nejprve si ho sepíšeš. To ti zajistí, že do něj zakomponuješ důležité události a některé detaily tvého života. To následně posílí tvou sebedůvěru, když budeš svůj příběh

sdílet. Jeden účinný způsob, jak využít písemné svědectví, je ho nakopírovat nespaseným přátelům a požádat je o zhodnocení a připomínky. Popros je, aby si poznamenali nejasné pasáže, a povzbud' je, aby navrhli, jak nejlépe vyjádřit tvé myšlenky. Řekni jim, že se za několik dní sejdete a popovídáte si o jejich reakcích na to, co jsi napsal. Je to způsob k vylepšení toho, co jsi napsal. Na druhou stranu je to i příležitost k jejich otázkám, jak ses stal křesťanem ☺.

Duch svatý, Bible a modlitba v evangelizaci

Cíl 6: Vysvětlit roli Ducha svatého, Bible a modlitby v evangelizaci.

Vést lidi ke Kristu není našťěstí úplně závislé na nás, křesťanech. Určitě potřebujeme otevřít svou pusu a sdílet tuto dobrou zprávu, ale pojd' me se zamyslet nad třemi dalšími aspekty získávání lidí:

Duch svatý v evangelizaci

Už jsme vysvětlili, že nemůžeme udělat nic proto, abychom byli spaseni. Celé je to dílo Boží milosti a moci Ducha svatého, který nás usvědčuje z našich hříchů a přivádí nás do bodu, kdy uznáváme, že potřebujeme Spasitele. Jan píše: „*A on (Duch svatý), až přijde, přinese světu důkaz o hříchu, o spravedlnosti a o soudu*“ (Jan 16, 8). Jan 6, 44 poznamenává, že nemůžeme přijít k Pánu a být zachráněni, aniž by nás Duch svatý přitáhl. Je to Duch svatý, kdo nás znovuoživuje a obnovuje: „*Zachránil (Kristus) nás ne na základě skutků, které jsme my učinili ve spravedlnosti, nýbrž podle svého milosrdenství skrze koupel znovuzrození a obnovou Ducha Svatého*“ (Titovi 3, 5).

Duch svatý nám také dává moc k životu pro Krista: „*Vždyť zákon Ducha života v Kristu Ježíši mě osvobodil od zákona*

hříchu a smrti“ (Římanům 8, 2). A jednoho dne Duch svatý probudí naše těla a uschopní nás k věčnému životu s Kristem. Pavel potvrzuje: „Jestliže ve vás přebývá Duch toho, který vzkřísil Ježíše z mrtvých, pak ten, který vzkřísil Ježíše Krista z mrtvých, oživi i vaše smrtelná těla skrze svého Ducha, který ve vás přebývá“ (Římanům 8, 11).

Bible v evangelizaci

Efezským 2, 8–9 říká, že jsme spaseni vírou. Římanům 10, 17 učí, že: „*Víra je tedy ze slyšení zvěsti a zvěst skrze slovo Kristovo.*“ Tato zvěst o dobré zprávě je založena na Bibli. Jakékoliv představení evangelia musí jasně ukazovat, že pravdy Božího slova jsou základem pro naše spasení. Když vysvětluješ lidem, jak mohou být zachráněni, dej jim přečíst jeden nebo dva verše z Bible. Potřebují vědět, že jejich zkušenost je postavena na víře v Boží slovo a ne pouze na jejich pocitech. 2. Petrova 3, 18 nás povzbuzuje: „*Rosťte v milosti a poznání našeho Pána a Zachránce Ježíše Krista.*“

Role modlitby v evangelizaci

Cílená modlitba připravuje cestu, aby lidé slyšeli a přijali poselství o spasení. Apoštol Pavel své čtenáře žádá: „*Modlete se i za mne, aby mi bylo dáno slovo, když otevřu ústa, abych směle oznámil tajemství evangelia, pro něž jsem poslem v řetězech, a osmělil se v něm tak, jak mi náleží mluvit*“ (Efezským 6, 19–20). Věřící se mají také modlit, aby bylo zvěstování evangelia doprovázeno usvědčením.

Pokud chce být kající se hříšník zachráněn, musí požádat Boha, aby ho zachránil. V kázání na den Letnic řekl apoštol Petr: „*Každý, kdo bude vzývat Pánovo jméno, bude zachráněn*“ (Skutky 2, 21). Vzývat Pána znamená se k Němu modlit. Není nutné používat zvláštní mluvu nebo tón hlasu, aby nás slyšel. Povzbud' toho, kdo chce přijmout Krista, aby s Bohem mluvil nahlas a požádal ho o odpuštění a záchranu. Je-li to možné, spíš než aby opakovala předříkanou modlitbu,

vedme osobu k tomu, aby se pomodlila svými vlastními slovy. Vlastní modlitba pomůže hledajícímu poznat, že se může k Bohu modlit kdykoliv a kdekoliv, aniž by musel někoho napodobovat.

Nejčastější námitky proti evangeliu

Cíl 7: Udělat stručný přehled nejčastějších námitek proti evangeliu.

Někteří lidé nemají zájem o přijetí Krista, protože mají k evangelizačnímu poselství otázky nebo námitky. Zde je několik příkladů:

- Někdo si myslí, že půjde do nebe za svoje dobré skutky. Věří, že pokud udělal dostatek dobrých věcí během svého života, tím se vyruší veškeré špatné věci, kterých se dopustil. Nicméně Efezským 2, 8–9 říká: „*Neboť jste zachráněni milostí skrze víru; a ta záchrana není z vás – je to Boží dar; není na základě skutků, aby se nikdo nechlubil.*“ Když se bavíme s lidmi takového přesvědčení, můžeme jim položit následující otázky: Jak dobrý bys musel být, aby tě dokonalý a svatý Bůh nechat jít do nebe? Je možné, abys byl tak dobrý? Vysvětlil mu, že pokud by se dal získat přístup do nebe jinými prostředky, Bůh by nikdy nenechal ukřižovat svého Syna Ježíše Krista!
- Jiní lidé věří, že milující Bůh nikdy nikoho do pekla nepošle – tudíž každý bude zachráněn a půjde do nebe. Na konto těch, kdo si to myslí, prohlásil sám Ježíš: „*Kdo v něho věří, není souzen, kdo však nevěří, již je odsouzen, protože neuvěřil ve jméno jediného Syna Božího*“ (Jan 3, 18). Takových lidí se zeptej, jestli opravdu věří, že nestoudní vrazi, pedofilové nebo diktátoři jako Adolf Hitler budou spaseni. Pokud řeknou *ne*, poukaž na to, že

ve skutečnosti nevěří, že všichni budou spaseni. Pokud odpoví *ano*, zeptej se jich, jestli by s takovými lidmi chtěli trávit věčnost.

- Další věří, že není možné vědět, jestli se do nebe vůbec dostaneme. Bible o těchto lidech říká: „*Jsme-li však děti, jsme i dědicové – dědicové Boží a spoludědicové Kristovi, pokud vskutku spolu s ním trpíme, abychom spolu s ním byli také oslaveni*“ (Římanům 8, 17). „*Skrze něho věříte v Boha, jenž ho probudil z mrtvých a dal mu slávu, takže vaše víra i naděje se upíná k Bohu*“ (1. Petrova 1, 21).
- Pak jsou ti, kteří věří, že není nutné být spasen, protože nevěří v život po smrti. Podíváme-li se na to do Bible, najedeme: „*Lidem je uloženo jednou zemřít a potom bude soud*“ (Židům 9, 27). Nevěřit ve věčnost neznamená, že tím přestane existovat! A to o nic víc, než že by nevěřit v existenci elektřiny znamenalo ji zbavit proudu, když přijdeme do kontaktu s odhaleným drátem.

Získávání druhých pro Krista

Cíl 8: Navrhnout strategii pro získávání druhých pro Krista.

Je pár věcí, které bys měl mít na paměti, pokud přemýšlíš o tom, jak vést lidi k Pánu:

Vztahy

Většina lidí přijde ke Kristu na základě podpory a vlivu přátel či rodinného příslušníka. Ty, které chceš zasáhnout evangeliem, budou citlivější, pokud tě už znají a důvěřují ti jako přáteli. Hledej proto způsoby, jak vybudovat a posílit vztahy s těmi, které bys rád vedl ke Kristu.

Společné zájmy

Když Ježíš mluvil s ženou u studny v Janovi 4, začal něčím, co ji zajímalo – vodou. Od tohoto bodu ji vedl k poznání sebe jako Boha a Mesiáše. Stejný princip bude platit ve tvém úsilí vést lidi ke Kristu. Ti, se kterými máš společné zájmy, budou pravděpodobně poslouchat, když jim budeš říkat o Pánu; oproti těm, se kterými toho nemáš moc společného. Požádej Ducha svatého, aby ti pomohl objevit tyto vztyčné body společného zájmu, ze kterých můžeš volně přejít na rozhovor o Pánu.

Změny a krize

Lidé jsou občas vnímavější na evangelium, když procházejí velkými životními zvraty jako je stěhování do nového města, změna zaměstnání, svatba, narození dětí atd. Další období větší přístupnosti je, když prožívají krizi nebo mají zvláštní nouzi jako např. nečekané úmrtí, nemoc nebo zranění, ztrátu zaměstnání, rozvod, finanční potíže. I když samozřejmě nechceš neoprávněně těžít z jejich těžkostí, je to dobrý okamžik jim nabídnout duchovní pomoc a útěchu, která může vést k příležitosti sdílet s nimi Krista.

Okolnosti

Přemýšlej o situaci, ve které budeš s lidmi, které chceš získat pro Krista. Jaká konverzační témata asi pravděpodobně vyvstanou? S jakými společnými zájmy bys mohl začít? Jaké mají právě potřeby? Požádej Pána, aby tě upozornil na příležitosti sdílet evangelium a také, aby připravil půdu k přijetí semínka poselství spásy.

Učednictví

Nejlépejší čas začít vést nově obráceného člověka je bezprostředně po té, co přijmul Krista do svého života. Tento proces můžeš začít tím, že:

- 1) jim pomůžeš pochopit, že se potřebují denně modlit.
- 2) jim pomůžeš začít číst Bibli. Navrhni jim, aby začali jedním z evangelií – asi Markem.
- 3) někomu řekneš, co se s nimi stalo. Je možné jim domluvit schůzku s někým, kdo z toho bude mít radost a bude je podporovat v jejich nově nalezené víře. A to dřív, než to řeknou někomu, kdo to chápat nebude...

Týmová práce a proces

Evangelizace je přirozený proces a ne jen úsilí či zodpovědnost jedné osoby. V 1. Korintským 3, 6–7 píše

Pavel o tomto sledu: „*Já jsem zasadil, Apollos zalil, ale Bůh dával růst. Tedy ani ten, kdo sází, ani ten, kdo zalévá, nejsou něčím zvláštním, ale Bůh, který dává růst.*“ Není to ani tvoje zaměstnání, ani na to nemáš schopnosti, abys někoho zachránil. To může udělat jen Bůh. Takže se nenech odradit, pokud se všechno nedaří dle toho, jak je tu popsáno.

Udělej si seznam těch, které chceš evangeliem zasáhnout

Máš šanci mít úspěch, pokud své evangelizační úsilí zaměříš na skupinu konkrétních lidí. Kromě toho tu asi budou někteří lidé, které asi toužíš obzvlášť vidět přijít ke Kristu jako např. členy tvé rodiny a blízké přátele. Tyto pro tebe výjimečné osoby napiš na začátek svého seznamu. Můžeš do něj zahrnout nějaké osoby, se kterými spolupracuješ či se kvůli práci setkáváš, sousedy, náhodné známé a spolužáky. Když budeš psát svůj seznam, poznač si u každého vaše společné zájmy. Začni se vroucně modlit za každou osobu z tvého seznamu a žádej Boha, aby jim otevřel srdce na pravdu evangelia a dal ti moudrost a odvahu ji s nimi sdílet.

Závěr

Zatímco budeš aktivně sdílet svou víru, budeš zažívat hlubokou radost. Budeš nepochybně také čas od času čelit odmítnutí nebo nadávkám některých lidí. Tehdy pamatuj, že neodmítají v prvé řadě tebe jako osobu, ale evangelium. Nicméně budeš-li horlivý, Bůh ti dá zakusit úspěch a nakonec někdo odevzdá své srdce Kristu. A to stojí za všechno tvé úsilí a oběti! Neboj se dát vědět, že osoba, jíž jsi svědčil, přijala Krista, a to svému pastorovu, duchovnímu vedoucímu nebo eventuálně svým přátelům z Global University. Budeme se radovat spolu s tebou!

BIBLICKÉ VERŠE K ZAPAMATOVÁNÍ

Izajáš 59, 2

Jan 3, 16

Jan 10, 10

Římanům 3, 23

Římanům 6, 23

Římanům 10, 9–10

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Pokud není uvedeno jinak, každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. V nejjednodušší definici je evangelista někdo, kdo...
 - a) cestuje od církve k církvi a pořádá speciální bohoslužby.
 - b) zasvětil svůj život hlásání evangelia ztraceným.
 - c) chodí dům od domu a sdílí se o víře.

2. Zatímco někteří věřící mají dar evangelizace dle Skutků 1, 8, my všichni jsme povolání být Kristovými...
 - a) svědky.
 - b) obhájci.
 - c) přáteli.

3. Jaký termín není použit k vyjádření duchovního stavu ztracených?
 - a) Ztracené ovce.
 - b) Otroci hříchu.
 - c) Živi v Kristu.

4. Jakýkoliv plán sdílení evangelizačního poselství musí zahrnovat skutečnost, že...
 - a) Bůh nás miluje a nachystal vše, abychom mohli být spaseni skrze Krista.
 - b) se můžeme dostat do nebe za dobré skutky.
 - c) každý bude nakonec spasen.

5. Důvodem sepsání tvého osobního svědectví je...
 - a) předvést své slohové dovednosti.
 - b) říct lépe svůj příběh.
 - c) podrobně vylíčit svůj život v hříchu a zavzpomínat si na tyto staré dobré časy.

6. Urči dvě role Ducha svatého v evangelizaci.
- Duch svatý nás usvědčuje z hříchu.
 - On nás znovuoživuje a obnovuje.
 - Dává nám pochopit poslední soud hříšníků.
7. Dobrý způsob, jak reagovat na lidi, kteří zpochybňují evangelium, je...
- s láskou je vyučovat o Kristově poselství.
 - přít se s nimi o názorech na život.
 - se s nimi hned zpočátku vůbec nedávat do rozhovoru.
8. Většina přichází ke Kristu díky...
- evangelizačním kampaním.
 - podpoře a vlivu přítele či rodinného příslušníka.
 - čtením evangelizačních traktátů.
9. Nejlepší okamžik začít vést nového věřícího je ...
- bezprostředně poté, co přijali Krista do svého života.
 - po několika měsících následování Krista.
 - když plně pochopí, co to znamená patřit Kristu.
10. Budeš pravděpodobně úspěšnější ve vedení lidí ke Kristu, pokud...
- budeš nutit poselství Kristu každému, koho znáš.
 - si počkáš na příhodnou situaci – když bude člověk prožívat zármutek nebo potíže.
 - zaměříš své úsilí na seznam konkrétních lidí.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. b (3.1)
2. a (3.2)
3. c (3.3)
4. a (3.4)
5. b (3.5)
6. a b (3.6)
7. a (3.7)
8. b (3.8)
9. a (3.8)
10. c (3.8)

O AUTOROVI

Ron Held v současné době slouží jako oblastní tajemník Assemblies of God (*letniční denominace v USA podobně jako AC v ČR – pozn. překladatele*) ve Wisconsinu a severním Michiganu. Od 1984 do 2005 působil jako první pastor v *Racine Assembly of God* v Racine ve Wisconsinu. Nad rámec pastorských povinností byl ředitelem odboru Národní nedělní školy Assemblies of God ve Spojených státech.

LEKCE 4

Ochota se učit

Velké poslání, které dal Ježíš církvi v Matouši 28, 18–20, nezahrnovalo pouze získávat lidi, ale také činit učedníky. Být učedníkem znamená stát se studentem. Z toho důvodu jako Kristův následovník se máš stát celoživotním studentem samotného učitelského Mistra. Nezbytným předpokladem k učení se je zjevně ochota se učit.

Asi jsi už upozoroval, že ne všichni jsou ochotni se učit a nechat se opravovat. Ve skutečnosti se někteří jedinci brání pokynům a nápravě. Ježíš uzdravil při jedné příležitosti od narození slepého člověka. Tento skutek milosrdenství rozzuřil řadu farizeů, kteří se vzpírali Pánu. Ptali se uzdraveného muže, jak se mu vrátil zrak. Když vysvětlil, jak se to stalo, nevěřili mu. Proto ve výslechu pokračovali, dokud muž nezvolal: „*Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nemohl by dělat nic.*“ (Jan 9, 33). Farizeové zlostně odpověděli: „*Celý ses v hříších narodil, a nás chceš poučovat?*“ (Jan 9, 34). Jaká pohrdavá odpověď! Ukázalo to jejich odmítnutí dozvědět se nebo přijmout fakta nad rámec jejich vidění světa.

Jako Kristovi následovníci musíme zůstat otevření na vyučování po celý život. Nezáleží na tom, kolik titulů jsme získali, kolik máme zkušeností, jak moudří se zdáme být nebo kolik úcty nám ostatní prokazují. Každý se má stále mnoho co učit.

OSNOVA LEKCE

„Mistrova škola“

Vyučování skrze Slovo a Ducha svatého

Ochota se učit vede k proměně

Denní životní lekce

Důležitost pokory

Praktikovat Slovo

CÍLE LEKCE

1. Vysvětlit, co to znamená být přijat do „Mistrovy školy“.
2. Popsat, jak nás Ježíš vyučuje skrze Slovo a Ducha svatého.
3. Vyjádřit, jak vede ochota se učit k proměně.
4. Vykreslit růst, který se děje, když denně studujeme lekce života.
5. Uvést, proč je v ochotě se učit pokora klíčová.
6. Zdůvodnit význam uvádění do práce toho, co ses naučil.

„Mistrova škola“

Cíl 1: Vysvětlit, co to znamená být přijat do „Mistrovy školy“.

Představ si, jaké by to bylo, kdybys byl jedním z učedníků, kteří následovali Ježíše během Jeho cestování, kázání a vyučování po izraelských městech. Tito učedníci byli přijati do toho, co nazývám „Mistrova škola“. Byli s ním 24 hodin

denně, 7 dní v týdnu. V prvním století to byla běžná metoda židovských rabínů a jejich následovníků. Jaký úžasný učební model! Můžete si představit ty lekce, které se naučili?

Ježíš byl často nazýván „*rabi*“. Slovo *rabi* má hebrejský původ a znamená „můj Mistr“. Slovo *rabi* bylo v běžné řeči zaměňováno se slovem učitel (Matouš 23, 8). Ježíš byl nepochybně největší učitel všech dob. I ti, co ho nenásledují, uznávají jeho důležitost jako učitele a obdivují jeho poselství a metodologii. Jeho učedníci byli přijati na neuvěřitelnou učednickou tréninkovou školu. Ježíš si nutně nevybral by nejlepší a nejchytřejší žáky tak, jako to dělávali ostatní rabíni té doby. Zvolil si směsku lidí: rybáře, zélótu (náboženského fanatika – *pozn. překladatele*), výběrčího daní a další... ty, kteří byli ochotni se učit a aplikovat naučené. Dnes jsou všichni křesťané automaticky přijati do Mistrovy školy, když prožijí duchovní nové narození. Pamatuj si toto – Ježíš je vždy ochoten být tvým učitelem. Ale ty se musíš CHTÍT učit: musíš být ochotný se naslouchat, učit se, následovat Jeho pokyny a poslouchat Jeho příkazy. Důvěřovat Ježíši Kristu jako Pánu a Spasiteli znamená podléhat jeho božské autoritě a vládě. Proto vyznání Ježíše jako Pána a Spasitele musí zahrnovat připravenost odvrátit se od čehokoliv, co se mu nelíbí, a žízeň ho následovat celým srdcem. To vede k osobní proměně a plodné službě. Po jak úžasně cestě kráčíme!

Vyučování skrze Slovo a Ducha svatého

Cíl 2: Popsat, jak nás Ježíš vyučuje skrze Slovo a Ducha svatého.

Když Ježíš chodil po této zemi, viděl lidi s mnohými potřebami. Marek zaznamenal, že jednoho dne, když Ježíš viděl velký zástup, „*byl nad nimi hluboce pohnut, protože byli jako ovce, které nemají pastýře. A začal je učit mnohým*

věcem“ (Marek 6, 34). Je jasné, že Ježíše nevidíme fyzickým zrakem. Jak nás tedy má učit? Existují dva základní způsoby:

Ježíš vyučuje skrze Písmo

Sám Ježíš vyučoval ze starozákonních Písem a sdílel i další pravdy, které byly později zaznamenány v tom, co my dnes nazýváme čtyřmi evangelií – evangelium Matouše, Marka, Lukáše a Jana. Jeho slova měla autoritu. Poslouchat Jeho slova znamenalo slyšet Boha. Často říkával: „*Kdo má uši k slyšení, slyš.*“ Ježíš varoval před katastrofou odmítnutí Jeho slov: „*A každý, kdo slyší tato má slova a nečiní je, bude podoben muži pošetilému, který postavil svůj dům na písku. A spadl déšť a přihnaly se vody a zaduly větry a udeřily na ten dům – a zřítíl se a jeho pád byl veliký*“ (Matouš 7, 26–27). Apoštolové a jejich blízcí spolupracovníci vyučovali ranou církev Starý zákon a Ježíšova slova, která byla zapsána do Nového zákona.

Dnes máme celou Bibli, kompletní Boží písemné zjevení pro lidstvo, jež je jasné, směřovatelné a vykládající samo sebe. Nemusíš být vystudovaný teolog, abys Bibli pochopil. Obsahuje rukopisy starozákonních proroků, podobenství a vyučování Ježíše Krista spolu se spisy apoštolů. Písmo je inspirované Duchem svatým. Je „*vdechnuté Bohem a je užitečné k učení, k usvědčování, k napravování, k výchově ve spravedlnosti*“ (2 Timoteovi 3, 16). Jako učedník potřebuješ číst, studovat a reagovat na to, co je v Bibli napsáno.

Ježíš mluvil o životodárné moci Božího slova, když řekl: „*Člověk nebude živ jen chlebem, ale každým slovem, které vychází z Božích úst*“ (Matouš 4, 4). Jinými slovy Slovo Boží poskytuje duchovní potravu. Bůh vždy mluví skrze své Slovo, když zjevuje Svou vůli, myšlení, zaslíbení a plány pro nás.

Bohužel po počátečním období velkého nadšení a hladu po pravdě Božího slova mnozí křesťané v denním čtení Písma polevují. Místo zkoumání Božího slova a hledání pravdy, pomoci, vedení a principů pro život v něm se uchylují ke své

světské moudrosti a zkušenosti.

V podstatě ukazují, že postrádají postoj učeníivosti. Takové spoléhání se na sebe není nic jiného než otočení se zády k Ježíši, kdyby tu byl fyzicky přítomný. Mít učeníivý postoj znamená mít hlad po lepším poznání Boha skrze Jeho Slovo. Každý den by ses měl modlit za Boží slovo a požádat Pána, aby k tobě mluvil, když budeš trávit čas nad Jeho Slovem. On tě bude skutečně učit mnohým věcem; je ale na tobě uvádět do praxe, co se od Něj naučíš.

Ježíš učí skrze svého Ducha

Pán neučí jen skrze své Slovo, on tě také vyučuje skrze Ducha svatého. Ježíš to v Janovi 14, 25–26 zaslíbil, když řekl učedníkům: „*Toto jsem vám pověděl, dokud zůstávám u vás. Ale Zastánce, Duch Svatý, kterého Otec pošle v mém jménu, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.*“ Duch svatý učí Boží lid mnohými způsoby. Může tě vyučovat tím, že bude tiše mluvit Boží slovo do tvého srdce. Říct, že Duch svatý mluví skrze Písmo, znamená, že tě najednou osvítl pasáž z Bible. Duch promlouvá o tvých osobních potřebách a situaci a přináší život skrze Boží slovo.

Duch svatý k tobě také může mluvit formou tiché pobídky ve tvém nitru, když tě bude nabádat něco udělat. Třeba tě bude pobízet, abys navštívil konkrétního kamaráda. A když tam přijdeš, zjistíš, že tvůj přítel má potřebu, kterou jsi schopen naplnit. V knize Skutků Duch řekl Filipovi, aby vylezl na vůz, který jel po cestě. Tam se setkal s majitelem vozu a byl schopen ho vést ke Kristu (viz Skutky 8, 26–39). Je to nádherný biblický příklad práce Ducha svatého ve věřících.

Pokud jsi přijal křest Duchem svatým a pokračuješ v Duchem naplněném životě, budeš na Něj víc a víc citlivý. Je důležité zůstat v ochotě se učit a v otevřenosti, aby tě mohl Duch svatý vést. On tě může pobízet, aby ses modlil za člověka, který potřebuje fyzické uzdravení, může tě pudit

přinést prorocké slovo nebo modlitbu v jazycích a její výklad církvi. Může ti též dát slovo poznání nebo moudrosti pro čas, kdy to bude zapotřebí.

Ochota se učit vede k proměně

Cíl 3. Vyjádřit, jak vede ochota se učit k proměně.

Ježíšův cíl pro jeho učedníky byl, aby se mu podobali. Ježíš představil tento cíl v Lukášovi 6, 40: „*Učedník není nad učitele. Každý, kdo je dokonale připraven, bude jako jeho učitel.* Pán si nepřeje nám pouze předat vědomosti, ale přetvořit nás ke svému obrazu.

Naše role v proměně

Někteří lidé si mylně myslí, že stát se křesťanem znamená stát se bezduchou náboženskou loutkou, která plní prapodivná přání nějaké neviditelné vůdčí instance. Nic nemůže být vzdálenějšího od skutečnosti! Pravdou je, že nás Bůh chce proměnit, ale on to nedělá proti naší vůli! Jedna z nejvyšších Božích priorit při tvoření lidských bytostí byla, aby byli schopni samostatně činit významná rozhodnutí a mít svobodnou vůli. Od počátku lidské historie si Bůh přál, aby ho lidé znali a milovali. Nicméně opravdová láska nemůže být vynucená, ale musí být věnována dobrovolně. Laskavý Bůh dal lidem inteligenci, vědomí a právo na sebeurčení a volbu. My jsme často použili svou svobodnou vůli, abychom se od svého Stvořitele odvrátili. Ale vždy je tu možnost volby milovat a podřídit se Božím plánům a záměrům.

Bůh bude pracovat svou proměňující mocí v našich životech, pouze pokud se na procesu stát se podobným Kristu budeme podílet. Denně děláme rozhodnutí týkající se toho, jestli umožníme Kristovu životu se zjevovat skrze nás anebo jestli se bude projevovat naše vlastní já. Naše *já* v sobě má přirozený sklon k sobectví, chamtivosti, pýše, vzteku a dalším

hříchům.

Musíme se den za dnem rozhodovat růst a umožnit přístup Kristu do všech oblastí našeho života. Pokud zareagujeme na Ježíšův pokyn skrze Boží slovo či Ducha svatého ochotou, budeme proměněni a staneme se více podobnými svému Učiteli.

Ježíšova role v proměně

Ježíšův podíl na naší proměně je nepostradatelný. Přichází do našich životů a chce žít Svůj život v nás! Nezáleží na intenzitě naší snahy – nemůžeme se stát podobnými Kristu z naší síly. Jen pokud spoléháme na Jeho život v nás, On je ho schopen skrze nás žít. Co se týče naší závislosti na Kristově životě, všimněte si, co říká Pavel Filipským (4, 13): „*Všecko mohu v Tom, který mne posiluje.*“ „Mohu všechno“ je náš díl. Může být naplněn skrze Krista, který dává sílu – to je Jeho větší podíl. Ježíšova moc a energie jsou uvolněny do tvého života tím, že se Mu denně podřizuješ. Čím déle s Kristem pokorně chodíš, tím více odhalíš Jeho zapojení a zmocnění ve všech oblastech svého života. To vše se týká tvých modliteb, poznání a moudrosti, oddanosti, dovedností, darů, posvěcení, svědectví a služby ostatním. Pavel vyjadřuje toto velké tajemství života Kristova učedníka: „*S Kristem jsem ukřižován: Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus*“ (Galatským 2, 19–20).

Častý omyl

Někteří věřící se skoro úplně zaměřili na používání svých darů a schopností pro Pána, že zanedbali řešení vážných nedostatků v jejich charakteru. Tito lidé mohou být zaneprázdnění „službou Pánu“ a dokonce mohou získat pověst o své důležitosti, ale tolerují hřích jako je nenasytost, špatná správa majetku, lhaní, neodpuštění, nemorální sexuální aktivity, hrubost, pýcha a sobectví. Avšak oslavit Boha a mít pozitivní vliv na ostatní – v Boží rodině i mimo ni, k tomu

musíme být proměněni. Klíčový úsek na naučení je v Římanům 8, 28–29: „*Víme, že těm, kteří milují Boha, všechny věci spolu působí k dobrému, těm, kdo jsou povoláni podle jeho předsevzetí. Neboť ty, které předem poznal, také předem určil, aby byli připodobněni obrazu jeho Syna, tak aby on byl prvorozený mezi mnoha bratřími.*“

Denní životní lekce

Cíl 4. Vykreslit růst, který se děje, když denně studujeme lekce života.

Ježíšovi učedníci se učili mnoho životních lekcí, když Mistra denně následovali. Ježíš používal každodenní události v životě jako učební body a názorné lekce. Když to pochopíme, celý život se stane naší třídou v „Mistrově škole“.

Dítě a služebník

Když se jednou učedníci mezi sebou hádali o to, kdo z nich je největší (a tak prokázali svou duchovní nezralost), Ježíš k ilustraci toho přivedl dítě a postavil je před jejich zraky. A pak je učil: „*Kdo by přijal toto dítě na základě mého jména, mne přijímá, a kdo by přijal mne, přijímá toho, který mne poslal. Neboť kdo je nejmenší mezi vámi všemi, ten je veliký*“ (Lukáš 9, 48).

Další silnou lekci je naučil, když po poslední večeři umýval nohy svým učedníkům. Po té, co jim umyl nohy, se zeptal: „*Chápete, co jsem vám učinil? Vy mne nazýváte Učitelem a Pánem a dobře pravíte; jsem jím. Jestliže tedy já, Pán a Učitel, jsem vám umyl nohy, i vy si máte navzájem umývat nohy. Dal jsem vám příklad, abyste i vy činili, co jsem já učinil vám* (Jan 13, 12–15). Tímto skutkem Kristus názorně ukázal opravdový postoj služebníka.

Dychtivost se učit

Ježíš svým učedníkům dával mnoho životních lekcí, což dnes stále s námi dělá. Aby nás naučil, jak reprezentovat Boží království, používá si k tomu situace, kterými denně procházíme v našem všedním životě, stejně jako i nové zkušenosti. Můžeš se např. setkat s mladou ženou, kterou není lehké mít rád. Možná je hádavá, urážlivá a vzteklá. Jak se o ní dozvíš víc, zjistíš, že bolest a zranění zkreslila její pohled na život. Nakonec přizná, že byla jako dítě zneužívaná a zažila tragickou ztrátu milované osoby. Najednou ti tento vhléd pomůže mít s ní a s dalšími soucit. Toto je nejvzácnější a praktická lekce na naučení v Božím království. Ježíš podával ruku lidem, kterými farizeové opovrhovali. Jsi-li učenlivý, Duch svatý ti ukáže opravdové potřeby lidí a otevře ti dveře, abys jim mohl sloužit. Denně se ptej, co se tě Pán snaží skrze dané situace naučit. Pak reaguj na to, co ti ukazuje. Každý den máme ty i já příležitost růst.

Učení se z chyb

Občas selháváme přesně tak jako Ježíšovi učedníci. Pokud klopýtneme, je důležité se znovu dostat na nohy a přiblížit se Kristu! On je opravdu ochotný nám odpustit a obnovit nás. Ano, můžeš se poučit se svých chyb! Je to součástí toho být učedníkem připraveným se učit. A ještě lepší je se učit z Písma a vyhnout se tak skrytým nebezpečím a pastem, do kterých spadli jiní.

Důležitost pokory

Cíl 5: Uvést, proč je v ochotě se učit pokora klíčová.

Bůh ví mnohem víc než já nebo ty. I když se to může zdát zřejmé, vede to k úvaze nad vlastností, kterou musíme mít, abychom se mohli učit – pokorou. Pokora nás vede k uznání,

že Bůh je opravdu mnohem lépe informovaný než já, kdo je na Něm závislý a potřebuje božské vedení, moudrost a radu. Spíš než omezení skýtá pokora přístup k nesmírné Boží moudrosti.

Žalm 25, 9 říká o Pánu: „*Pokorné uvádí do práva, pokorné učí své cesty.*“ Když pokorně chodíš se svým Bohem, bude tě učit a povede tě bez ohledu na situaci. Přísloví 3, 5–6 nám dává toto ujištění: „*Důvěřuj Hospodinu celým svým srdcem, nespolehej se na svoji rozumnost. Poznávej ho na všech svých cestách a on napřímí tvé stezky.*“ V každé situaci má pro tebe Bůh aktuální učební lekci. Pokora uznává Boží svrchovanost k tomu tě vést po správné cestě. Bůh tě může vést skrze své Slovo, skrze potvrzení Ducha svatého, okolnosti nebo radu Božího lidu. Jen ty musíš zůstat v postoji učenlivosti.

Pokora vůči lidem

Vždy se můžeš učit od lidí – i od lidí, které je obtížné milovat, kteří jsou velmi odlišní než ty. Když se setkáš s lidmi, kteří dělají potíže, skvělým postojem bude: „*Pane, co chceš, abych se z toho naučil?*“ Neboť „*Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost*“ (Jakub 4, 6).

Mojžíš byl nejpokornějším člověkem své doby na zemi (4. Mojžíšova 12, 3), proto mu kvůli jeho pokoře Bůh dal velkou milost, když procházel těžkostmi s vedením Božího lidu. Mojžíš si byl vědom potřeby Boží pomoci: to je nepochybně jedním důvodem, proč trávil tolik času na modlitbách a v obecenství s Bohem. Jakmile budeš spoléhat na Pána a zůstaneš otevřený pro korekci, On ti dá moudrost a milost na každý den.

Praktikovat Slovo

Cíl 6. Zdůvodnit význam uvádění do práce

toho, co ses naučil.

Ježíš dal svým učedníkům úkoly a očekával, že budou dělat, co jim řekl. Kdo je opravdu učenlivý, bude reagovat na Boží slovo tím, že dle něho bude jednat. Povede to k proměně v jeho životě skrze přítomnost a práci Ducha svatého.

Zareagovat na Boží slovo zahrnuje věřit Božím zaslíbením a něco hmatatelného udělat. Například Marek 16, 17–18 říká: *„Tato znamená budou doprovázet ty, kteří uvěří: ... Na nemocné budou vkládat ruce a budou se mít dobře.“* Uvedení této pasáže do praxe znamená, že na Boží popud položíš ruce na nemocného (samozřejmě za předpokladu, že souhlasí) a budeš se modlit s vírou, že má být uzdraven. Když budeš tuto část Písma praktikovat, Bůh bude jednat.

Stejný princip poslušnosti platí v ostatních oblastech našeho života včetně dávání. Malachiáš 3, 10 tvrdí: *„Přineste celý desátek do skladu, ať je potrava v mém domě. Vyzkoušejte mě takto, praví Hospodin zástupů, zdali vám neotevřu nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnání, dokud nebude dostatek.“* Učenlivý učedník bude dávat první ovoce a finančně podporovat svůj sbor s důvěrou, že Bůh otevře nebeské průduchy a vyleje své požehnání.

Příkaz *„všechno, co byste chtěli, aby lidé činili vám, čiňte i vy jim“* (Matouš 7, 12) jednoduše napovídá, že se máme chovat k ostatním tak, jak čekáme, že budou oni jednat s námi. Ježíš řekl: *„Tak ať vaše světlo září před lidmi, aby uviděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci, který je v nebesích“* (Matouš 5, 16). Ve věci dobrých skutků dává Pán úkol každému ze svého lidu. Dopředu pro nás připravil dobré skutky, abychom v nich chodili. Ježíš dal svým učedníkům

úkoly, aby se mohli učit praxí. A to samé dělá i dnes!

Když řekl: „*Jděte do celého světa a vyhlaste evangelium všemu stvoření*“ (Marek 16, 15), počítal se svými následovníky – nastavenými na učení, že se Jeho Velké poslání naplní. On také slíbil křest a pomazání Duchem svatým, aby je zmocnil k šíření Dobré zprávy. Učedníci nešli sami!

Vést druhé v následování Krista

Bůh nás vyučuje jednak pomocí svého Slova ale i skrze lidi, kteří nás vedou ve víře. Příkaz „*jděte a číňte mi učedníky ze všech národů*“ (Matouš 28, 19) znamená učit lidi poslouchat a následovat Pánovo Slovo.

Učedníci to měli předat dalším. Tento proces předávání je uveden v 2. Timoteovi 2, 2: „*Co jsi ode mne slyšel před mnohými svědky, to svěř věrným lidem, kteří budou schopni vyučit také jiné.*“ Pokud jsi ochoten se učit, Pán tě posílí a dá ti zakořenit ve svém Slově. Pak tě požádá, zda bys mohl pomoci vést druhé v následování Pána. Učenlivý následovník, který uvádí Boží slovo do praxe, se stává dobrým příkladem pro vyučování ostatních.

Toto je růst: učedníci vyučují věrné lidi, kteří mohou následně vést ve víře další. Činění učedníků zahrnuje mnoho oblastí služby: učitel nedělní besídky vyučuje třídu, vedoucí domácí skupinky vede biblickou hodinu, pak individuální učednické programy, sdílení Krista se svými sousedy, kázání a vyučování Božího slova v různých situacích. Každá z nich je vzácnou příležitostí k činění učedníků.

Vyučování a činění učedníků také zahrnuje rodiče, kteří učí své děti „*výchovou v Pánově kázni a napomenutí*“ (Efezským 6, 4). Rodiče mají vzácnou příležitost učit děti vlastním příkladem a svými slovy. Učednictví začíná doma, kde hrají rodiče zásadní roli ve vedení svých dětí k víře.

Jak se budeš stávat více podobným Kristu, budeš zakoušet více soucitu se ztracenými. Ježíš prozradil své poslání: „*Syn*

člověka přišel vyhledat a zachránit, co je ztraceno“ (Lukáš 19, 10). Když Ježíš sledoval zástupy, byl pohnut soucitem, protože byli jako ovce bez pastýře. „A začal je učit mnohým věcem“ (Marek 6, 34). Tato silná motivace láskou a slitováním tě povede, abys šel a vedl ve víře druhé. Mít ochotu se učit je životně důležité, pokud máš nést – jako učedník Ježíše Krista – ovoce. Božím cílem pro tebe není nic menšího než proměna. A tato nádherná změna bude trvat celou věčnost.

BIBLICKÉ VERŠE K ZAPAMATOVÁNÍ

Žalm 25, 9
Matouš 4, 4
Matouš 28, 18–20
Marek 6, 34
Lukáš 6, 40
Jan 14, 25–26
Římanům 8, 28–29
Filipským 4, 13
2. Timoteovi 2, 2

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Zápis do „Mistrovy školy“ je pro...
- a) ty, kteří se připravují na službu.
 - b) ty, kteří chtějí hlubší školení.
 - c) každého věřícího.

2. Cíl Ježíšovy učednické průpravy je...
 - a) vyškolit věřící v umění vycházet s druhými lidmi.
 - b) proměnit věřící do podoby Ježíše Krista.
 - c) pomoci věřícím stát se obratnými řečníky.

3. Apoštolské učení první církve bylo založeno na...
 - a) antické filozofii.
 - b) Starém zákoně a Ježíšových slovech.
 - c) jejich moudrosti získané každodenními zkušenostmi.

4. Zareagovat na Boží slovo zahrnuje dvě důležité věci:
 - a) myšlení a chození.
 - b) zkoušení a čekání.
 - c) víru a děláni.

5. Charakter podobající se Kristu je...
 - a) jen pro pár lidí.
 - b) základem každého věřícího.
 - c) nemožné dosáhnout.

6. Ježíšovo umývání nohou jeho učedníkům...
 - a) ukázalo jeho postoj služebníka.
 - b) podpořilo učedníky v lenosti.
 - c) dalo špatný příklad dalším vedoucím.

7. Pokora je důležitá v naší ochotě se učit, protože...
 - a) nás činí chytřejšími než ostatní lidé.
 - b) je královnou všech cností.
 - c) nás činí závislími na Bohu.

8. Slovo rabi běžně znamená...
 - a) učitel.
 - b) uzdravovatel.
 - c) učedník.

9. Jaký je správný vztah mezi učitelem a studentem dle Lukáše 6, 40?

- a) Student nikdy nebude jako učitel.
- b) Student není nad učitele.
- c) Student učitele nepotřebuje.

10. Ježíš učil, že, kdo chce být velkým v Božím království, musí...

- a) vyrůst a stát se zodpovědným dospělým.
- b) mít bohatství a moc.
- c) být služebníkem.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. c (4.1)
2. b (4.3)
3. b (4.2)
4. c (4.6)
5. b (4.3)
6. a (4.4)
7. c (4.5)
8. a (4.1)
9. b (4.3)
10. c (4.4)

O AUTOROVÍ

Marek A. Erickson je ženatý a má jednoho syna. Sloužil jako první pastor v církvích v Minnesotě, v Severní Dakotě a Wisconsinu. Pracoval jako dočasný pastor během sloučení dvou sborů a také tři roky jako pomocný pastor. Marek získal bakalářský titul z historie na University of Minnesota (Duluth) a magisterský v teologii na University School of Theology Orala Robertse.

LEKCE 5

Služba ve sboru i za jeho hranicemi

Opravdoví Ježíšovi následovníci pociťují vzrůstající potřebu pracovat pro Boha. Ona naléhavá potřeba si žádá prostudovat téma služby v Bibli. Písmo nás učí o povaze a práci biblických služebníků. Pochopení a praktikování služby je důležité pro mnoho funkcí sboru. Služba ve světle Bible nám pomáhá se stát efektivními svědky nevěřícím.

Služba je jednou z nejvíce uspokojujících aktivit věřícího. Milující Boží služebník rozvíjí stále větší pochopení, jak může mnohými způsoby pomoci druhým. Toto rostoucí vědomí lidské potřeby vede k závazku křesťanské reakce. Rychle vidíme danou potřebu ostatních a rychle se na tyto příležitosti ke službě zaměříme.

Milosrdní služebníci mohou změnit svět kolem sebe. Křesťané si často myslí, že zázraky či zázračná uzdravení jsou jedinými způsoby, které ostatní přiblíží k Bohu. Je pravda, že zázraky vzbuzují zvědavost mnoha lidí – lidé často nacházejí Ježíše jako svého spasitele po té, co se stanou svědky jasných projevů Boží moci. Ale nespočetné laskavé skutky mohou také zbořit pevné zdi odporu. Oddaná křesťanská služba je důležitou součástí uzdravení trpícího a porušeného světa.

Slitovný služebník nemůže být zastaven. Ti, kdo se učí a praktikují principy služby, posouvají Boží království vpřed. Koneckonců soucitná služba se stává přirozeným projevem křesťanského života. Nenucená služba druhým činí církev hybnou silou ve světě.

OSNOVA LEKCE

Biblické základy služby
Ježíš jako Boží služebník
Osobnost služebníka
Duch svatý a služba
Zralý služebník
Špatný postoj
Svědectví skrze službu

CÍLE LEKCE

1. Položit biblické základy služby.
2. Vysvětlit, jak se Izajáš 61, 1–2 vztahuje k životu Ježíše jako Božího služebníka.
3. Určit postoje, skutky a motivy služebníka.
4. Popsat roli Ducha svatého ve službě.
5. Probrat, jak služba odráží duchovní růst a zralost.
6. Odhalit problematické postoje, které službu jednotlivce udusí.
7. Vysvětlit, jak může být služba prostředkem k zasažení nespasených.

Biblické základy služby

Cíl 1: Položit biblické základy služby.

Povolání ke službě je jasné vyučování Písma. Hebrejské slovo pro služebníka bylo prve používáno k označení otroků. V průběhu času bylo používáno pro osvědčené služebníky, kterým byly svěřeny důležité úkoly pro jejich pány. Hebrejské slovo bylo též používáno pro ty, kdo sloužili vládcům. Králové a proroci byli také nazýváni Pánovými služebníky (2 Samuel 3, 18; Izajáš 20, 3; Ezechiel 34, 23–24). Později se slovo vztahovalo na kohokoliv, kdo slouží Bohu.

Kniha Izajáše obsahuje výborné učení na téma služby.

Izajáš uznával, že je Izraelský národ Božím služebníkem (Izajáš 44, 1–5). Izajáš také hlásal, že Bůh vzbudí Služebníka, vloží do něj svého Duch a použije ho ve službě národům, které miluje. (Izajáš 42, 1). Jeho služebník je tématem dalších čtyř důležitých pasáží Izajáše. Tyto úseky nazývané „Písň služebníka“ byly proroctvím o přicházejícím mesiáši (Izajáš 49, 1–7; 50, 4–11; 52, 13–53, 12; 61, 1–3).

Starý zákon obsahuje mnoho výtečných příkladů o službě Bohu. Například Josef měl příležitosti potrestat rodinné příslušníky za to, že se mu před tím pokoušeli ublížit. Místo toho jim odpustil! Toto mu umožnilo sloužit jeho rodině a zachránit je od vyhladovění. Mojžíš nesobecky vedl svůj lid na svobodu. Samuel byl opravdovým služebníkem v dobách národních nepokojů. Věrně sloužil Božimu lidu jako prorok a kněz. Sloužil s moudrostí a osvědčil se jako výborný vůdce, když ostatní selhali. Další velcí služebníci jako Ester, Daniel a David nás inspirují v objevování našeho místa ve službě.

Ježíš jako Boží služebník

Cíl 2: Vysvětlit, jak se Izajáš 61, 1–2 vztahuje k životu Ježíše jako Božího služebníka.

Izajáš mluvil o službě Velkého služebníka, který přinese naději do pochroumaných životů. Hovořil o Ježíši, když říkal: „*Duch Panovníka Hospodina je na mně, protože mne Hospodin pomazal. Poslal mne přinášet radostnou novinu pokorným, ovázat rány zlomeným v srdci, vyhlásit zajatcům propuštění a vězňům otevření žaláře; vyhlásit rok Hospodinovy přízně a den pomsty našeho Boha; potěšit všechny truchlíci*“ (Izajáš 61, 1–2). Ježíš později četl Izajášova slova v synagoze v Nazaretě (Lukáš 4, 18–19). Chtěl, aby ostatní pochopili, že On byl tím Velkým služebníkem, o kterém se Izajáš zmiňuje (Izajáš 52, 13–53, 12). Ježíš také

toužil, aby ostatní pochopili, že Jeho poselství přineslo naději a vysvobození trpícím lidem.

Jdeme v Ježíšových stopách tím, že sdílíme poselství o zaslíbení svobody z duchovního otroctví a vnitřní temnoty. Stejně jako Velký služebník neustále sdílíme poselství o Boží lásce skrze různé služby našeho sboru a osobní vzájemnou spolupráci. Jako Boží služebníci neseme svědectví naděje a svobody našemu okolí. Je to ohromná radost, když jednotlivci uvěří dobré zprávě a zažije Boží proměňující moc.

Ježíš věděl, že služba je znakem pravého učenictví. Když se jeho učedníci přeli o to, kdo je největší v Božím království, Ježíš spěšně odpověděl: „*Chce-li být někdo první, bude poslední ze všech a služebník všech*“ (Marek 9, 35). Co jim Ježíš řekl, bylo velmi výmluvné. Moudře použil slovo *služebník* k popisu důležitosti v Božím království. Stejně jako Ježíšovi učedníci musíme vnímat službu jako způsob života všech křesťanů. Sloužit ve sboru by se mělo stát něčím přirozeným.

Osobnost služebníka

Cíl 3: Určit postoje, skutky a motivy služebníka.

Naše postoje jsou podstatou toho, kým jsme. Pokud dobré postoje otvírají dveře službě, o které bychom si kdy mysleli, že je možná, špatné postoje naopak hodně brzdí efektivní službu Bohu. Např. postoj pýchy může vést k neúspěchu a demotivaci v naší práci pro Boha. Bible důrazně varuje před škodlivou podstatou pýchy. Nyní je příhodný čas na to si přečíst Přísloví 11, 2 a 16, 5.

Pýcha potřebuje být vyměněna za pokornou závislost na Pánu. Upřímná pokora je nutností pro křesťanskou službu. Ježíš učil, že nás pokora povýší v očích druhým (viz Lukáš 14, 11; 18, 14). Jak říká Petr, pokora nám pomáhá se poddat jeden

druhému a dodává Boží milost pro efektivní službu (viz 1. Petrova 5, 5–7).

Služebníci rozvíjí postoj podřízení se, poslušnosti a oběti.

Ježíš je opět naším velkým vzorem. Bůh požádal Ježíše, aby přišel na zem jako služebník. Jako služebník Bohu a lidem se poddal Boží vůli a následně sloužil lidstvu. Poddanost a poslušnost ho vedla k obětní smrti za naše hříchy. Zemřel jako oběť, abychom se my mohli obětovat pro ostatní. Z toho důvodu je Ježíšův příklad poslušnosti naším vzorem. Úspěch naší služby závisí na hluboké pokoře, upřímné poslušnosti a bezpodmínečné poddanosti, kdykoliv se žádá skutek lásky.

Motivace služebníka

Motivace je mínění a přesvědčení, které nás vede jednat určitým způsobem. Láska a slitování se nad druhými motivují opravdové Boží služebníky. Jsou-li naše motivy dobré, skutky lásky a dobrosrdečnosti se budou konat lehce. Služebník se správnými motivy bude vždy pomáhat druhým.

Bohužel nejsou-li naše motivy neustále prověřovány, můžeme jednoduše sklouznout ke špatným věcem. Tady je jeden příklad. Při jedné příležitosti se Ježíšovi učedníci dohadovali, kdo bude největší v Božím království. Někteří chtěli vysoké pozice blízko Ježíše. Ale on byl jejich motivací zklamán! Byli podníceni pýchou a touhou po moci. Ježíš pružně zareagoval na jejich ubohou motivaci. Poukázal, že pokora a postoj služebníka jsou cestou k důležitosti v Jeho království (viz Matouš 18, 1–4; Lukáš 9, 48).

Pokora a postoj služebníka pomáhají udržet čisté motivy, které vedou k pokorné službě. Kupříkladu víme, že touha se líbit Bohu, vede ke službě druhým skrze pravidelný modlitební život. Dle Jana lidé s čistým srdcem mají před Bohem plnou důvěru. Služebníci s plnou důvěrou mohou od Boha dostat cokoli, protože zachovávají jeho přikázání a činí to, co se jemu líbí. (1 Jan 3, 21–22).

Křesťanská služba je také motivována láskou. Milující Bůh je pro služebníky nejvyšší prioritou. Milovat Boha je důležitější než vznešené skutky služby. Přirozeně máme milovat všechny okolo včetně svých nepřátel. (Matouš 5, 43–44; Matouš 22, 37–40). Milující Bůh se projevuje skrze bezpodmínečnou službu. Zamysli se nad tím: Pastoři jiných sborů vyhubovali pastorovi za to, že se rozhodl starat o sbor plný problémů. „Proč bys měl brát takovou církev,“ ptali se. Pastor jim vysvětlil, že jeho láska k Bohu a k ostatním ho vedla k rozhodnutí stát se pastorem církve plné trápení. Vnímal hlubokou radost z poslušnosti Pánu. Mnozí Pánovi služebníci pociťují hlubokou radost, když je láska motivuje přijmout obtížné úkoly.

Milovat Boha přirozeně vede k milování a službě ostatním. Jakub říká, že milovat své bližní jako sebe samé je „*královský zákon dle Písma*“ (Jakub 2, 8). Láska uznává, že každý člověk byl stvořen k Božímu obrazu a má velkou cenu (Jakub 3, 9). Naše láska k těm okolo nás by nás měla vést k tomu, abychom jim sloužili. Naše láska k Bohu v nás také utváří milosrdný postoj vůči nim. Motivováni láskou a milosrdenstvím služebníci kráčí vstříc bolesti druhých a ne od ní. Pán chce, abychom hledali lidi, kteří potřebují pomoc se svými problémy. Láska hledá příležitosti, které vyžadují mnohé skutky vstřícnosti.

Duch svatý a služba

Cíl 4: Popsat roli Ducha svatého ve službě.

Naše schopnost sloužit Bohu a druhým potřebuje pomoc Ducha svatého. Lidská přirozenost má sklony k sobectví. I po té, co se staneme křesťany, můžeme mít stále prospěchářské postoje. Duch svatý nás uschopňuje překonat egoistické myšlenky a postoje, které brání službě.

Zamysli se nad vlivem Ducha Božího na první učedníky.

Než byl Ježíš vzat do nebe, řekl svým následovníkům, aby se vrátili do Jeruzaléma. Měli přijmout výjimečný dar od Otce (Lukáš 24, 45–49). Učedníci asi nevěděli, co to vše mělo znamenat, ale poslechlí. Je to pro nás dobrou lekcí. Ne vždy budeme vědět, co chce Bůh dělat v našich životech – nemělo by nás to odradit. Naše zodpovědnost je poslechnout, co nám Bůh říká. Poslušnost nás pak vede k úžasným příležitostem pro službu.

Učedníci se poslušně vrátili do Jeruzaléma. Zatímco čekali a modlili se, byla jim dána moc Ducha svatého. Dostali velikou radost, když Duch svatý naplnil jejich životy. Jejich strhující příběh je zaznamenán ve Skutcích 2. kapitole. Velkorysý dar nebeského Otce byl potvrzen neuvěřitelnými zázraky. Zaprvé Boží přítomnost vypadala jako mocný vítr foukající v modlitební místnosti. Poté se objevily ohnivé jazyky a spočinuly na každém z nich. Začali všichni nečekaně mluvit jazyky, které neznali (Skutky 2, 1–13).

Toto pozdvižení přitáhlo velký zástup lidí. Co jim Petr řekl, je povzbudivé i pro nás dnes: „*I stane se v posledních dnech, praví Bůh, že vyleji ze svého Ducha na každé tělo; vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši mladíci budou vidat vidění a vaši starci budou mívat sny. I na své otroky a na své otrokyně v oněch dnech vyleji ze svého Ducha, a budou prorokovat*“ (Skutky 2, 17–18).

Joelova slova zaslíbovala moc Ducha svatého zvláštní skupině lidí. Obecně byla ve Starém zákoně moc Ducha dávaná významným vůdcům a prorokům. Boží Duch byl dáván králům a dalším důležitým vůdcům, aby efektivně Bohu a lidem sloužili. Jenže Petr zvěstoval, že Duch svatý teď přijde na každého včetně obyčejných služebníků. Tito Duchem naplnění služebníci mohli nést Boží poselství do svých vesnic a měst po celém světě.

Stále potřebujeme moc Ducha svatého k úkolům služby. Budeš čelit osobním zápasům, které budou ohrožovat tvou

službu. Během těchto těžkých období věrně usiluj o přítomnost Svátého Ducha. On ti dá větší sílu a odvahu pokračovat ve službě Bohu a lidem uvnitř i vně církve.

- Zde jsou další důležité způsoby, jakými ti bude Duch pomáhat být lepším služebníkem. Udělej si čas a přečti si biblické příklady uvedené níže.
- Duch svatý ti dá sílu svobodně mluvit s těmi, kdo se potřebují dozvědět o Bohu víc. Po té, co učedníci přijali moc Ducha, svědčili jiným o Božím mocném poselství naděje (Skutky 4, 23–31).
- Dá ti moc se efektivněji modlit za ostatní. První učedníci se modlili za mnoho různých potřeb. Lidé byli ohromeni, když se Boží služebníci modlili a děly se ohromné zázraky (Skutky 3, 1–10; 6, 8).
- Povede tě k lidem, kteří potřebují pomoc od Božího služebníka. Vzpomeň si, když tě Bůh povede, abys někomu posloužil, uschopní tě pro tento úkol. (Skutky 8, 26–40).
- Může ti dávat moudrost do obtížných situací, které budou vyžadovat dobrý úsudek (Skutky 6, 1–7).
- Dá ti moc žít svatým životem, jenž bude příkladem pro ostatní (Skutky 4, 8–22).

Zralý služebník

Cíl 5: Probrat, jak služba odráží duchovní růst a zralost.

Křesťané zjišťují, že duchovní růst a zralost se děje mnoha různými způsoby. Kristovi následovníci z různých míst

uznávají, že neustálá modlitba a vytrvalé studium Bible jsou důležité pro osobní duchovní růst. Také víme, že i půst a modlitba jsou další účinnou kombinací.

Služba je další prostředek pro zrání na naší křesťanské cestě. Pavlovy spisy propojují hlavní myšlenky týkající se služby a křesťanské zralosti. V Efezským 4, 11–13 píše Pavel: *„A on dal jedny apoštoly, jiné proroky, některé evangelisty, jiné pastýře a učitele, aby připravili svaté k dílu služby, k vybudování těla Kristova, dokud nedospějeme všichni k jednotě víry a plného poznání Syna Božího, v dospělého muže, v míru postavy Kristovy plnosti.“* Pojďme se nad těmito myšlenkami zamyslet:

- Bůh dává některé vedoucí, aby sloužili těm, kdo následují Ježíše (v. 11).
- Vedoucí mají zodpovědnost připravovat lidi, aby se stali služebníky (v. 12).
- Služebníci žijí a slouží způsobem, aby ostatní lidi budovali (v. 12).
- Povzbuzují-li a pomáhají-li zralí služebníci ostatním, kteří pak více poznávají Ježíše, důsledkem je, že žijí tak, jak žil Ježíš (v. 13–16).

Zralí zapálení služebníci vyučují a slouží novým učedníkům. Dle mínění Pavla je cílem biblického vůdcovství budování zdravých Božích služebníků. V budoucnu začne nový učedník sloužit jiným. Služba se stane životním stylem nejen způsobem přemýšlení o křesťanské zodpovědnosti. Rostoucí služebník uvidí nové možnosti služby Bohu a pomoci druhým.

Pavel nám pomáhá pochopit, že vybudovat biblické služebníky chce čas a úsilí. Pavlovo klíčové slovo je přeloženo jako „vybudovat“ (v. 12). Je to termín používaný pro stavbu domů. Nikdo nepostaví dům tím, že nejprve udělá střechu. Ne, první na řadu přichází základy, pak se připojí zdi a nakonec završuje dílo nového domu střecha. Dům se staví systematicky

během určitého časového úseku. Bohem povolání vedoucí rozvíjejí nějakou dobu služebníky povzbuzováním a vyučováním.

Špatný postoj

*Cíl 6: Odhalit problematické postoje,
které službu jednotlivce udusí.*

Vnímat službu jako osobní zápas se může na první pohled zdát divné. Vzhledem k významu pravdy o zbožných služebnících je užitečné vědět, že dobrý služebník je také dobrý voják, který chrání své povolání ke službě (2. Timoteovi 2, 1–4). Je nutné si zapamatovat, že si satan přejí zkompromitovat či zničit každou důležitou věc ve tvém životě. Jelikož je služba pro církev důležitá, někteří nepřátelé se ti budou snažit sebrat touhu sloužit Bohu a Jeho církvi. Nikdy nepochybuji o satanově odhodlání zničit nebo alespoň zastavit dobré služebníky a jejich práci. Někdo kdysi řekl, že pokud by mohlo být křesťanství vymazáno ze světa jen po jedinou generaci, znamenalo by to pro ni zánik. Tento výrok skrývá velkou pravdu. Křesťanství může být zastaveno, když už nebudou spolehliví služebníci slyšet a následovat Boží hlas. Z toho plyne, že se musíš mít jako dobrý služebník na pozoru před těmito nepřáteli:

1. Pýcha – může Božího služebníka znemožnit či mu přinést úplnou likvidaci. Může ho také proměnit v sobecké individuum (Příslaví 11, 2; 16, 5; 29, 23).
2. Lenost – ta udržuje služebníka v neaktivitě, protože se ztratí touha pomáhat ostatním (Příslaví 10, 4; 19, 15).
3. Lhostejnost – netečnost znamená, že služebník promrhal odhodlání sloužit bližním. Důležitějšími se staly jiné věci než služba Bohu a lidem.

4. Pochyby – pokud začne Boží služebník zpochybňovat své povolání ke službě, může to vést k obavám o Boží materiální zabezpečení jeho života.

Služebník Páně má také mnoho vnějších nepřátel. Kupříkladu jednotlivci, kteří nenávidí křesťanství, často pronásledují Boží služebníky. Pronásledování Božích služebníků se děje ve všech částech světa. Přírozeně se může stát vážnou překážkou. Bůh však zaslíbil pronásledovaným svatým, kteří ho hledají, svou sílu. Vzpomeň si na tyto verše, když pronásledování, utrpení či kritika vstoupí do tvého života: *„Mám totiž za to, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která na nás má být zjevena“* (Římanům 8, 18). Pavel nabízí další povzbudivá slova pro ty, kdo prochází tíživou životní situací: *„Kdo nás odloučí od Kristovy lásky? Soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, nahota, nebezpečí nebo meč?“* Pavel odpovídá na svou vlastní otázku slovy: *„Ne. Ale v tomto všem dokonale vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval“* (Římanům 8, 35.37). Modlitba přináší obecnství s Ježíšem a dodává sílu ve tvé bitvě. Zůstat v úzkém přátelství s Ježíšem tě dovede k vítězství.

Svědectví skrze službu

Cíl 7: Vysvětlit, jak může být služba prostředkem k zasažení nespasených.

Přestože je kázání evangelia hlavní metodou sdílení Božího plánu spásy, existují mnohé další způsoby zvěstování Ježíše druhým lidem. Zvěstujeme ho svými slovy a svými skutky. A občas jsou naše skutky hlasitější než naše slova. Je to obzvlášť pravda v situaci, kdy lidé Boží zprávě o spasení odporují. Když se jednotlivci protíví, naše slova potřebují být v souladu s našimi skutky služby.

Tvořivým způsobem sloužit nespasnému umožňuje zbořit zdi odporu. Křesťané například mohou chodit od domu k domu v jejich okolí a nabízet různým způsobem pomoc lidem. Byli byste překvapeni, kolik lidí souhlasí s něčí pomocí, jsou-li ve velké nouzi! Křesťané mohou vymalovat dům, posekat trávník, opravit auto nebo pomoci s domácími pracemi či vyřizováním. Laskavé skutky milosrdenství často Ježíše představí účinněji než tisíce slov kázání.

Někdy jde služba a kázání ruku v ruce. Naše slova lidem pomáhají pochopit Boží plán pro jejich život. Služba následně odráží naši upřímnou lásku k nim. Když lidem smysluplným způsobem posloužíme, budou naslouchat bedlivěji našim slovům. Ježíš řekl, že Duch svatý nám dá moc svědčit (Skutky 1, 8). Takto moc je často projeována našimi slovy. Ježíš však též učil, že nám Duch pomůže s veškerým svěděním, včetně naší služby druhým. Tisíce lidí přijali Ježíšovo poselství, protože první křesťané dělali něco víc než kázání. Jejich víra se projevovala láskyplnou službou. Pružně řešili problémy, které ohrožovaly jejich schopnost sloužit lidem (Skutky 2–6).

Ježíš svým učedníkům pomohl pochopit, že opravdová velikost člověka spočívá ve službě bližním. Učil: „*Ale kdo by*

se chtěl mezi vámi stát velkým, bude vaším služebníkem; a kdo by chtěl být mezi vámi první, bude vaším otrokem. Stejně jako Syn člověka nepřišel, aby si nechal posloužit, ale aby posloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Matouš 20, 26–28). Stejně jako Ježíš a jeho učedníci musíme být ochotní dát své životy službě jiným.

Další příležitosti ke službě

Mnozí ředitelé firem vyučují principy služby své zaměstnance, protože služba dobře funguje ve světě byznysu ze stejného důvodu, jako dobře funguje v církvi. Principy biblické služby dávají hodnotu člověku, kterému je slouženo. Sloužíme-li druhým ve jménu Páně, sdělujeme jim, že jsou pro nás a pro Boha důležití. Ježíš nás učil, že všichni lidé – bez ohledu na rasu nebo společenské postavení – jsou pro Boha hodnotní. Proto by nikdo z nich neměl být církví opomíjen. Služba je nádherný způsob, jak dát najevo Boží hlubokou lásku ztrápeným. Služebníci nabízí povzbuzení a naději do budoucnosti.

Závěr

Služba druhým také otvírá věrným služebníkům dveře k příležitostem. Nikdy neměj strach, že ti budou chybět příležitosti sloužit Bohu. Ježíš nás učí, že ve světě je příliš málo služebníků (viz Matouš 9, 35–38). Nedostatek křesťanských pracovníků zaručuje nové výzvy a závazky pro věrné služebníky. Když dnes budeš věrně naplňovat Boží vůli, zítřek ti připraví skvělé a nečekané příležitosti.

BIBLICKÉ VERŠE K ZAPAMATOVÁNÍ

Lukáš 4, 18–19

Lukáš 9, 48

Skutky 1, 8

Skutky 2, 17–18

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Jak vnímá službu Starý zákon?

- a) Služba ve Starém zákoně se nezdá být důležitou.
- b) Služba ve Starém zákoně se týkala jen výjimečných lidí.
- c) Služba ve Starém zákoně byla důležitým tématem.

2. Jakým způsobem vyučoval o důležitosti služby Ježíš?

- a) Učil, že služba je známkou pravého učedníka.
- b) Mluvil o službě velmi málo.
- c) Tvrdil, že služba je pouze pro vedoucí v církvi.

3. Jak nám pomáhají dobré postoje stát se lepšími služebníky?

- a) Mít dobré postoje není pro služebníka důležité.
- b) Mít dobré postoje zabrání tomu, aby měl služebník potíže.
- c) Dobré postoje jako pokora a poddanost jsou v centru služby druhým.

4. Proč je pro služebníka tak důležitá motivace láskou?

- a) Láskyplný služebník může napáchat víc chyb s menšími důsledky.
- b) Služebníci motivovaní láskou jsou ochotní sloužit bližnímu za každou cenu.
- c) Sloužit druhým s láskou dává o nás druhým lepší mínění.

5. Proč je pro biblické učedníky Duch svatý tak důležitý?
- Duch svatý moc služebníků nepomáhá.
 - Duch svatý služebníky zmocňuje, aby mohli efektivně druhým sloužit.
 - Duch svatý způsobuje, že se cítíme lépe.
6. Cíl biblického vůdcovství podle apoštola Pavla je...
- starat se o církevní podnikání.
 - přijímat desátky a dary.
 - budovat zdravé Boží služebníky.
7. Na základě lekce jedno nebezpečí, které ohrožuje službu, je...
- nepamatovat si dostatek veršů o službě z Písma.
 - zklamání, že se ke tvé službě nikdo nepřipojí.
 - pýcha, která vede k sobeckému životu.
8. Jedním z neúčinnějších způsobů, jak sdílet Ježíše s nevěřícím, je...
- sloužit mu soucitným způsobem dle Kristova vzoru.
 - kázat nevěřícímu při každé příležitosti, která se naskytne.
 - dát nevěřícímu dostatek křesťanské literatury.
9. Co Ježíš řekl, že je cesta k opravdové velikosti v Božím království?
- Několik hodin denně studovat Bibli.
 - Říct druhým, že jsi velkým Božím služebníkem.
 - Pokorně sloužit druhým.
10. Když sloužíme druhým ve jménu Páně,...
- tak je rozmazlujeme a učíme špatným zásadám.
 - ukazujeme jim jejich důležitost pro nás a pro Boha.
 - nepomáháme jim se stát lepšími lidmi.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. c (5.1)
2. a (5.2)
3. c (5.3)
4. b (5.3)
5. b (5.4)
6. c (5.5)
7. c (5.6)
8. a (5.7)
9. c (5.7)
10. b (5.7)

O AUTOROVI

Howard Young sloužil jako první pastor v Oregonu a Wisconsinu a též jako misionář na Aljašce. Byl ředitelem biblické školy (Trinity Bible College) v Severní Dakotě a odborným asistentem na North Central University v Minneapolis v Minnesotě. Dr. Young získal dva doktoráty – jeden z vědovství a druhý v pedagogice.

LEKCE 6

Maximální využití tvého času

Nebylo by to nádherné, kdybychom měli denně k dispozici 36 hodin? A stačilo by vůbec mít 12 hodin navíc? Předpokládám, že nikdy by za den dost hodin nebylo – a je úplně jedno, kolik bychom jich měli! Určitě bychom extra hodiny vyplnili věcmi, které by způsobily, že by nám čas opět scházel. Lidé jsou neustále unavení. Odkud se tato zjevná celosvětová únava bere? Zdá se, že pochází z nutkové hnací síly moderního života.

Mimoto žijeme v době *hned*. Vše je koncipováno tak, aby nám pomohlo naplnit naši potřebu k okamžité spokojenosti. Bohužel na hodně věcech, jimiž trávíme svůj čas, nebude v nebi záležet. Měli bychom zhodnotit z perspektivy věčnosti, co je důležité.

Čas je primární zdroj, který nezískáme zpět, pokud ho promrháme. Kazatel 8, 6 hlásá: „*Neboť každý záměr má svůj čas i správný způsob.*“ Problémem není nedostatek času ale způsob, jakým ho využíváme. Dle Pavla dobré využívání času je známkou moudrosti (Efezským 5, 15–16) a projevem dobrého správcovství (2. Korintským 4, 2). V Žalmu 90, 12 nás také Mojžíš vyučuje, že je možné se naučit lepšímu řízení času.

Věřím, že modlitba je nejdůležitější nástroj řízení času, který máme k dispozici. Začínat každý den modlitbou může pomoci v moudrém využívání času. Jednoduše se potřebujeme

spolehnout na Ducha svatého, že nás po celou dobu našeho dne povede. Kromě toho lze vypěstovat naše návyky a dovednosti, které nás učiní lepšími správci času. Tak se spolu vydejme na cestu touto kapitolou, která způsobí ve tvém životě změny týkající se tohoto vzácného zboží – času.

OSNOVA LEKCE

Cena času
Řízení času (time management)
Pochopení času
Nalezení ztraceného času?

CÍLE LEKCE

1. Diskutovat o pomíjivosti a hodnotě času.
2. Popsat způsoby, jak lépe spravovat čas.
3. Určit tři zásady, které ovlivňují naše chápání času.
4. Ukázat způsoby, jak dohonit ztracený čas.

Cena času

Cíl 1. Diskutovat o pomíjivosti a hodnotě času.

Bůh od nás očekává, že budeme dobrými správci času. Ačkoliv si to někteří lidé mylně vyložili jako Boží požadavek neustálého zaneprázdnění, Bůh nás pobízí, abychom byli moudří v našem využívání času. Koloským 4, 5 nám hovoří o vykupování našeho času od neplodných aktivit. V Efezským 5, 15 Pavel radí, abychom pečlivě dbali na to, jako žijeme a maximálně využili svěřený čas.

Apoštol Pavel se občas řídí zvykem jako např. navštívit synagogu v sobotu (Skutky 17, 2), jindy se přizpůsobuje. Třeba během jeho cestování vidíme náhlé změny v plánu, které se odvíjely od vnějších podmínek, osobní úzkosti, přijetí

jeho služby anebo od Božího pokynu. On se rozhodl nedělat určité věci, pokud uznal, že na jejich zdolání nemá dostatečnou psychickou sílu (2. Korintským 2, 12–13). Tak se občas vyhnul i misijnímu poli (Skutky 16, 6–9).

To neznamená, že byl líný a tvrdě nepracoval pro Boží království (Skutky 20, 31; 1. Tesalonickým 2, 9; 2. Tesalonickým 3, 8)! Nevykládejte si tyto pasáže špatně. Pavel nám neříká, že máme být neustále v jednom kole! Vzpomeňte si, že v těchto oddílech vyvažuje názor těch, kteří dělali pro Boha příliš málo.

Ve zralejším věku Mojžíš napsal, že roky lidského života rychle pominou (Žalm 90, 10). Čtyřicet let bloudili izraelské děti po poušti bez jakéhokoliv cíle v zorném poli. Mnoho z nás prožívá stejné dilema s časem – bloudíme v našich všedních kolejkách a přeplněných harmonogramech. Ale život na této planetě je kratší než si myslíme. Proto nás Mojžíš nabádal k počítání našich dní, abychom nabyli moudrosti (Žalm 90, 12). Pochopení pomíjivosti života zde na zemi nás dovede k tomu přisoudit hodnotu omezenému času, který máme. Bůh nás touží naučit, jak máme být prozíraví v našem využívání času.

Všechno, co má nějaký význam, má svou správnou dobu a pravé načasování (Kazatel 3, 1–8). My pouze nemůžeme dělat vše, co bychom chtěli. Musíme si vybrat. Musíme maximálně využít ten krátký čas, který zde máme. Čas na zemi je nám dán k přípravě na věčnost. Tento život a svět nemůže nikdy naplnit naše nejniternější touhy, protože Bůh vložil do našich srdcí věčnost (Kazatel 3, 11). Jsme naprogramováni žít po něčem víc, než může tento svět nabídnout.

Pavel nás povzbuzuje žít hodně pro povolání, které jsme obdrželi a napodobovat Boha (Efezským 4–5). Každý den je obrazem našeho života. Existují i věci, jež se vymykají naší kontrole. Jak zareagujeme na nečekanou a naléhavou událost? Čas má nevyčíslitelnou hodnotu. Nemůžeš ho dostat zpět,

když už je vypotřebován!

Král David vykonal mnoho věcí za svůj život. Své tajemství odhaluje v Žalmu 39, 5–6: „*Hospodine, dej mi poznat můj konec a jaký je počet mých dnů, ať si uvědomím, jak jsem pomíjivý. Hle, dal jsi mi jen maličko dnů, jako nic je před tebou můj věk; každý člověk, jakkoli pevně stojí, je jen vánek.*“ Pomíjivost života David pochopil ruku v ruce s významem využívání času.

Bůh jedná se záměrem vést lidstvo ke své dokonalé vůli. Očekává, že jeho následovníci budou žít se stejným rozhodnutím – náležitě spravovat Bohem svěřený čas. Nemůžeme se spokojit jen s přežitím, když je tu tolik významných příležitostí, které mají posloužit k Božím záměrům.

Řízení času (time management)

Cíl 2. Popsat způsoby, jak lépe spravovat čas.

Velká část života se skládá z pravidelných denních činností a hodnot, jež zajišťují pořádek a ucelenost. Naše každodenní činnosti jsou často v souladu s našimi hodnotami a prioritami. Tyto všední stereotypy by měly fungovat tak, aby nám pomohly dosáhnout našich cílů. A k naplnění cílů potřebujeme harmonogram.

Problémy v nakládání s časem se vynoří, když naše stereotypy nesouhlasí s našimi hodnotami. Napětí začíná, jakmile přibíráme do svého života věci, které po nás Bůh nechce. Židům 12, 1 nás učí *odhodit vše, co nás brzdí a snaží se nás svést od běhu, který nám Bůh vytyčil*. Proto se neboj odstranit nedůležité věci ze svého života. Začni s cíli a načrtni si potřebné kroky k jejich dosáhnutí. Využij seznam. Rozčleň si svůj časový plán na nutné dílčí aktivity. Rozplánuj si svůj den tak, abys měl vyčleněný čas potřebný na každou aktivitu.

Spravovat čas je jako spravovat peníze. Musíš mít přehled

o čase a o jeho dotaci, a poté investovat, aby se to vyplatilo. Čas může být stráven, ušetřen, investován nebo promrhán. Budeš moudrý, když najdeš oblasti, kde jím plýtváš (např.: příliš mnoho času u televize, na internetu či telefonu; spánek v době, kdy máš bdít). Pak investuj svůj čas do oblastí s větší prioritou. Pamatuj, že ztracený čas se nedá získat zpět.

Najít si víc času

Tady uvádíme tři jednoduché kroky k nalezení více volného času:

Udělej inventuru

Apoštol Pavel radí církvi v Efezu, aby si dávala veliký pozor na to, jak žije (Efezským 5, 15). Týden každého z nás má 168 hodin. Jak trávíme svůj čas? Co jsou zloději času tvého života? Uvědom si jednu věc: Přestože mnoho věcí, které děláme, není nevyhnutelně špatných, neznamená to automaticky, že jsou budující. Musíme tyto *časožrouty* odstranit.

Sokrates řekl: „Neprověřovaný život nestojí za to žít.“ Jedním způsobem, jak přidat do tvého života čas, je vstát o půlhodiny dřív a jít o půlhodiny později spát než obvykle. Prodlouží to tvůj rok o 7,5 dní!

Žij přítomností

Získej z každé příležitosti co nejvíce. Využij dnešek, protože zítřek není nikomu přislíben. Buď denně ve střehu vůči přicházejícím možnostem. Využij ten nejkvalitnější čas, kdy jsi schopen optimálních výkonů, k nerušenému zvládnutí svých prioritních záležitostí. Během „druhořadého času“ se zabývej vyřízením lehčích úkolů s nižší prioritou. A ten nejpodřadnější čas věnuj relaxaci, odpočinku a oddechu od práce.

Snaž se udělat ve svém životě pořádek. Fyzický nepořádek

nepříjemně zabírá část tvého rozhledu. Duševní haraburdí rozptyluje tvou mysl. Citový nepořádek vysušuje tvého ducha. Zasad' se o to, aby měl každý den význam pro věčnost. A každodenně žij naplno.

Stanov si priority

Zjisti, co je Boží vůlí a naplň ji. Priority nám pomohou v dosažení cíle číslo jedna – líbit se Bohu. Vždy máme dostatek času na splnění Boží vůle. Jen tehdy, když se zaměříme na příliš mnoho dalších věcí, máme pocit, že nás tlačí čas. Tak jaké jsou tvé nejhlavnější priority? Zeptej se sebe: „Co by se stalo, pokud bych toto vůbec neudělal? Kterou z mých aktivit může zvládnout někdo jiný? Co se zdá být mrháním mým časem?“ Odpovědi na tyto otázky mohou znamenat to, že přestaneš dělat některé věci nebo je svěříš jiným. Omez nic nepřinášející požadavky na svůj čas a potom podnikni kroky, aby se tento nově uvolněný čas mohl sladit s velkými Božími prioritami pro tvůj život.

To neznamená, že veškerý čas bdělosti potřebuje být vyplněn usilovnými aktivitami. Potřebujeme čas k odpočinku, uklidnění a hraní. Tlaky tohoto světa se dožadují naší pozornosti a moří hlady naše duše tak, že ztrácíme ze zřetele věci, na kterých nejvíc záleží. Naše zaměření posouvají k pomíjivým věcem – tímto začínáme dělat ústupky v našem žebříčku hodnot. Nezáleží na tom, jak **dlouho** budeme žít, ale na tom **jak** budeme žít. Jaké pořadí používáš k určení priorit pro tvé činnosti? Zde je seznam priorit, který doporučuji:

- 1) tvůj trvalý vztah s Bohem a tvůj duchovní růst;
- 2) tvůj vztah s manželským partnerem a rodinou;
- 3) osobní služba;
- 4) povolání/zaměstnání;
- 5) zdraví/kondice/odpočinek;
- 6) přátelství.

Bůh nechce, abychom byli ovládáni vnějšími tlaky. Chce, abychom byli v souladu s Jeho prioritami. Život dává smysl, když zorganizujeme a uspořádáme svůj život dle Božích priorit pro náš osobní život. Možná si uvědomuješ, že potřebuješ přeskládat své priority. Pokud to vypadá, že nemáš dost času na to, abys vše stihl, znamená to jedno z následujícího: 1) Děláš něco, co po tobě Bůh nikdy nechtěl. 2) Neděláš, co po tobě chce. Anebo 3) děláš správnou věc, ale nesprávným způsobem. Skutečností je, že nemáš dost času na naplnění Boží vůle pro tvůj život. Konec konců Bůh by pro tebe nepřipravil svou vůli a zároveň ti nedal čas, abys ji mohl vykonat! Jestli nás satan může lstí dohnat ke špatnému nakládání s časem, bude tím redukovat naši použitelnost pro Boha.

Hned jak si určíš své priority, můžeš si vytvořit předlohu pro týdenní plán založený právě na nich. Pak mohou být všechny nové činnosti posuzovány dle tohoto vzorového kalendáře. Boží priority se vtělí do denního rytmu.

Pochopení času

Cíl 3. Určit tři zásady, které ovlivňují naše chápání o času.

I oddaní následovníci Krista se mohou cítit zaplaveni povinnostmi a přetížení. Hlavní příčinou našeho přetížení je buď únik od lidí, od Boha nebo od sebe samého; anebo se snažíme Boha či druhé ohromit. Naše zaneprázdněnost je buď modlářským pohroužením se do sebe, nebo utvrzování se v sebespravedlnosti. Snažíme se tak prokázat, že je naše existence opodstatněná. Jenže pokud jsme závislí na naší práci, jíž získáváme sebeúctu, co se stane, když ztratíme zaměstnání? Time management nás nemůže uchránit od krutovlády času. Zamysli se nad následujícími základními zásadami týkajícími se času.

Význam proměny

Nejdůležitější věcí pro křesťany není dělat věci nebo dokonce existovat, ale stát se tím, kým nás Bůh chce mít. Naše potíže se jednoduše nerozplynou tím, že na místo jedné činnosti dáme jinou. V této proměně naopak rozvíjíme obdarování a charakterové vlastnosti, které nejlépe odpovídají Boží záměrům. Nastartovaný transformační proces volá po závazku žít méně uspěchaný, ale více smysluplně vedený život.

Potřeba jasnosti

Mnoho našich problémů s časem nastává díky tomu, že nemáme jasno v našich rolích. Musí nám být nad světlo jasné, jakou cestu nám Bůh nachystal. Jedním z našich největších problémů je nepochopení, co je Boží vůle pro nás.

V takovémto nastavení přibíráme nové zodpovědnosti do svého harmonogramu. Potřebujeme se však naučit: „*Hledejte však nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno*“ (Matouš 6, 33). Bůh se zaručuje vnést potřebné světlo, abychom naplnili Jeho vůli.

Vnitřní rytmus

Každý z nás má svůj vnitřní rytmus. Někteří z nás jsme ranní ptáčata, jiní sovy, další dosahují nejlepších výkonů, když si rozloží čas na malé úseky. Měli bychom poznat sami sebe, abychom objevili náš osobní rytmus a přizpůsobili ho očekáváním toho, co máme v daný denní okamžik zvládnout. Nezáleží na typu našeho rytmu jako spíš na tom, že všichni potřebujeme vyvážit klid v soukromí a vysilující čas s lidmi. Stejně jako Ježíš se potřebujeme občas stáhnout do ústraní.

Nalezení ztraceného času?

Cíl 4. Ukázat způsoby, jak dohonit ztracený čas.

Všichni se nutíme dělat věci, které máme dělat nebo kterých si nejvíc vážíme. Jsme pravděpodobně lepší ve zvládnání času, než si myslíme. Takže jak učinit naše maximum ještě lepším? Využívání času je osobní zodpovědnost každého z nás. Čas je život – dar od Boha a dar Bohu. Nemůžeme si ho odložit a použít později. Ale můžeme ho ušetřit, aby se nám podařilo ho lépe využít.

Nastav si priority

Zjisti, kde a jak ztrácíš čas nebo jím plýtváš. Co jsou věci, které děláš či neděláš, jež ti brání být maximálně produktivním? Běžní zloději času zahrnují: chybějící plánování, přehrše závazků, nepořádek v dokumentech, nerozhodnost a přílišnou nezávislost. Většinou se vyskytují v kombinacích těchto věcí. Tak se pusť do změn! Nejprve plánuj. Úkoly by ti měly pomoci v dosažení tvých cílů a priorit. Nenech naléhavé věci, aby ti zrušily věci nejdůležitější.

Používej též odpadkový koš. Říd' se podle papírů, pak je zařaď, nebo je vyhod'. Uspořádej si své pracovní místo. Skládej si věci dle jejich významu a zařaď do evidence pro případ, že je budeš znovu potřebovat vyhledat. Neodkládej věci! Pokud toto budeš dělat, můžeš se zbavit svých zlodějů času.

Aktivuj své priority

Mnoho lidí žije dle systému Krištofa Kolomba. Když opustil domov, nevěděl, kam směřuje. Když se tam dostal, nevěděl, kde je. A když se domů vrátil, nevěděl, kde byl. Využij své priority, abys nastavil kurz. Bůh nikdy nebude na prvním místě ve tvém životě, dokud nebude první ve tvém dni! Plánuj, organizuj a dávej si priority na každý den. Denně

použivej seznam toho, co máš udělat. Rozplánovat si den znásobí tvé výsledky. Na závěr dne svůj plán zaktualizuj pro následující den. Přesuň tam nesplněné úkoly a seřaď je dle důležitosti. Použivej „plán na tento týden“, do kterého si zakomponuješ věci, které mají být hotové. Veď si kalendář na měsíc i rok. Detailně si naplánuj každý úkol, který hodláš splnit ten den. Zaměř se na smysluplné a úspěšné žití.

Važ si své jedinečnosti

Snaž se, jak jen můžeš, aby tvůj harmonogram padl na míru tvým jedinečným silným stránkám. Obtížné a náročné úkoly zvládni první nebo v čase, kdy jsi maximálně soustředěný. Zaměř se na základní věci, omez nadbytečné záležitosti, odstraň nepotřebné činnosti, vyhni se požadavkům na svou osobu, které by pro tebe byly neúnosné. Nauč se laskavě říct ne.

Pokud nejsi schopen zvládnout větší spor, nech ho být a jdi dál. Nejsi Superman. Nemůžeš zvládnout všechno. I Ježíš byl zastaven v tom, co mohl udělat, a někdy musel jít dál (viz Matouš 13, 58). Určitě nejsi větší než Ježíš! Pokračuj v cestě, aniž bys s sebou bral pocity viny nebo selhání. Buď víc přizpůsobivý – to sníží pravděpodobnost frustrace.

Realizuj svou strategii, jak na to. Být efektivní znamená dělat správné věci správným způsobem. Nicméně zásady time managementu musí být uplatňované v rámci našich jedinečných vlastností, původu, osobnosti a seznamu činností! Rozhodni se, kde a jak se potřebuješ zlepšit. Zpomal, pokud je to potřeba. Uspěchanost je charakteristickým lidským rysem, jenž je způsobený nedostatečným plánováním a špatným využíváním času. Spěchání jen zvyšuje naše vyšřavenost. S modlitbou si vypracuj plán, který budeš časem doladovat. Pouč se ze svých úspěchů i proher. Přestože jsi možná pozadu, pořád ještě můžeš věci dohnat.

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Na základě této lekce je nejdůležitějším nástrojem řízení času...
 - a) kalendář
 - b) modlitba
 - c) hodiny

2. Na zemi je nám dán čas k tomu, abychom...
 - a) žili naplno a bezstarostně.
 - b) se připravili na věčnost.
 - c) se odsoudili k více hříchům.

3. Který výrok o čase je pravdivý?
 - a) Čas nemůžeme získat zpět, je-li jednou spotřebován.
 - b) Čas nemá žádnou hodnotu.
 - c) Řídit náš čas je nemožné.

4. Priority nám pomáhají v dosažení našeho prvořadého cíle, jímž je...
 - a) pouze naše uspokojení.
 - b) líbit se Bohu.
 - c) líbit se jiným lidem a nedbat na naše vlastní potřeby.

5. Naše navyklé denní činnosti potřebují být v souladu s našimi hodnotami a...
 - a) prioritami.
 - b) dovednostmi lidí.
 - c) financemi.

6. Čas můžeme strávit, ušetřit, investovat nebo...
- a) nafouknout.
 - b) užít si.
 - c) promrhat.
7. Říct někomu, že má svůj vnitřní rytmus, znamená, že...
- a) máme všichni rádi stejný druh hudby.
 - b) jsme všichni ranní ptáčata.
 - c) každý z nás je nejuvýkonnější v určitém čase a určitým způsobem.
8. Kdo je zodpovědný za řízení našeho času?
- a) Náš time management je Boží úkol, protože nás stvořil.
 - b) Za náš osobní time management je zodpovědná naše rodina.
 - c) My jsme zodpovědní za svůj osobní time management.
9. Co z následujícího není zlodějem času?
- a) Plánované okamžiky věnované modlitbě.
 - b) Chybějící plánování.
 - c) Nerozhodnost.
10. Uspěchanost je způsobena...
- a) přiměřeným plánováním.
 - b) špatným řízením času.
 - c) novými technologiemi.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. b (6.1)
2. b (6.1)
3. a (6.1)
4. b (6.2)
5. a (6.2)
6. c (6.2)
7. c (6.3)
8. c (6.4)
9. a (6.4)
10. b (6.4)

O AUTOROVI

Dr. W. Marek Elliott se narodil a byl vychován v hornaté Jižní Indianě v USA. Vstoupil do služby na plný úvazek v roce 1982. Marek dosáhl dvou magisterských titulů a doktorátu v praktické teologii. Je prvním pastorem církve New Life Community Church v Oshkosh ve Wisconsinu. Již víc než 25 let je ženatý a má čtyři děti. Rád hraje golf, cestuje, píše, káže a čte.

LEKCE 7

Tvé schopnosti a obdarování

Ve starověké židovské kultuře měli rodiče zodpovědnost pomoci dětem objevit jejich nadání, vlohy a dovednosti, aby mohly být úspěšné. Židovský talmud tuto rodičovskou zodpovědnost potvrzuje: „Ten, kdo nenaučí svého syna řemeslo, jako by ho naučil krást“ (Tosefta Kiddushin 1, 11).

Dnes bude asi méně případů rodičů, kteří své děti učí dovednostem. Běžnější je představa, že lidé mají přirozené dary, které jsou zřejmé a vedou k uspokojující profesní dráze. Např. mladý muž či žena rozumějící matematice či financím si může zvolit povolání bankéře nebo účetního. Tim, kterým jde dobře manuální práce, jdou do stavařských oborů. Ti s talentem na chápání detailů minulých událostí se stanou historiky. Vášně pro vědu a rozbor může člověka dovést do oblasti zdravotnictví.

Přesto si mnoho lidí není jistých svými dary a způsobem, jakým je mají používat. Jaká jsou tvá největší obdarování a dovednosti? Pracuješ aktuálně v oblasti svých předností? Nebo jsi otrávený, protože jsou tvé schopnosti nevyužité nebo nedocenené. Znáš způsob, jakým objevit své největší obdarování? A co pak dál?

Jedna z největších tragédií je promarněný talent. Ve své knize *Žebrák králem* zkoumá Walter Duckat původní zaměstnání biblických postav. Mezi povoláními, která začínají v angličtině písmenem C, Duckat uvádí následující: podkovář,

vodič velbloudů, cukrář, kapitán, vedoucí karavany, tesař, tkadlec, honák dobytka, sčítací komisař, vozataj, sýrař, sbormistr, chórista, obřezávač (člověk vykonávající obřizku - *pozn. překladatele*), krejčí, kuchař, měditepec, poradce, padělatel, číšník, bachař či celní úředník” (Duckat 1968, str. 35). Zdá se, že práce byla pro každého. A co ty? Víš, co chce Bůh, abys dělal? Udělal sis jasné zhodnocení svých nadání, obdarování a dovedností? Potřebuješ zjistit, jaké dary ti Bůh dal a používat je k Jeho oslavě. Tento úkol nemusí být snadný. Ale hlavu vzhůru! Bůh je tvým pomocníkem a podporou (Žalm 54, 6).

Podíváme do společně Písma a na klíčové okamžiky života, čímž ti pomůžeme udělat osobní objevy, které tě posílí. Jeden postřeh stojí za to: I když si Pán často používá naše silné stránky, neměli bychom omezit naše vnímání jen na to. On si může použít jakoukoliv naši schopnost. Naše nedostatky mohou být nástroji, které si použije ke své slávě. Proto si zjisti vše o svých nadáních a schopnostech, i o těch, z kterých nejsi zrovna nadšen. Boží milost je dostatečná a jeho moc dosáhne dokonalosti v našich slabostech (2. Korintským 12, 9).

OSNOVA LEKCE

Biblické vyučování o lidských obdarováních a schopnostech

Ježíšovo učení o lidských obdarováních a schopnostech

Praktické rozdíly v lidských schopnostech

Biblický záměr obdarování a schopností

Mapa tvých obdarování a schopností

CÍLE LEKCE

1. Poznat základní pravdy o Bohem daných obdarováních a schopnostech.
2. Prozkoumat podobenství o hřivnách.
3. Popsat rozdíl mezi Bohem danými schopnostmi a obdarováními a těmi zděděnými, které se rozvinou sebezdokonalováním.
4. Vysvětlit hlavní záměr tvých nadání a obdarování.
5. Zmapovat obdarování a nadání, které ti Bůh dal.

Biblické vyučování o lidských obdarováních a schopnostech

Cíl 1: Poznat základní pravdy o Bohem daných obdarováních a schopnostech.

Bůh je dárce. Dává nám dech a život – zaopatřuje naše fyzické a duchovní potřeby. Rozhodně největším darem, jaký Bůh lidstvu dal, je jeho Syn, Ježíš Kristus: „*Neboť tak Bůh miluje svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný*“ (Jan 3, 16). Ježíš nám otevřel dveře ke spáse a k radosti z věčného života. Jestliže bychom od Boha nic kromě spasení nedostali, stačilo by to. Ale skutečností je, že Bůh nám dal mimo spasení další dary. Shrňme si několik klíčových biblických pravd o darech a schopnostech, které nám dal.

Bůh je zdrojem

Jakub píše: „*Každé dobré dáni a každý dokonalý dar je shůry, sestupuje od Otce světél, u něhož není proměny ani zatmění z odvrácení*“ (Jakub 1, 17). On vlastně mluví o Božím dávání dvakrát, aby to jasně vyjádřil svým čtenářům. Poprvé odkazuje na samotné dávání, podruhé na to, co je dáváno.

Jeden anglický překlad Bible tuto myšlenku vystihuje velmi dobře: „Každý štedrý skutek dávání spolu s každým dokonalým darem je shůry sestupující od Otce světél.“ Bůh je zdrojem jakékoliv schopnosti, kterou máme.

Bůh vytváří příležitosti, kde využít tvé vlohy

Obecně řečeno lidé, jež mohou nabídnout něco dobrého, najdou dveře, které se jim otevřou. „*Hled’ – kdo je mistrem svého díla, v královských službách octne se; nepatrným lidem sloužit nebude*“ (Příslóví 22, 29). Ať už ti dal Hospodin jakákoliv obdarování a schopnosti, ty se můžeš postarat o stále nové příležitosti k jejich využití. Boží dary budou uznány a oceněny v církvi i mimo ni. To posouvá Jeho království kupředu.

Bůh nikoho nevynechá

Apoštol Pavel nám připomíná, že „*každý má své vlastní obdarování od Boha, jeden tak, druhý jinak*“ (1. Korintským 7, 7). Bůh neopomenul žádného člena své rodiny. Tento verš mluví konkrétně o darech Ducha svatého. Je zřejmé, že Bůh chce, aby všichni věřící používali dary Ducha. (*Detailněji je o tomto tématu pojednáno ve 20. lekci tohoto kurzu.*) I tak nemám problém tvrdit, že věřící má také své přirozené schopnosti a obdarování od Boha.

Nadání a schopnosti, o kterých jsme věděli, než jsme poznali Krista, dostávají nový rozměr a smysl. Jakmile pochopíme, co můžeme pro Boha svými vlohami udělat, budeme se radovat v plnosti, kterou v Kristu pocítíme. Ve skutečnosti máš k dispozici Boží majetek. Jestli máš něčeho nedostatek, Bůh ti to poskytne v Kristu, „*ve kterém jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání*“ (Koloským 2, 3). Žalmista píše: „*Ti, kdo se ho bojí, netrpí nouzi*“ (Žalm 34, 10).

Pokora

„*Pokořte se před Pánem, a povýší vás*“ (Jakub 4, 10). Pokora je nutnou podmínkou, aby si nás Bůh mohl v co největší míře použít. Neměli bychom být vůbec namyšlení a zapomínat na Boha, jenž je dárce obdarování, talentů a schopností.

Čistota

Bůh si používá čisté nástroje, což úzce souvisí s novým narozením – tam to vše začíná. Naše hříchy jsou odpuštěny, jakmile uvěříme v Krista. Rosteme-li následně v poznání Boha, sílí žízeň po čistotě a svatosti. Neznamená to však, že nespasení lidé nemají dary, vlohy a dovednosti! Samozřejmě mnozí z nich jsou obdarováni, jenomže jako nevěřící je nemohou plně rozvinout, protože nejsou napojeni na Boha. Ačkoliv je svět může uznávat, to nejlepší od Něj neokusí. Dostanou svou odměnu tady na zemi a po smrti na ně už žádná čeká nebude. Všimněte si pozorně, co Ježíš řekl:

„*Neshromažďujte si poklady na zemi, kde je ničí mol a rez a kde se zloději prokopávají a kradou. Shromažďujte si poklady v nebi, kde je neničí mol ani rez a kde se zloději neprokopávají ani nekradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce*“ (Matouš 6, 19–21). Jako Boží dítě buď ukázněný. Žij život hodný Boha a buď svatý!

Zodpovědnost

Křesťané nejsou jenom Boží děti, ale také Boží služebníci. Bohem dané prostředky jsou určeny k tomu, aby posloužili konkrétnímu záměru, který dá růst Božímu království. Naše dary nemají být zapomenuty, skryty nebo zneužity! Od věřících je požadováno, aby používali Boží dary správně a zodpovědně. V další části budeme zkoumat podobenství o hřívnách a naučíme se víc o své odpovědnosti vůči Bohu.

Ježíšovo učení o lidských obdarováních a schopnostech

Cíl 2: Prozkoumat podobenství o hřivnách.

Přečti si podobenství o hřivnách v Matouši 25, 14–30.

Ježíš učí mnohým pravdám o Božím království pomocí podobenství. Jsou to krátké příběhy, které přirovnávají něco známého k něčemu ne příliš známému. V tomto podobenství se bohatý muž připravuje na cestu. Než odjede, svěřil své různé velké bohatství do péče tří služebníků. V biblické době hřivna odpovídala horentní sumě peněz.

Stejným způsobem nám každému Hospodin svěřil určité dary a dovednosti. Právě jako v podobenství Pán očekává, že pro něj zúročíme tyto věci, dokud se nevrátí. Už jste si někdy udělali čas na podrobný soupis těch mnoha úžasných věcí, jež ti Bůh svěřil? Pokud budeš upřímný, budeš usilovně přemýšlet a sepíšeš si všechny, které ti přijdou na mysl, asi budeš překvapen.

Máme určitá obdarování a schopnosti, které jsme získali díky dědičnosti – hudební nebo umělecké schopnosti, inteligenci, vzhled, šikovnost atd. Další věci získáváme díky Boží přízni a vedení v našich životech v kombinaci s naší pílí – dovednosti, bohatství a postavení. Jiné nám svěřené věci jsou spíš duchovní povahy – speciální dary, povolání nebo uschopnění. Možná do této kolonky zařadíš i duchovní dary. Všechny zmíněné dary jsou součástí toho, co nám Bůh svěřuje.

Všichni jsme odlišní. A jen Bůh ví, co je pro nás a Jeho království nejlepší. Proto je nanejvýš logické se domnívat, že Bůh lidem dává to, co nejlépe vyhovuje jejich osobnosti, místu, příležitostem, vkusu a temperamentu. I když můžeme couvnout nebo naříkat, že je Bůh nespravedlivý, když dal

některým víc než jiným, musíme Mu důvěřovat – on ví, co dělá. Než budeme tvrdit, že Bůh není spravedlivý, bude dobré si uvědomit, zda plně využíváme Jím svěřené nadání, obdarování a schopnosti. V našem podobenství Ježíš konstatuje, že muž odjíždějící na cestu dal svým služebníkům „*každému podle jeho schopností*“ (Matouš 25, 15). Takže si nikdy kvůli své jedinečnosti a svým darům nestěžuj! Zůstaň v pokoře použitelný pro svého Mistra.

Měli bychom mít také na paměti prostou realitu, že jednou se budou všichni křesťané ze svého života zodpovídat. Budeme muset vysvětlit, jak jsme využili nám svěřené „hřivny“. A je jasné, že Hospodin očekává výnos ze své investice. Můžeš si být jistý, že si Bůh vede dobré záznamy! Pro pracovitě bude připravena štedrá odměna, která předčí cokoliv, co si zdaleka ani nemůžeme představit. Náš Pán řekne: „*Správně, služebníku dobrý a věrný! Nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána*“ (Matouš 25, 21 – CEP).

Toto podobenství nás na závěr učí, že Bůh neodmění pouze věrnost a píli za to, jak naložíme s nám svěřeným. Zjevuje nám, že bude soudit ty, kteří se svými talenty, dary a schopnostmi neučiní nic. Služebník, který s pánovým majetkem nic neudělal, prokázal špatný úsudek. Jeho výmluvou bylo, že se bál svého Pána, protože věděl o jeho tvrdosti. Jinými slovy, představoval si, že bude lepší vrátit hřivnu nedotčenou, než investovat a možná utrpět ztrátu. Ať už byl důvod jakýkoliv, služebník pochybil tím, že nic pro svého Pána neudělal. Proto byl navždy vyhnán z přítomnosti rozloženého pána. Existuje staré pořekadlo, které říká: „*Využij to, nebo to ztratíš.*“ To je přesně jako v našem případě. Tak ať má tvůj život význam. Využij každou vlohu, obdarování a schopnost pro Boží slávu a růst Jeho království. Nikdy toho nebudeš litovat!

Praktické rozdíly v lidských schopnostech

Cíl 3: Popsat rozdíl mezi Bohem danými schopnostmi a obdarováními a těmi zděděnými, které se rozvinou sebezdokonalováním.

Většina lidí by souhlasila, že existují alespoň čtyři základní potřeby lidského růstu: potřeba milovat a být milován; potřeba bezpečí a důvěry; potřeba přijetí a odpuštění a potřeba něco dokázat a sloužit. K ilustraci rozdílu mezi nadáními danými Bohem a rozvinutými schopnostmi mi přichází na mysl následující příměr: Vypusťte husu na rybník. Přestože vyrůstala v umělém prostředí, kde rybníky nebyly, a tudíž s nimi nemá zkušenost, husa se bude okamžitě cítit v novém prostředí jako doma. V několika minutách bude spokojeně dělat to, co husy dělají, aby se vhodně uzpůsobily takovému životu. Je to z toho důvodu, že husy jsou určeny pro mokřiny, které obývají. Bůh jim dal schopnosti a chápání nutné pro život.

Na rozdíl od hus a dalších zástupců živočišné říše, lidé byli Bohem stvoření jeho jedinečné a zvláštní bytosti. Dokonce se podstatně lišíme od lidí kolem nás – nejenom v osobnosti, temperamentu, zájmech, ale i v našich Bohem daných nebo zděděných vlohách. Kupříkladu dva lidé mohou vyrůst v naprosto stejném domově, se stejnými rodiči a přesto být zcela zřejmě odlišní v obdarováních, nadáních a dovednostech. Každý z nich už obdržel Bohem danou kombinaci osobních charakteristik. Nikdo jiný nemá stejnou kombinaci vlastností, které máme my. Žalmista David to vysvětlil takto:

„Vždyť tys utvořil mé ledví, utkal jsi mě v lůně mé matky. Vzdávám ti chválu za to, jak jsem úžasně stvořen – vzbuzuje to bázeň. Tvé dílo je obdivuhodné – má duše to velmi dobře ví. Před tebou nebyla skryta má kostra, když jsem byl

utvářen vskrytu, utkán v útrokách země. Tvé oči viděly můj zárodek a do tvé knihy se zapisovaly všechny dny – utvářely se, nebyl ani jeden z nich. A jak vzácné jsou pro mě tvé úmysly, Bože! Jak mnoho jich je!“ (Žalm 139, 13–17)

Každý člověk má přirozené sklony a schopnosti dělat určité věci. Mnoho lidí dokáže udělat věci, které je nikdo neučil. Tyto přirozené dary jsou požehnání od svrchovaného Tvůrce. Jenže nestačí mít pouze talent. Musíme na těchto Bohem daných schopnostech pracovat, abychom Ho oslavili. Šalamoun napsal: „*Líné dlaně přivedou na mizinu, pilné ruce přinášejí bohatství*“ (Příslaví 10, 4 – B21). Stejně jako apoštol Pavel snažně nabádal věřící, aby byli v životě pracovití, tak i varoval: „*Toužíme, ... abyste nezlenivěli, ale napodobili ty, kteří jsou skrze víru a trpělivost dědici zaslíbení*“ (Židům 6, 11–12). Jinak řečeno, křesťané by jen neměli čekat, až se něco v jejich životě stane. Naopak potřebují využít své Bohem dané schopnosti k růstu Božího království.

Lidem byla také dána inteligence a kapacita rozvíjet své schopnosti. Říká se, že aby mohl být křesťan úspěšný, musí rozvíjet tři oblasti: charakter, komunikaci a dovednosti. Každá z těchto oblastí vyžaduje neustálou pozornost.

1. Chceš-li rozvíjet zbožný charakter, potřebuješ denně chodit v moci Ducha svatého. Pokud jsi jím ještě nebyl pokřtěn, (potvrzeno počátečním fyzickým projevem – mluvením v jazycích) chybí ti kritická složka v budování a udržování Kristu podobného charakteru.
2. Síla komunikace je založena na něčí znalosti tématu a na tom, jak do něj začlení ostatní. Komunikace je výměnou informací, myšlenek a pocitů. Může probíhat ústně, písemně nebo smyslově. Většina lidí by měla tvrdě pracovat na tom, aby komunikovali správně.

3. Dovednosti napovídají, že je třeba zvládnout Bohem dané schopnosti a dorůst v nich až na úroveň vysoké kvality. Vzdělání, praxe a zkušenost pomáhá tyto dary rozvinout na maximum. Někdy se přirozeně nadaní jedinci spokojí se svým darem, přestože od nich Pán možná žádá víc. Většina může popsat rozdíl mezi přirozeně talentovanými a vyškolenými zpěváky: Kdo chce vyniknout ve svých darech, podrobí se přísné disciplíně.

Mimoto, i když nemáš obdarování v určité oblasti, často můžeš získat velkou zdatnost i odbornost ve věcech, v nichž jsi pevně odhodlán a po kterých toužíš. Dal ti Hospodin tuto potřebu na srdce? Vykroč tedy a zkus to! Udělej pro Ježíše to nejlepší. Nespokoj se s málem. Bůh chce skrze nás činit velké věci!

Biblický záměr obdarování a schopností

Cíl 4: Vysvětlit hlavní záměr tvých nadání a obdarování.

Proč do nás tolik Bůh investoval? Co měl na mysli, když nám dával ty jedinečné talenty, obdarování a dovednosti? Bible jasně říká, že lidé byli stvořeni, aby oslavili Hospodina. Pisatel knihy Židům napsal tuto velkou pravdu: „ *A Bůh pokoje, který vyvedl z mrtvých velkého pastýře ovcí pro krev věčné smlouvy, našeho Pána Ježíše, ať vás zdokonalí ve všem dobrém k vykonání jeho vůle, čině v nás to, co je před ním příjemné, skrze Ježíše Krista, jemuž buď sláva na věky věků. Amen* “ (Židům 13, 20–21).

Bůh stvořil člověka, aby žil ve vztahu s Ním. V Desateru dal Bůh konkrétní pokyny, aby tento vztah navázal a udržoval. Zastav se teď a přečti si Desatero v 2. Mojžíšově 20, 1–17. Když ho budeš pročítat, měj na paměti, že jsi byl stvořen, abys

Boha uctíval. Tvé obdarování, vlohy a schopnosti mají jednoznačný cíl – Boží priority. Pokud Bůh říká, že je něco důležité, tak se ve svých aktivitách zastav a zaměř na tyto věci svou pozornost. Toto je významný způsob, jak sloužíme Bohu.

Služebník v Novém zákoně byl „muž či žena, jenž byl povinován poslušností svému pánu“ (Eerdmans 1987, 927). Nejčastější řecké slovo značící otroka je *doulos*. Otroek neměl nic. Všechno včetně jeho talentu a schopností patřilo jeho pánu. Tento úzký vztah mezi otrokem a jeho pánem je v několika ohledech obrazem vztahu věřícího a Boha.

Mnohé velké osobnosti Bible byly nazvány Božími služebníky či otroky. Mojžíš je často nazýván „Boží otrok“ (2. Paralipomenon 24, 9; Nehemjáš 10, 29; Daniel 9, 11) a jeho život svědčil o Hospodinu. Apoštol Pavel byl též „otrok Boží a apoštol Ježíše Krista pro víru Božích vyvolených a pro poznání pravdy, která je podle zbožnosti“ (Titovi 1, 1). Jakub uvádí svou epištolu slovy: „*Jakub, otrok Boží a Pána Ježíše Krista*“ (Jakub 1, 1).

Vše, co máme, je pro Boží čest a slávu. Pavel napsal: „*Vždyť jsme jeho dílo, stvoření v Kristu Ježíši k dobrým skutkům, které Bůh předem připravil, abychom v nich žili*“ (Efezským 2, 10). Nejsme všichni stejní, ale jsme povoláni ke stejnému záměru. „*Jsou rozdíly v darech milosti, ale tentýž Duch; jsou rozdíly v službách, ale tentýž Pán; a jsou rozdíly v působení, ale tentýž Bůh, který působí všechno ve všech. Každému je dáván projev Ducha ke společnému prospěchu*“ (1. Korintským 12, 4–7). Ať je tvůj dar jakýkoliv, dej ho Bohu; a učiň Jeho priority svými prioritami.

Mapa tvých obdarování a schopností

Cíl 5: Zmapovat obdarování a nadání, které ti Bůh dal.

V této části ti pomůžeme rozpoznat konkrétní obdarování, nadání a schopnosti, které ti Bůh svěřil. Některé z nich jsou

zdeděné či Bohem dané od narození. Další pak mohly být získané postupným zráním, duchovními zkušenostmi nebo cíleným osobním rozvojem. Dary Ducha, jak je o nich pojednáno v 1. Korintským 12 a 14, jsou dány věřícím naplněným Duchem, kteří je opravdu hledají. Pavel napsal: „*Vý však usilujte o větší dary milosti*“ (1. Korintským 12, 31). Udělej si čas na studium Božího slova a intenzivně se modli, aby ti Hospodin požehnal těmito vzácnými dary Ducha. Níže uvádíme pár darů, o kterých můžeš s modlitbou uvažovat:

Dar	Odkaz z Bible
Dary Ducha	1. Korintským 12 a 14
Rozdílné dary	Římanům 12, 3–8
Dary služby	Efezským 4, 11–16
Vedení	1. Korintským 12, 28
Umění	2. Mojžíšova 31, 1–11
Svědčení / Kázání	Skutky 2, 36–40
Dávání	2. Korintským 9, 6–15
Pohostinnost	Lukáš 10, 38
Hudba	Žalm 96, 1–9 1 Samuel 16, 14–23
Služba	Filipským 2, 19–23
Nadaný zručností	2. Mojžíšova 30, 1–6

Jak můžeš objevit své osobní obdarování? Tady je návrh plánu, jak postupovat:

- Začni tím, že budeš trávit čas na modlitbách a v půstu před Pánem, abys získal ve svém rozmyšlení Pánovu mysl (Izajáš 58, 6–8; Daniel 10, 3; Matouš 6, 16–18).
- Prostuduj si výše uvedený seznam biblických darů (přečti si příslušné odkazy) a najdi obdarování, které nejlépe vystihuje tvé nynější zájmy a dovednosti.
- Opět s modlitbou je seřaď tak, aby nejzjevnější dary byly v seznamu nahoře a ostatní pak sestupně za nimi.
- Ukaž tyto závěry svému partnerovi, blízkému křesťanovi, příteli nebo pastorovi. Popros je, ať se za to modlí, okomentují seznam a přidají své postřehy.

Je též možné využít profesionálních osobnostních testů provedených křesťanskými poradci, kteří ti mohou pomoci odhalit tvé vlohy, dary a schopnosti. Nikdy nepodceňuj skutečnost, že nás všemocný Bůh může použít úplně kohokoliv a cokoliv, aby nás učil. Jakub tvrdí, že „*každé dobré dáni a každý dokonalý dar je shůry, sestupuje od Otce světél, u něhož není proměny ani zatmění z odvrácení*“ (Jakub 1, 17). Naše poslání je usilovat o dobré a dokonalé dary, které pro nás Hospodin má. Jsi ochotný zasvětit vše Ježíši? Jsi odhodlaný vložit vše, co vlastníš, do Otcových rukou? Pokud ano, tak můžeš očekávat Boží požehnání.

BIBLICKÉ VERŠE K ZAPAMATOVÁNÍ

Žalm 139, 14

Matouš 6, 21

Matouš 25, 21

2. Korintským 12, 9

Koloským 2, 3

Jakub 1, 7

Jakub 4, 10

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Používá si Bůh naše silné stránky a naše slabosti?
 - a) Bůh si hlavně používá naše přednosti, protože nemůže naše slabosti snést.
 - b) Bůh si používá jen naše klady.
 - c) Bůh si používá obojího – našich silných i slabých stránek.

2. Věřící dostal dary, aby...
 - a) mohlo růst Boží království.
 - b) ho učinily bohatým.
 - c) zůstaly skryty.

3. Největším darem, který Hospodin lidstvu dal, je...
 - a) schopnost číst.
 - b) Jeho jediný syn Ježíš Kristus.
 - c) krása na zemi.

4. Mají všichni dary od Boha?
 - a) Bůh dal každému nějaký dar, aby Ho mohl oslavit.
 - b) Pouze vybraní jedinci mají dary od Boha.
 - c) Nikdy to nebudeme s jistotou vědět.

5. Jeden princip z podobenství o hřivnách nás učí, že...
 - a) je každý svým pánem.
 - b) Bůh od nás očekává, že zúročíme to, co nám dal.
 - c) Bůh rozumí našemu strachu a promine nám.

6. Ježíš k vyučování používal podobenství, což jsou...
- a) krátké příběhy.
 - b) zázraky.
 - c) dlouhá nudná kázání.
7. Která potřeba nepatří mezi ty nejpodstatnější pro lidský rozvoj?
- a) Potřeba přijetí.
 - b) Potřeba milovat a být milován.
 - c) Potřeba jíst třikrát denně.
8. Kdo není v Písmu označen za „Božího otroka“?
- a) Mojžíš.
 - b) Jidáš Iškariotský.
 - c) Jakub.
9. Bible ukazuje, že...
- a) všichni lidé mají v podstatě stejné vlohy a založení.
 - b) lidé a zvířata mají podobné obdarování a schopnosti.
 - c) každý člověk je jedinečný a neopakovatelný v celém stvoření.
10. Prvním krokem k objevení tvých Bohem daných talentů je...
- a) navštěvovat seminář o darech ve tvém sboru nebo na univerzitě.
 - b) modlit se a postit za Boží vůli v této oblasti tvého života.
 - c) navštívit místního psychologa a absolvovat sérii osobnostních testů.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. c (7.1)
2. a (7.1)
3. b (7.1)
4. a (7.1)
5. b (7.2)
6. a (7.2)
7. c (7.3)
8. b (7.4)
9. c (7.4)
10. b (7.5)

O AUTOROVI

David G. Rose je prvním pastorem letniční církve Friendship Church Assembly of God v městě Richmond (Houston) v Texasu. David je rodilý Texasan, který napsal a publikoval biblické články, kázání a materiály pro vedoucí. Oženil se se Sue, s níž má dvě dcery a čtyři vnoučata.

LEKCE 8

Rozvinutí vůdčích dovedností

Bůh buduje lidi. Tato tři slova shrnují biblický pohled na rozvíjení vůdčích schopností. Jak křesťan postupně duchovně dozrává, Bůh může rozšířit jeho vliv na ostatní. Hospodin má konkrétní plán pro tvůj život, včetně pomoci druhým a služby vedením v těle Kristově.

Sloužit jako vedoucí neznamená, že se musíš stát pastorem sboru nebo misionářem, který slouží v zámoří! Pán má mnohé způsoby, jak tě může ve vedení použít. Tato lekce ti pomůže zvládnout dovednosti a postupy vedení, které povedou ke zdravému životu a plodné službě. Život Ježíše Krista nám poslouží jako model života, který je schopen vést.

OSNOVA LEKCE

Definice vůdce
Charakter vůdce
Biblické zásady vůdce-služebníka
Portréty biblických vůdců
Rozpoznání a rozvoj vůdčích vloh

CÍLE LEKCE

1. Popsat vlastnosti vůdce.
2. Posoudit klíčové stránky tvého charakteru.
3. Shrnout biblické zásady vůdce-služebníka.
4. Najít dobré a špatné vůdce zmiňované v Bibli.
5. Navrhnout možnosti, jak rozvinout tvé vůdčí obdarování.

Definice vůdce

Cíl 1: Popsat vlastnosti vůdce.

Kdo je vůdcem? Co vedoucí dělá? Nejběžnější vysvětlení slova vůdcovství je vliv. V tomto smyslu má každý kapacitu ovlivňovat a vést. Ale skuteční vůdcové mají vztahy či žijí ve společenství, kde se dávají druhým.

Je to v protikladu s tradičním hierarchickým modelem řízení. Vedoucí v hierarchickém systému řízení se ptá: „Kdo mě následuje? Jak mohu ukázat svou nadřízenost? Kdo mě podpoří? Participativní vedoucí se zeptá: „Na čem se shodneme? Jak si můžeme vzájemně pomoci? Kde se protínají naše naděje a sny? Jak se dá vytvořit víc místa pro ostatní? Jak můžeme překlenout propast, která nás odděluje?“

Participativní vůdci se zaměřují na to, co mají lidé společného, a na ne to, co je odděluje a rozděluje. Kristus volá jednotlivce, aby ovlivňovali lidi kolem sebe. On volá k vedení i tebe!

Charakter vůdce

Cíl 2. Posoudit klíčové stránky tvého charakteru.

Znameníť charakter je vstupní branou k dobrému vedení. Charakter je to, kým jsi, když se nikdo nedívá. Charakter není to samé jako pověst. Pověst je, co si o tobě myslí ostatní, ale charakter je to, jak tě zná Bůh. Charakter se nerovná úspěchu a výkonu. Není to, co jsi udělal, ale kým jsi. Ježíš Kristus bude budovat Svůj charakter v tobě, když ho budeš následovat. Jestli mají všichni Kristovi následovníci pracovat na svém charakteru, tak vedoucí musí prokazovat charakter mimořádný. Dovednosti se dají naučit, ale charakter je to, kdo jsi ve svém nitru. Charakter vůdce ho bude chránit před touhou po moci, prestiži, veřejném uznání a dalšími výhodami. Jsou-li tato pokušení nechána bez dohledu, mohou způsobit pád vedoucího.

Ježíšovo vyučování v Matouši 5, obecně známé jako blahoslavenství nastiňuje sedm charakteristických rysů, které odlišují vůdce:

- Velcí vůdcové vykazují postoj pokory (v. 3). Pokud jsi jako vedoucí pokorný, ostatní poznají, že jsi ochotný se učit. Budeš natolik poddajný, aby ses ptal ostatních v organizaci, když nebudeš mít na něco odpověď. A také nezaměříš svou pozornost na své vlastní výsledky.
- Vedoucí dávají najevo upřímný zájem o druhého
- (v. 4). Ti, kdo vedou nějakou organizaci, si cení všech lidí ve skupině tím, že mají viditelný zájem o jejich osobní či rodinné záležitosti. Vůdce se upřímně zajímá o každého jednotlivce – prokazuje zájem a péči o druhé tím, že je povzbuzuje.
- Skutečný vedoucí má svou moc pod kontrolou. (v. 5). Spíš než v záchvatu zlosti odsoudit a pranýřovat jiné, laskavý vůdce svůj hněv drží na uzdě. Pro jeho

chování je typické sebeovládání, stálost a předvídatelnost. Hledá řešení problémů spíš než viníka.

- Vůdcové nehledají jen své blaho, ale to, co je správné a užitečné pro organizaci (v. 6). Usilují o prospěch organizace a ne o svůj vlastní; což nevylučuje, že vedoucí nemůže přijmout uznání za své úsilí. To však znamená, že by měl vždy obrátit pozornost na celou skupinu a na její členy.
- Kompetentní leader prokazuje milosrdenství všem lidem (v. 7). Když někdo z týmu selže, měla by mu být nabídnuta podpora a další průprava, aby se mohl stát opět přínosem.
- Schopný vedoucí se zaměří na cíl organizace (v. 8). Jsi odhodlán dělat to, co je nejlepší pro tým? Předáváš Kristovy hodnoty a inspiruješ oddaností Jemu své následovníky? Jsou tví spolupracovníci ochotni obětovat čas a energii k naplnění záměru organizace?
- Pozitivně naladěný vůdce vytváří prostředí pokoje (v. 9). Pokoj však neznamená nepřítomnost konfliktů, ale jejich úspěšné řešení. Pokud je tým proslulý svými boji, soupeřením, žárlivostí, revnivostí, rozbroji a štěpením, energií všech zúčastněných je plýtváno. Lidé pak nejsou schopni se soustředit na naplnění mise.

Biblické zásady vůdce-služebníka

Cíl 3. Shrnout biblické zásady vůdce-služebníka.

Jako následovníci Ježíše Krista usilujeme o jiný styl řízení, než jaký je běžný ve světě – snažíme se být vůdci-služebníci. Velcí vůdcové byli na prvním místě služebníci. Kristus řekl, že kdokoliv chce být velkým, musí sloužit. Přečti si, co řekl svým

učedníkům v Markovi 10, 42–45:

„Víte, že ti, kteří se zdají být vládci pohanů, panují nad nimi a jejich velcí nad nimi vykonávají svou svrchovanou moc. Avšak ne tak je tomu mezi vámi, ale kdo by se chtěl mezi vámi stát velkým, bude vaším služebníkem; a kdo by chtěl být mezi vámi první, bude otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal posloužit, ale aby posloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“

Z biblické perspektivy není velikost člověka zjevná skrze moc, postavení či jméno. Místo toho je to vidět na službě Bohu a lidem. Vůdci-služebníci staví lidi před systémy, cíle a úkoly. Řídí se Kristovým příkladem. Ačkoliv se termíny *služebník* a *vůdcovství* zdají být pravým opakem, pokora a obět jsou cestou k důležitosti v Božím království. Opravdové duchovní vůdcovství znamená vést z pozice služby.

Vůdcovství službou není slabé, snadné a přirozené. Vůdci-služebníci mají vnitřní sílu, která v sobě má stopy charakternosti a pokory. Zdrojem jejich sebevědomí je spolehnutí se na Boží vedení a moc. Kráčí vírou. Poněvadž pečují o členy svého týmu, berou od nich podněty a sdílí s nimi i rozhodovací pravomoc. Odvážně a láskyplně vedou členy k zodpovědnosti. Inspirují, motivují a vedou členy k naplňování poslání organizace díky věrnosti, oddanosti, kázni a usilování o vysokou kvalitu.

Profil vůdce-služebníka

Vůdci-služebníci jsou těmi, kdo komunikují a naslouchají. Umožňují dvousměrnou komunikaci: naslouchání více než mluvení (Jakub 1, 19). Jsou připravení dát laskavou a zdvořilou odpověď komukoliv, kdo se zeptá (1. Petrova 3, 15). Svě zkušenosti jsou ochotni sdílet s odvahou a beze strachu.

Vůdci-služebníci se učí. Jsou odhodláni objevovat pravdu

Písma modlitbou (Skutky 2, 42). Takoví lídři, neustále syceni Božím slovem, nemají obavu uznat, že bez Krista nemohou nic. Obrací se s důvěrou na Boha, že naplní jejich potřeby. Vůdci-služebníci jsou kouči; používají pozitivní zpěvňování – povzbuzení, ocenění a odměnu. Velmi dobří koučové dělají vše pro to, aby podněcovali druhé v rozvoji jejich dovedností.

Vůdce-služebník je obětavý – je ochotný položit za Krista život. Úspěšní vůdcové vlévají své životy do životů druhých. Například apoštol Pavel považoval všechny věci za ztrátu v porovnání s výsadou následovat Krista. Ačkoliv se tato cena zdá příliš vysoká, udělat cokoliv pro Krista je jednoduše privilegiem. Vůdce-služebník přijímá zodpovědnost. Kdosi kdysi řekl, že způsob, jak rozpoznat případné vůdce, je sledovat ty jedince, kteří zvednou z podlahy smítko. Vůdce má velký smysl pro povinnost – udělá to, co by normální lidé neudělali.

Vůdce-služebník je vykazatelný. Dává druhým prostor s úctou nesouhlasit s tím, co dělá. Kromě toho existuje soulad mezi tím, co říká a co dělá. Nemá problém uznat svou chybu. Vůdce-služebník je ochoten platit cenu za osamělost. Často čelí samotě, odloučení a kritice v důsledku toho, že s ním ne všichni souhlasí nebo ho podporují. Vezměme si třeba Mojžíše: byl sám, když vedl Izrael skrze Rudé moře. Chválili ho jeden den a následující ho obviňovali.

Je jednoduché dávat ze sebe to nejlepší, když se všichni dívají a fandí ti. Nepřestávat jít, když je nouze o slova ocenění či povzbuzení, je těžké. Ale pamatuj: Bůh je s tebou a dívá se. Odměnu za vedení ne vždy dostaneš v tomto životě.

Portréty biblických vůdců

Cíl 4. Najít dobré a špatné vůdce zmiňované v Bibli.

Dobré příklady vůdcovství

- Abrahamovi záleželo na lidech. Prokázal pohostinnost cizincům (1. Mojžíšova 18). Snažně prosil Boha, aby ušetřil zlé město Sodomu. Našel odvahu žít zbožným způsobem, tak odlišným od okolních lidí a národů (1. Mojžíšova 12, 8; 13, 18). Vedoucí musí sebrat odvahu čelit tradici a dělat věci jinak, pokud staré způsoby už nejsou efektivní.
- Josef neusiloval o pomstu za minulé nespravedlnosti, promíjel dávné bolesti (1. Mojžíšova 50, 19–21). Obdivuhodný vůdce se nezabývá odplatou za osobní urážky. Víc se stará o to, co je nejlepší pro církev jako celek.
- Mojžíšův silný smysl pro spravedlnost se utkal s pokorou. Byl ochotný zasáhnout v cizím konfliktu (2. Mojžíšova 2, 11). Když pastýři vyhnali Jitrovu dcery, Mojžíš se za ně postavil. Neměl problém se dělit o moc. Přijmul návrh svého tchána Jitra a ustanovil skupinu sedmdesáti soudců, aby se podíleli na zodpovědnosti zastupovat lidi před Bohem (2. Mojžíšova 18). Mojžíš si byl tak jistý svým místem, že nežárlil na těchto sedmdesát starších. Vyrovnaný vedoucí se nemusí obávat rozdělit pravomoci. Dává členům týmu potřebnou autoritu zvládnout své úkoly a nezávidí jim jejich úspěch.
- Bóazovy skutky ukázaly na jeho milosrdné vůdcovství. Když se dozvídá, že Rút, chudá moábská cizinka, sbírala po sklizni popadané obilí z jeho polí, přikázal svým dělníkům, aby schválně upouštěli

nějaké obilí, aby o ni mohlo být postaráno (Ruth 2, 16). Tento skutek soucitu vedl k manželství mezi Bóazem a Rút. A z jejich linie nakonec vyšel Ježíš Kristus (Matouš 1, 16). Laskavé skutky vůdce přinesou organizaci nezměrný prospěch.

Špatné příklady vůdcovství

- Faraon v 2. Mojžíšově názorně ukazuje, že vedoucí potřebují být flexibilní. Odmyslíme-li jeho pohanství a pohrdání židovskými otroky v jeho zemi, jeho největší slabostí jako vůdce byla neochota se změnit. Navzdory radě svých poradců bylo zapotřebí deset ničivých ran, než se faraon pokořil natolik, aby dovolil hebrejským otrokům opustit Egypt (viz 2. Mojžíšova 8–11). Můžeme si z toho vzít ponaučení, že úspěšný vůdce musí být ochotný změnit svůj plán. Nemůže být tvrdohlavý a zatvrzelý natolik, aby měl obavy zkoušet nové přístupy a metody.
- Syn krále Šalamouna Rechabeám byl požádán, aby dal lidem daňovou úlevu (1. Královská 12). Jeho starší mu poradili zvolit laskavý přístup s připomínkou, že úkol vůdce je sloužit těm, kdo ho následují. Avšak jeho mladí přátelé navrhovali, aby zaujal neústupný postoj. Rechabeám se řídil radou stejně starých přátel a zachoval se k lidem nelítostně. To vyústilo v občanské nepokoje a rozdělení Izraelského království na dva státy. Lekce o vůdcovství, kterou můžeme vytěžit z tohoto příběhu, je nasnadě. Vedoucí by měli naslouchat moudrým radám a vyhnout se zbytečně tvrdému zacházení s lidmi.

Rozpoznání a rozvoj vůdčích vloh

Cíl 5. Navrhnout možnosti, jak rozvinout tvé vůdčí obdarování.

Každý má alespoň jeden vrozený dar

Bůh nám dal dary a povolání, kterým máme Jemu a tělu Kristovu sloužit. Vedoucí by měli pochopit účel svých darů. Boží vyzbrojení není k tomu, abys mohl mít úspěchy ve světě, ale spíš aby skrze tebe mohl Bůh vykonat velké věci. Každý z nás od Něj dostal aspoň jeden dar. Petr píše: „*Dary milosti, podle toho, jak je každý přijal, si služte navzájem jako dobří správci rozličné Boží milosti*“ (1. Petrova 4, 10) Pamatuj, že jsi pro to nic neudělal ani sis nezasloužil vlohy a obdarování – jen jsi je přijmul dle Božího záměru a milosti.

Odhalit tvé Bohem dané dary

Jak tedy zjistíš, jaká ti byla dána obdarování, povolání a speciální schopnosti? Tady je pár doporučení:

- **Za prvé:** polož si otázku, jaké jsou tvé záliby a co nemáš rád. Co děláš rád a co děláš dobře? Jaká práce ti připadá velmi těžká a nepříjemná? Mnohá z Božích obdarování se dají nejprve rozpoznat jako schopnosti, které děláš rád a vynikáš v nich.
- **Za druhé:** buď ochotný zkusit nové věci. Neomezuj Boha ve způsobu, jak si tě může použít, tím, že mu vymezíš podmínky, kde a jak mu budeš sloužit.
- **Za třetí:** zeptej se jiných zralých křesťanů, jak oni vidí, že Bůh pracuje ve tvém životě. Tvůj pastor, vedoucí biblických hodin nebo přítel mohou být schopni vidět silné stránky a schopnosti, když ty nemůžeš.
- **Za čtvrté:** pro co jsi zapálený? O čem nejčastěji

přemýšlíš? O čem rád mluvíš, když přijde řeč na službu Bohu? Když ti Bůh dává dar, vkládá do tvého nitra i nadšení ho používat. Kupříkladu pokud bys měl dar vyučování, budeš pravděpodobně chtít učit. Předávání informací a vědomostí jiným ti přináší velké uspokojení. Bůh si nepřeje, abys byl v Jeho službě nešťastný. Chce, aby tě těšilo to, co pro Něj děláš! David napsal v Žalmu 37, 4: „*Hledej blaho v Hospodinu, dá ti vše, oč požádá tvé srdce.*“ To, co si přeješ pro Pána dělat, je ve většině případů výborným vodítkem pro Jeho vůli ve tvém životě.

- **Za páté:** zapoj se do služby ve sboru a do evangelizační práce. Neváhej se službou do doby, kdy budeš přesně vědět, jaká jsou tvá obdarování. Někteří lidé nedělají nic, protože se nikdy do ničeho nepustí. Je mnohem lehčí řídit jedoucí než zaparkované auto. Vyzkoušej více věcí, abys poznal, co ti sedne. Později se můžeš rozhodnout a více zaměřit na konkrétní věci.
- **Za šesté:** Jakmile jsi jednou rozpoznal své obdarování či talent, vědomě se zaměř na jeho používání. Pokud ses pro to právě rozhodl, asi zažiješ obrovské uspokojení.
- **Za sedmé:** snaž se o zlepšení své služby tím, že budeš rozvíjet svá obdarování a dovednosti dalším vzděláváním. Můžeš to dělat tím, že budeš číst knihy, dívat se na video, chodit na hodiny nebo se učit od jiných, kteří mají stejný dar.

Novozákonní zmínky o obdarování od Boha

V Novém zákoně najdeme tři hlavní pasáže, které vyjmenovávají různé dary, které Bůh dává lidem. Přestože mohou být další dary, kterými nás obdaril, tyto výčty ukazují na dary a schopnosti nutné pro naplnění Božích záměrů a plánů.

- Římanům 12, 6–8
 1. *Proroctví* – vyhlášení Boží pravdy. Tento nadpřirozený dar uschopňuje určité věřící, aby dokázali přinést důležité vjemy z Božího srdce týkající se situací, potřeb, problémů a náročných úkolů. Proroctví musí souhlasit se zjevenou pravdou Božího psaného slova.
 2. *Služba* – naplnit potřeby druhých.
 3. *Vyučování* – účinně sdílet pravdu z Božího slova, z Bible.
 4. *Povzbuzení* – budovat druhé a podněcovat je, aby neustávali ve víře.
 5. *Dávání na potřeby jiných* – dávat, abychom pomohli potřebným.
 6. *Vůdcovství* – schopnost uplatňovat vliv a vést lidi.
 7. *Prokazování milosrdenství* – projevit slitování a poskytnout psychickou a duchovní pomoc lidem prožívajícím těžké období v životě.

- 1. Korintským 12, 27–31
 1. *Apoštolové* – lidé zapálení pro získávání druhých pro Krista a pro zakládání sborů mezi těmi, kteří neslyšeli vhodně prezentované evangelium. Jejich služba je často doprovázena zázraky.
 2. *Proroci* – lidé, kteří dostali nadpřirozenou schopnost vyhlášovat Boží pravdu. Ne vždy předpovídají budoucnost, ale přináší aktuální výroky z Božího srdce, které se týkají konkrétní situace, potřeby, problému nebo zápasu. Pravé prorocké slovo je vždy v souladu s odpovídající pravdou v psaném Božím Slově.
 3. *Učitelé* – lidé, kterým Bůh dal schopnost objasnit biblickou pravdu, aby ji mohli všichni pochopit.
 4. *Lidé s darem mocných činů* – jsou uschopněni ke

konání nadpřirozených znamení a zázraků, které potvrzují kázání evangelia.

5. *Lidé s dary uzdravování* – skrze ně Bůh působí nadpřirozená uzdravení druhých.
6. *Lidé schopní pomoci druhým* – vnímají břemeno, když jsou druzí v těžké situaci a podírají je tím, že pomáhají naplnit jejich potřeby.
7. *Lidé s darem vedení* – schopní organizovat a zařídit mnoho dílčích úkolů na Božím díle. To zahrnuje vedení lidí, finance a fyzický majetek.
8. *Lidé mluvící rozličnými jazyky* – používají svůj dar jazyků ve chvále, přímlově nebo ve sdílení přijatého slova (je-li vyloženo) Kristovu tělu.

- Efezským 4, 11–13

1. *Apoštolové* – viz definice výše.
2. *Proroci* – viz definice výše.
3. *Evangelisté* – povolání lidé, jež jsou obdařeni speciální schopností proklamovat spasení ztraceným a získávat je pro Krista.
4. *Pastoři* – lidé povolání a uschopnění vést církve, kázat Slovo a chránit Boží „stádo“.
5. *Učitelé* – viz definice výše.

Jak můžeš vidět, některé seznamy se překrývají. Ústřední myšlenkou této sekce je naléhavá potřeba hledat a zjistit, jak Bůh obdaroval tebe, abys mohl směle svůj dar používat. Když budeš sloužit s vědomím, jak tě Bůh stvořil, nebudeš se ani obávat vést jiné, ani nebudeš závidět druhým jejich pozice. Budeš-li fungovat v souladu s jinými, Bůh požehná tvé úsilí.

BIBLICKÉ VERŠE K ZAPAMATOVÁNÍ

Žalm 37, 4

Marek 10, 43–44

1. Petrova 3, 15

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Nezbytným krokem číslo jedna na cestě stát se vedoucím v Kristově království je...
 - a) ctižádostivě dychtit po tom stát se vůdcem.
 - b) být věrným následovníkem Krista.
 - c) naučit se vůdčím dovednostem.

2. Nejčastější definicí vůdcovství je...
 - a) partnerství.
 - b) hierarchie.
 - c) vliv.

3. Schopný vůdce je ten, kdo...
 - a) řídí a rozkazuje ostatním.
 - b) se učí, jak mít vlastní moc a autoritu pod kontrolou.
 - c) je víc zaměřen na úspěch než na charakter.

4. Který z následujících výroků je nepravdivý?
 - a) Dobrý vedoucí nemá ve své organizaci žádné konflikty.
 - b) Opravdový vůdce se dělí o zásluhy s ostatními.
 - c) Vůdce-služebník prokazuje upřímný zájem o ostatní.

5. Ježíš řekl, že ti, kdo chtějí být vůdci, musí být na prvním místě...
- a) služebníci.
 - b) chytří.
 - c) musí umět zorganizovat sami sebe.
6. Biblický vůdce-služebník, který zakusil samotu, byl...
- a) faraón.
 - b) Jidáš Iškariotský.
 - c) Mojžíš.
7. Který popis z následujícího seznamu nepatří vůdci-služebníkovi?
- a) Kdo je otevřený se učit.
 - b) Tyran.
 - c) Ten, kdo komunikuje informace.
8. Faraonovo vedení názorně ukazuje na to, že vedoucí potřebují být...
- a) flexibilní.
 - b) pokorní.
 - c) pohostinní.
9. Dle Římanům 12 máme všichni...
- a) stejné dary a schopnosti.
 - b) schopnost učit.
 - c) různá obdarování.
10. Užitečné vodítko v určení tvého daru je vědět, co...
- a) rád děláš.
 - b) vyžaduje nejvíc úsilí.
 - c) za co tě ostatní nejvíc chválí.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. b (8.1)
2. c (8.1)
3. b (8.2)
4. a (8.2)
5. a (8.3)
6. c (8.3)
7. b (8.3)
8. a (8.4)
9. c (8.5)
10. a (8.5)

O AUTOROVI

Russ Langford je zapojen do služby v církvi ve Spojených státech více než 30 let jako pastor mládeže, druhý a první pastor. V současné době koordinuje elektronické výzkumné centrum a fakultní informační centrum na Global University (Online Research Center and Faculty Resource Center).

LEKCE 9

Důležitost týmové práce

Andrew Carnegie pronesl: „*Týmová práce je schopnost pracovat společně na jednotné vizi. Je to pohon, který umožňuje obyčejným lidem dosáhnout neobyčejných výsledků*“ (Ventura and Templin 2005, 1). Týmová práce je dobrá věc. Církev potřebuje zdůraznit důležitost budování týmů z Duchem naplněných a službou obdařených lidí, kteří budou sloužit Bohu a lidem. Výsledky skupiny vždy přesahují výstupy jakéhokoliv jednotlivce z jejího středu. Je známo, že hejno hus může letět až o 72 % dále než osamocený pták. Dohromady každý dokáže víc!

Bible je plná příkladů týmové práce. Bůh dal vizi postavit svatostánek Mojžíšovi, který to však nedělal sám. Bůh mu dal muže jménem Besaleel, jehož „*naplnil svým Duchem, moudrostí, rozumností a poznáním pro každou práci*“ (2. Mojžíšova 35, 31). Bůh dal též Ezdrášovi sen vést Izrael k obnově svého národa po Babylonském zajetí. Ezdráš nebyl sám. Shromáždil izraelské vůdce (předáky), aby šli s ním (Ezdráš 7, 28). A samozřejmě Ježíš vybudoval jeden z nejproslulejších ze všech týmů – dvanáct apoštolů, aby změnili svět.

Mnoho dnešních pastorů se posunulo ze své role kazatele-rádce do pozice vůdce a trenéra. Výsledkem je průprava a nasazení členů církve v klíčových pozicích vůdců v jejich sborech. Někteří oddaní věřící se nakonec stávají pastoračními

pracovníky tak, jak je církev více a více vyděluje ze svého středu.

V této lekci se zaměříme na týmovou práci ve sboru, přestože mnohé z těchto pravd, kterými se budeme zabývat, můžou pomoci i v jiných oblastech jako je zaměstnání, rodinný život, občanská zodpovědnost, sport atd. Pojdme spolu projít touto kapitolou a naučit se, jak je důležité a praktické pracovat v týmu.

OSNOVA LEKCE

Biblické příklady týmové práce
Proč je týmová práce tak důležitá?
Věci, které narušují týmovou práci
Budování církevních týmů pro službu
Zásady práce v týmu

CÍLE LEKCE

1. Najít biblické příklady týmové práce.
2. Zdůvodnit důležitost týmů.
3. Vysvětlit, proč někteří lidé nejsou týmovými hráči.
4. Popsat vlastnosti funkčních týmů.
5. Vyjmenovat osm zásad práce v týmu dle Ricka Warrena.

Biblické příklady týmové práce

Cíl 1. Najít biblické příklady týmové práce.

Bible učí zásadám společenství, jednoty, rozmanitosti, vzájemné důvěry a závislosti duchovních darů. Slovo „navzájem“ nebo „spolu“ (z řeckého allēlōn) je použito téměř stokrát v Novém zákoně. Často poukazuje na Boží přání pracovat společně, žít ve skupinkách a být Jeho tělem!

Svatá trojice

Jako evangelikálové věříme, že je Bůh trojjediný – tři osoby snoubené do jedné. Toto snoubení nazýváme Svatou trojicí. Bůh sám v minulosti působil v Božském týmu. Otec, Syn a Duch svatý mají každý naprosto jedinečnou funkci ve stvoření a vykoupení. Hospodin stvořil tým. On je tým!

Mojžíš

Mojžíš byl fantastickým vůdcem, ale zprvu byl neochotný a brzděný omezeními. Potřeboval tým – Bůh mu dal Jozua, Árona a Káleba, aby s ním sdíleli břímě vedení. Díky svému tchánovi si uvědomil své osobní nedostatky a naučil se rozdělit vůdčí zodpovědnost na zvládnutelné části, které byly delegovány skupinám obdarovaných služebníků. To Mojžíše uvolnilo, aby se zaměřil na vedení svého týmu a na věci, které mohl dělat jenom on. Zatímco vedení ve stylu sólo hráče je omezeno možnostmi jednotlivce, týmová práce zvyšuje vůdčí výkonnost a kvalitu života těch, které vedeme.

Nehemjáš

Nehemjáš velmi spoléhal na týmy při obnovení hradeb Jeruzaléma. Obdarovaní a šikovní lidé byli využiti k naplnění Božího záměru. Nehemjáš zajistil různé skupiny k odlišnému účelu. Hradby by nikdy nebyly znovu postaveny, kdyby se pokoušel to zvládnout sám. Vyžadovalo to tým.

Šalamoun

Šalamoun porozuměl moudrosti služby v týmu. V Kazateli 4, 9–12 se píše: „*Lépe je dvěma než jednomu ... trojitá šňůra se nepřetrhne snadno.*“ Výkony skupiny jsou lepší a silnější než výkony jednotlivce.

Ježíš

Ježíš sám představil týmovou službu. Jen málo z Ježíšových učedníků se zdálo být vůdci, kteří by změnili svět. Povolal skupinku nevzdělaných a neznámých lidí, kteří byli ochotni obětovat vše, aby se stali Ježíšovými učedníky. Ačkoliv byli neškolení, byli tito muži jedinečně obdarovaní; byli schopní, přestože potřebovali výcvik a vedení. Ježíšův tým byl skromnou skupinou, jejíž omezení nutilo apoštoly spolupracovat na společné vizi. Ježíš dokonce vyslal sedmdesát dva z nich ve skupinkách po dvou (viz Lukáš 10, 1–24). Předal tento týmový model svým učedníkům, kteří měli pokračovat v jeho vizi a službě poté, co odešel. **1**

Prvotní církve

Pokud by raná církev závisela na nějakém nesmírně obdarovaném jednotlivci, jenž by nahradil Ježíše, asi by dopadla velmi špatně. Učedníci zjistili, že nikdo z nich nemá úplně všechny dary nutné pro růst prvotní církve. Nicméně pochopili, že každý měl své místo v celkovém obraze.

- Ve Skutcích 6, 1–7 čteme o výběru sedmi pro novou službu vdovám. Výsledkem výběru a uvolnění týmů v rané církvi byl exponenciální růst, rychlé šíření Božího slova, víc budovaných učedníků a povolání mnohých do služby.
- V prvotní církvi vidíme velké příklady týmové spolupráce (viz Skutky 11, 19–30). Pavel a Barnabáš spolupracovali s novým sborem z pohanů v Antiochii.
- Ve Skutcích 12, 12–17 je týmová práce ukázána na společných modlitbách za Petrovo propuštění z vězení.
- Pavel a Barnabáš byli pověřeni jako tým službou (viz Skutky 13, 1–13). Po cestě budovali skupiny z dalších lidí, aby s nimi společně pracovali.

- S týmy vedoucích probrali důležité věci a pak byli vysláni do Antiochie (viz Skutky 15).
- Ve Skutcích 18, 1–4 se Akvila a Priscilla přidali k Pavlovi týmu v Korintu.

Apoštol Pavel

V 1. Korintským 3, 7–10 Pavel nabádá Korintské, aby pracovali jako tým. Hádali se o to, kterého vedoucího mají následovat, proto jim Pavel zdůraznil spolupráci v týmu jako základní podmínku k růstu. On sbory založil, Apollos o ně pečoval a vyučoval, ale Bůh způsobil růst!

Pavel a Apollos byli ve stejném týmu – v Božím týmu! Pavel byl rozhodně týmovým hráčem! Byl spolupracovníkem Barnabáše, Jana, Simeona, Lucia a Manahena (Skutky 13), Timotea, Judy a Silase (Skutky 15–16). Věřil v model týmové služby z Efezským 4, 12. Napsal o službě založené na darech v 1. Korintským 12 a v Římanům 12. Božím plánem vždy bylo používat lidi s dílčím obdarováním, kteří jsou na správném místě, spíše než superstar. Když pracujeme v souladu s ostatními, Bůh vytvoří nádhernou službu, která pak produkuje věčné výsledky.

Proč je týmová práce tak důležitá?

Cíl 2. Zdůvodnit důležitost týmů.

Většina církví je malých

Většina církví na celém světě mají méně než sto lidí a nemohou si dovolit zaměstnat tým pracovníků na plný úvazek. Musí se zaměřit na týmy z dobrovolných laiků, což je velmi dobré. Jsem přesvědčený, že většina služby by měla být vykonaná obyčejnými křesťany, kteří milují Boha a jsou oddaní Jeho službě. Jednotlivci, kteří odmítají povolání být

týmovými hráči, ubližují svému sboru a popírají důležitý princip z Božího slova.

Pastoři nejsou povoláni dělat všechno

Vedoucí může být úspěšným jenom tehdy, mají-li jeho spolupracovníci nebo tým úspěch. Platí to v každé oblasti života včetně církve. Budování týmů z horlivých věřících s dary, které se vzájemně doplňují, zesílí vliv sboru. Moudrý pastor se stává vůdcem skupiny prostých vedoucích, kteří slouží svému společenství.

Sbor profituje z týmového vedení

Následuje několik výhod z rozšiřování týmu vedoucích ve sboru:

- Týmový přístup je biblickým modelem.
- Lidé jsou do díla zapojeni. Kristus své církvi dal vůdce a pracovníky potřebné k naplnění úkolu získávání ztracených a vyučování nově obráčených. Hospodin má veliké zalíbení ve Svém lidu, který společně slouží a dosahuje výsledků.
- Tvoří se prostředí kolektivu. Ježíš řekl: „*Bude-li dům proti sobě rozdělen, takový dům nebude moci obstát*“ (Marek 3, 25). Nejsme na zemi jen pro sebe, ale také pro ostatní. Pokud jsi zde pro ostatní, budeš-li později potřebovat pomoc sám, lidé tu budou pro tebe. To je zákon vzájemnosti! Sklidíme to, co zasejeme.
- Na každého je vyvíjen menší tlak. Služba je náročná práce. Znamená to oběti – dávat čas, peníze a další prostředky. Strasti ve službě Bohu nejsou týmovou prací úplně odstraněny – ta je jen činí zvládnutelnými.
- Výsledky jsou znásobeny. Skupina vždy předčí jednotlivce. Celkový výsledek je větší než součet jednotlivých částí. Náš osobní úspěch je propojen s úspěchem v týmu.

- Je pěstovaná větší kreativita. Existuje mnoho náročných úkolů, které musí církev zvládnout. To znamená, že Boží lid musí být skupinou řešitelů. Skupina věřících, která dostala za úkol zodpovědnost naplnit potřeby a ovlivnit životy jiných, může přijít s hromadou nových nápadů. Tvořivé týmy jsou povzbuzovány k ještě větší nápaditosti.
- Objevuje se vzrůstající radost. Potěšení roste ruku v ruce s vazbami spolupráce a lásky mezi lidmi. Kromě toho být součástí úspěšného fungování týmu může být už samo o sobě odměnou. Je zábavou dělat něco dobře a zároveň sloužit a poslouchat Boha.
- Projevuje se větší osobní a skupinový potenciál. Věřící víc odhalí svá obdarování a talenty, když se spojí s ostatními ve službě Hospodinu. Na tým zaměřené služby nejlépe využijí lidská obdarování k maximální efektivitě týmu.
- Církev začne růst. Týmová služba decentralizuje církev a otvírá ji růstu.
- Pastoři velmi ocení týmovou práci. Když se týmy ujmou vedení ve službě Bohu a lidem, oni jsou uvolněni ke studiu, modlitbám a hledání čerstvého pomazání ke kázání a vyučování. Mohou se pak zaměřit na vyučování a vedení laických vedoucích tým, že do nich budou otiskovat Bohem danou vizi pro daný sbor a vyzbrojovat lidi, aby naplnili své povolání. V církvích vedených týmy mají pastoři ze své funkce větší potěšení, zůstávají déle a zakoušejí méně často syndrom vyhoření (Barna 2001, 74).

Věci, které narušují týmovou práci

Cíl 3. Vysvětlit, proč někteří lidé nejsou týmovými hráči.

Někteří lidé nejsou týmovými hráči z následujících důvodů:

Udělat si věci sám je jednodušší

Dostat lidi na jednu loď vyžaduje čas, přesvědčování, spravování a energii. Takže než se pouštět do těchto čas beroucích úsilí, někteří lidé budou raději pracovat sami. Myslí si, že nejlepší práci odvedou sami.

Záležitost kontroly

Je jednodušší diktovat než se spolehnout na moudrost a záběr skupiny vedoucích. Jenže diktát vede k potlačení tvořivosti.

Potřeby lidského já

Týmová práce snižuje vnímanou hodnotu jednotlivce. Ten už není v centru pozornosti. Jednotlivá ega nejsou hýčkaná, když se pozornost rozloží na celý tým.

Odpor ke změně

Mnoho lidí se brání změně ve sboru. Jenže kvalitní služba v týmu zahrnuje děláni věcí novým způsobem. Ačkoliv jsou staré způsoby předvídatelné, příjemné a pohodlné, nejsou efektivní.

Neznalost

Mnoho lidí ve sborech nikdy nebylo školeny v tom, jak se slouží v týmu obzvláště v prostředí, kde někteří pastoři nikdy týmový přístup nepřijmuli. Takoví vedoucí nemají ponětí, jak věci změnit. A také z toho mají strach.

Morální selhání

Přestože je jakýkoliv hřích selháním v naplnění Boží vůle, některé hříchy mají vážnější důsledky. Hříchy v morální oblasti jako např. cizoložství, smilstvo, homosexualita, nekontrolované pomluvy, neúcta ke zbožnému vedení, nepoctivost nebo zpronevěra člověka okamžitě učiní nezpůsobilým v týmovém vedení. Dle pokání a nápravy padlého vedoucího musí být učiněno rozhodnutí, kdy se může vrátit k vedení lidí.

Pár modelů

Mnoho lidí nikdy nevidělo dobře využitý *týmový* model. Není se čemu divit, protože model *superstar* je jednodušší, přirozenější a převládající. Bohudík, že se nyní některé firmy a církve směle snaží prosazovat týmové vedení, i když toto myšlení ještě není moc rozšířené. Noví křesťané nemusí porozumět, že církev funguje nejlépe jako síť věrných týmů. Na druhou stranu jim mohou zralí bratři zajistit vyučování a být jim sami důvěryhodným příkladem k následování.

Nedostatek motivace

Je těžké připustit, že věci, do kterých jsme investovali tolik času a sil, už nejsou použitelné. Vede to k přehodnocení kvality našich minulých rozhodnutí a hodnoty našich předchozích úspěchů. Mnozí nechtějí vynaložit nutnou energii ke zjištění, jak sloužit novým způsobem. Počáteční investice do vytváření týmu totiž vyžaduje oběti vedoucího.

Chybějící vize

Někteří pastoři nevěří, že by jejich církve měla někam směřovat. Mají maličkou nebo žádnou vizi do budoucna, a tudíž nemají cíl. Sloužit církvi pouze proto, aby přežila nebo živořila v nastaveném systému, je nebiblické a nevyžaduje naprosto žádné vedení. Bez vize sbor zahyne!

Kultura sboru

Kultura je to, co dává význam a zkušenostem svůj rámec. Struktura sboru musí umožňovat vznik týmů. Jelikož mnoho církví není moc nakloněno týmům, bude potřebné církevní kulturu proměnit a ozdravit. V některých sborech bude tato novinka znamenat přehodnocení základních hodnot a zvyků.

Budování církevních týmů pro službu

Cíl 4. Popsat vlastnosti funkčních týmů.

Už sloužíte v týmu nějaké služby? Přesně tam opravdu začíná zapojení se do církve. Mnozí jsou spokojeni jenom s přítomností na nedělních shromážděních. Vyžadují, aby byli syceni a baveni, ale nemají moc touhu po skutečné službě. Doufám, že ses rozhodl se přičinit a způsobit změnu! Teď si uvedeme mnohé charakteristiky dobrých týmů pro službu:

Týmy se třeba udržovat malé

Nejlepší týmy jsou početně malé, složené z lidí, jejichž schopnosti se doplňují, a kteří jsou oddaní stejné myšlence, cílům a přístupu. Každý člen přispívá svými zkušenostmi, dovednostmi a názorem. Takováto různorodost podporuje spolupráci (synergii), což znamená, že celek dává víc než jednotlivé části odděleně. Skupina by neměla být příliš velká, aby to snad nešlo na úkor efektivity.

Týmy potřebují vedoucí

Úspěšné týmy jsou souborem vůdců, kteří mají vliv, charakter a dovednosti. Vliv musí být používán pozitivním způsobem, aby motivoval lidi k jednání. Jak praví okřídlené rčení, charakter je moje chování, když se nikdo nedívá. Vůdci musí být lidé bezúhonní plně vydaní Bohu. Kompetence je sumou dovedností, znalostí a zkušeností, které člověku umožní

dobře vést ostatní.

Týmy potřebují dary, co se doplňují

Spojení rozmanitých obdarování umožňuje týmu vyrazit vpřed. Nehledej podobné schopnosti, ale ty, jež se doplňují.

Vůdčí dovednosti se obecně odrážejí ve čtyřech osobnostních kvadrantech: direktivní, vlivný, stálý a plánovitý. Dovolte mi vysvětlit, co to znamená v běžném životě:

Někteří vedoucí jsou přímočaří. Jsou katalyzátory, kteří motivují lidi, aby se zapojili do jejich projektu. Takoví vůdci se lehce rozhodují a neustupují ani z těžkých situací.

Jiní vedoucí mají více vlivu na budování týmu. Milují lidi, ale nesnáší papírování! Vynikají v mobilizování lidí pro danou vizi skrze vztahy. Vnáší do skupiny život. Mají vynikající schopnosti v mezilidských vztazích. Nicméně tito vůdci bývají náchylní k tomu neřešit detaily.

Pak jsou tu spolehliví manažeři, kteří jsou akceschopní a skvělí v tvorbě funkčních systémů, které usnadňují službu. Jsou opravdovými manažery služby, kteří udržují věci v běhu. Provozní vůdci vytvářejí systémy, ve kterých věci běží snadněji. Nemají rádi anebo se rovnou vyhýbají konfliktům. Takoví manažeři volí krátkodobá řešení na úkor dlouhodobých výsledků.

Jiní vedoucí jsou víc plánovití a strategičtí v růstu. Milují promyšlené detailní akční plány. Tito analytici celkové situace jsou velmi pečliví a kladou nelehké otázky. Nějakou dobu jim trvá, než dospějí k rozhodnutí, ale nebojí se vyvolat polemiku a víc jim záleží na následování vize než na lidech.

Jednou z opakovaných chyb, které církve dělají, je, že dávají dohromady vůdce se stejnými schopnostmi než s komplementárními. Ani jeden typ osobnosti nebo stylu vedení není důležitější než jiný. A přece ani jeden nemůže být úspěšný bez spolupráce s ostatními. Týmy nejlépe fungují, jsou-li tvořeny z osob, jejichž dary jsou zdrojem přidané

hodnoty, zatímco jejich nedostatky jsou vyváženy silnými stránkami ostatních členů týmu. Úspěšné týmy mají množství vůdců s doplňujícími se schopnostmi, kteří pracují dohromady. Potřebuješ ve svém týmu všechny typy lidí!

Týmy jsou tu pro své členy

Členové týmu musí být oddáni myšlence vzájemného růstu a úspěchu druhých. Potřebují si prokazovat oboustrannou úctu a důvěru, musí být schopni sebekorekce a sledovat se vzájemně v pokroku směrem ke kýženému cíli. Henry Ford řekl: „*Dát se dohromady je začátek. Držet pohromadě je posun. Pracovat společně je úspěch*“ (Straub 1998, 13). A proto, aby jeden dosáhl úspěchu, musí ho dosáhnout celý tým.

Týmy sdílí jednu vizi

Společná vize dává tým dohromady a usnadňuje roznécovat její nadšení. Přísloví 29, 18 poukazuje na to, že: „*Není-li žádného vidění, lid pustne*“ (CEP). Na začátku přichází vize od Boha, která má za úkol zaměřit pozornost na nás. Bůh má jedinečný plán pro svou církev a pro každou její jednotlivou službu. Naše vydanost Boží vizi a naše rozhodnutí ji naplnit určuje zdraví sboru a stupeň vlivu, který má na okolní svět. Zatímco spolupráce táhne týmy ke společné cestě kupředu, je posláním církve je v rozjezdu nasměrovat správným směrem.

Týmy sdílí hodnoty

Hodnoty jsou standardy, které určují, co je správné a stojí za to; odvíjí se od charakteru a nedají se převádět. Každý člověk a sbor jedná na základě svých osobních přesvědčení, ať už vyřčených nebo ne. Hodnoty nastavují rámec chování, který vymezuje, co budete nebo nebudete moci dělat při realizaci vaší vize. Každá církev si musí jasně formulovat své poslání, vizi a hodnoty.

Týmy musí mít cíle

Tým bez stanoveného cíle je pouhý společenský klub. Cíle zaměří tým na důležité věci. Tým úspěšný ve službě se ve vedení úzce spoléhá na Bibli a na modlitbu.

Členové týmu jsou si vzájemně vykazatelní

Členové musí průběžně hodnotit svá úsilí a povzbuzovat se vzájemně k životu dle sdílených standardů. Je tradicí, že v mnoha církvích se všichni zodpovídají prvnímu pastrovi. Tento starý model může být nazván vykazatelností *jeden jednomu*. Jelikož je první pastor zodpovědný za všechno, co se v církvi děje, lepší model vykazatelnosti je, že každý jednotlivý člen skupiny je zodpovědný celému týmu. Výkonnost je pak posouzena celou skupinou, nejen jedním člověkem. Důvěra a zranitelnost nás udržuje čestné, soustředěné, plodné a povzbuzené dojít do cíle. Vysoké kvality se dosahuje, jsou-li standardy výkonu známé a naplňované. Naneštěstí v určitých okamžicích života církve se nevyžaduje žádná nebo jen malá zodpovědnost týmů či jednotlivců. V těchto případech mají lidé za to, že průměrná kvalita stačí.

Většina lidí však bude naplňovat očekávání, která jsou na ně kladena, jen pokud budou vědět, že budou voláni k zodpovědnosti za jim odpovídající výkon. Míra sounáležitosti mezi členy týmu je vypovídajícím znamením jejich zralosti a schopností.

Týmy se zabývají špatným fungováním a řeší konflikty

Všichni děláme chyby. Určitě se z nich pouč a postupně čin potřebné kroky k nápravě. Je možné, že členové týmu sklouznou k pomluvám, k záměrnému narušování služby,

neochotě mluvit o důležitých věcech nebo dokonce k vážnému hříchu. S takovým chováním, které narušuje tým, jednej rychle, rozhodně a vlídně. Dáváme na zvážení některé tipy k řešení konfliktů:

- Jdi přímo ke zdroji.
- Neobviňuj.
- Vrhni se na problémy, ne na lidi.
- Vyslechni obavy a znepokojení ostatních lidí.
- Neber si věci osobně.
- Jednej rychle.
- Věř v to nejlepší ve tvém týmu.
- Zbav druhé stresu. (Ventura and Templin 2005, 30–31)

Bude-li chybět důvěra, konflikt může zablokovat posun týmu směrem k vizi. Konflikty se dají řešit různými způsoby. Například: vyjednávání obecně konflikt vyřeší kompromisem. Týmy mohou spolupracovat a přicházet s různými možnostmi. Často se hádáme o věci, o kterých víme jen velmi málo. Naše silné názory se opírají jen o velmi málo faktů. Zkoumání a sběr informací by možná pomohly konflikt vyřešit. Rovněž hlasování týmu ho může vyřešit. Zádrhel této metody je, že za sebou nechává výherce a ty, kteří prohráli. Pokud jednání vážne, bude lepší najít nestranného prostředníka. Klíčem k řešení je objektivita. Řešení problémů může nastat různými způsoby s výjimkou, že musí proběhnout ve prospěch týmu a poslání.

Týmy investují čas

Udělejte si čas na setkání, komunikujte často, účastněte se duchovních soustředění, vymýšlejte spolu a bavte se společně. Najděte si čas na společné modlitby a také jeden na druhého. Udělejte si čas na budování přátelství a užívejte si svůj tým. Spolupráce je nejlepší, když tým investuje potřebný čas k pochopení předností, obdarování a osobností svých členů.

Zásady práce v týmu

Cíl 5. Vyjmenovat osm zásad práce v týmu.

Známý křesťanský vůdce a pastor Rick Warren popisuje osm zásad týmové práce. Uvádění těchto zásad do praxe ti může pomoci zakoušet vyšší úroveň týmové práce ve tvém sboru. Některé z těchto zásad se opakují na jiných místech této lekce, není však na škodu si je připomenout:

1. *Důvěra.* Důvěra je emocionálním lepidlem, které pojí tým dohromady. Tři věci pomáhají vytvořit vhodné prostředí pro důvěru v týmu: zásadovost, loajalita a delegovaná pravomoc.
2. *Šetření energie.* Nejrychlejším způsobem, jakým lze tým zcela vyčerpat, je přehnaně se honit a nedovolit členům potřebný odpočinek. Na tempu hodně záleží!
3. *Ujišťování.* Můžeme se vzájemně ujistit tím, že oceníme myšlenky, uznáme jedinečnost, budeme chválit vynaložené úsilí a vyzdvihovat loajalitu. Ujistění buduje tým.
4. *Řízení chyb.* Chyby nejsou prohrou, pokud nepřestanete vstávat a znovu začínat (viz Příklad 24, 16). Chyby nám ukazují, co nefunguje.
5. *Porady jednou za týden.* Komunikace stojící na pevných základech buduje návaznost, přátelství, sdílené zkušenosti a věrnost.
6. *Otevřená komunikace.* Tři překážky v komunikaci jsou: domněnky, netrpělivost a pýcha. Komunikace je pohonem služby.
7. *Uznání a odměna.* Vzdej čest a úctu těm, kdo si ji zaslouhují.
8. *Nepřestávej se učit.* „Srdce rozumného poznání získá, ucho moudrých poznání hledá“ (Příklad 18, 15).
Knihy, konference, dobré kontakty, vzdělávání a

- podstupování rizika jsou důležité. (Warren 2005, 1).
9. *Co to vše znamená?* Znamená to, že můžeme sloužit v týmech efektivněji, jsou-li lidé víc motivováni připojit se k týmu než sloužit sami. Týmová práce stojí za to úsilí! Týmový duch nevznikne náhodou, ale díky jasnému záměru. Úspěch ve službě Bohu velmi závisí na tom, jsme-li dobří týmoví hráči. Takže zapoj se do týmu ještě dnes!

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Ježíš při výběru svých učedníků, členů svého týmu,...
- a) hledal nejchytřejší mozky své doby.
 - b) povolal nevzdělané muže.
 - c) se radil s náboženskými vůdci své doby.
2. Kdo vytvořil týmový koncept?
- a) Učedníci.
 - b) Dnešní ředitelé velkých firem.
 - c) Bůh.
3. Zákon vzájemnosti tvrdí, že...
- a) sklídíme, co jsme zaseli.
 - b) naše skutky nemají důsledky.
 - c) lidé se k nám budou chovat špatně, ať už budeme dělat cokoliv.
4. Týmová práce je důležitá, protože...
- a) definitivně odstraňuje těžkosti služby Bohu.
 - b) zvyšuje stres všech zainteresovaných.
 - c) činí práci zvládnutelnou.

5. Někteří lidé nejsou dobrými týmovými hráči, jelikož...
- a) se naučili podřizovat se autoritám.
 - b) jim chybí motivace.
 - c) jsou vizionáři.
6. Týmová práce má vliv na jednotlivce...
- a) v tom, že už on sám přestane být v centru pozornosti.
 - b) tím, že ho učiní sobečtějším.
 - c) tím, že z něj učiní diktátora.
7. Co není vlastností dobrého týmu?
- a) Sdílená vize.
 - b) Nekontrolovatelnost díky příliš mnoha členům.
 - c) Vzájemná oddanost členů.
8. V řízení konfliktu je důležité...
- a) někoho obvinít.
 - b) nevšímat si znepokojení lidí okolo.
 - c) vrhnout se na problém, ne na lidi.
9. Která z následujících věcí pomáhá vytvořit atmosféru důvěry?
- a) Nedůslednost.
 - b) Loajálnost.
 - c) Diktátorství.
10. Přísloví 18,15 tvrdí, že moudrý člověk...
- a) nepotřebuje ostatní.
 - b) má čisté srdce.
 - c) hledá poznání.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. b (9.1)
2. c (9.1)
3. a (9.2)
4. c (9.2)
5. b (9.3)
6. a (9.3)
7. b (9.4)
8. c (9.4)
9. b (9.5)
10. c (9.5)

O AUTOROVI

Dr. W. Marek Elliott se narodil a byl vychován v hornaté krajině jižní Indiany v USA. Vstoupil do služby na plný úvazek v roce 1982. Marek získal dva magisterské tituly a jeden doktorát z praktické teologie. Je prvním pastorem církve New Life Community Church v městě Oshkosh ve Wisconsinu, už přes dvacet pět let je ženatý a má čtyři děti. Rád čte, píše, káže, hraje golf a cestuje.

LEKCE 10

Budování jednoty

Jednou z mocných zbraní je jednota – stačí se zeptat jakéhokoliv vojenského velitele, manažera, sportovního trenéra, prezidenta nebo pastora. Charles Swindoll popisuje kreslený vtíp se dvěma postavami: První je bázlivě vypadající muž, který sedí a sám sleduje televizi. Druhou osobou je umíněná žena, která vtrhne do pokoje a žádá, aby se televize přepnula na kanál, který chce sledovat ona. Muž se nesměle zeptá, jak si myslí, že by ho mohla vytlačit. Ona mu ukáže zaťatou pěst a hlasitě zamručí: „Těchto pět prstů!“ Hrozba zabere. V pokorné poslušnosti muž přepne televizi a tiše se vytratí z pokoje. Sklopí pohled na svých pět prstů a zeptá se sám sebe: „Proč vy, bando, nemůžete být taky tak organizovaní?“ (Swindoll 1998, 599).

A skutečně! Jednotni stojíme a rozdělení padáme. Církev sjednocená v uctívání, ve službě a vizi vykoná pro Boží království mnoho. Stejný sbor může být také zničen rozkolem a souzením. Jako pastor jsem zažil nádherné ovoce jednoty stejně jako hořkost rozdělení. Je to zcela nezbytné, aby bylo společenství jednotné ve službě a poslání. V otázce jednoty stojí každý věřící před volbou, každá církev před pověřením a každý vůdce před výzvou. Dosáhnout a udržet jednotu je proces bez konce. Úkolem každého věřícího je vidět společenství sjednocené a silné. Vedoucí příliš často zakouší to, co se kdysi jednomu sklerotickému pastrovi přihodilo: Se svou ženou pozval všechny starší ženy na speciální zahradní čajový dýchánek. Na poslední chvíli si uvědomil, že zapomněl pozvat jednu z nejméněších sborových dam. Spěšně jí několik

hodin před začátkem oslavy zavolal a požádal ji, aby přišla. Jeho pozvání odmítla se suchým konstatováním: „Už jsem se modlila za déšť!“

Jako křesťané si potřebujeme vypěstovat soucítění a jednotu jako se to stalo na paralympiádě v Seattlu před několika lety. Devět závodníků mentálně i fyzicky postižených se připravovalo na startovní čáře na sprint na 1000 metrů. Po výstřelu všichni vyběhli ne právě sprintem, ale s vidinou doběhnout závod jak nejlépe jim jejich možnosti dovolí. Všichni si to mířili k cílové rovince až na jednoho chlapce, který na asfaltu zakopl, udělal několik kotrmelců a dal se do pláče. Jakmile zbylých osm uslyšelo chlapcovo vzlykání, zpomalili. Otočili se a všichni do jednoho se vrátili. Jedna dívka s Downovým syndromem se klonila a políbila ho se slovy: „To bude v pořádku.“ Poté se všech devět chytlo za ruku a kráčeli společně do cíle. Celý stadión se postavil a tleskal bez přestání dalších 10 minut.

Jednota není pouze mocná, ale i krásná. Když věřící vzájemně chytanou ruku druhého a překročí cílovou čáru společně, celé nebe se raduje. Není jednoduché dosáhnout jednoty, ale každý z nás pod vedením Božího slova a moudrosti Ducha může být v církvi jejím katalyzátorem. Připravme svá srdce, než se pustíme do této lekce.

OSNOVA LEKCE

Definice jednoty

Obhajoba jednoty

Rozvoj jednoty

Projevy jednoty

Objevení potenciálu jednoty

CÍLE LEKCE

1. Definovat jednotu z praktického a biblického pohledu.
2. Rozpoznat útoky na jednotu.
3. Vysvětlit, jak se jednotu rozvíjí v životě věřícího a v církvi.
4. Ukázat, jak pokora, mírnost a láska přispívá k budování jednoty.
5. Popsat, jaký má jednotu dopad na evangelizaci.

Definice jednoty

Cíl 1. Definovat jednotu z praktického a biblického pohledu.

Novozákonní slovo přeložené jako „jednota“ pochází z řeckého *henotēs* a nachází se ve dvou verších v Efezským: „*Usilujte zachovávat jednotu Ducha, spojení poutem pokoje,*“ (Efezským 4, 3 – B21) a „*dokud nedospějeme všichni k jednotě víry a plného poznání Syna Božího, v dospělého muže, v míru postavy Kristovy plnosti*“ (Efezským 4, 13).

Jednota je zcela jasně důležitým cílem, o který musí každý Kristův následovník usilovat. Jednota se nikdy nesmí stát pouhým doplňkem nebo cílem s nižší prioritou!

Počátek jednoty je u Boha

Myšlenka jednoty skutečně vznikla u Boha. Bůh je jeden a není nikdo kromě Něj. Ačkoliv existují tři věčné osoby Božství – Otec, Syn a Duch svatý, Bůh je jeden. V Trojici není nikdy nejednota. Naše láska a oddanost Pánu by měla být stejně tak nedělená. Ježíš například řekl, že nemůžeme sloužit zároveň Bohu a penězům (Matouš 6, 24). Dostali jsme příkaz utíkat od všeho, co nás odvrací od služby jednomu pravému Bohu (1 Jan 5, 21).

Opravdová jednota skrze Krista

Křesťanská jednota je víc než lidské vztahy. Naše jednota s ostatními věřícími je založena na našem duchovním spojení s Ježíšem Kristem; uvádí nás do společenství skrze svou oběť na kříži, krev smíření, vykupující milost a mocné vzkříšení. Pojí nás dohromady svým Duchem a dává nám obyčejné a přece božské poslání, zaslíbení a budoucnost.

Možná jste viděli starý film o Frankensteinovi. Šílený vědec dá dohromady části těl z různých mrtvol, dává hrůznému monstru elektrický šok a bum ... zlý netvor je připraven k akci. Církev je připodobněná k tělu, ale to se nestane pouhou kombinací různých částí těla jako v případě

Frankensteinovy stvůry. Přesněji řečeno Kristovo tělo odvozuje svou existenci a život od své Hlavy, jíž je Ježíš Kristus. Normální lidská organizace bere svou sílu ze sdružení jednotlivců; Kristovo tělo čerpá svou sílu ze sdílení božského života. Kristus činí své tělo – církev – mocnou!

Nový zákon odhaluje souvislost mnohých oblastí našeho křesťanského života s Boží podstatou jednoty a tím být jedno s Kristem. Jsme jedním tělem funkcí i záměrem. Máme jednu naději na věčný život. Loajálnost, oddanost a odhodlání je založeno na jednom Pánu. Zdroj naší důvěry, jistoty a evangelia pramení z jedné víry. Proces duchovní obnovy a očistění nastane jen jedním křtem. A nakonec sloužíme jednomu Bohu – Otci všech, vyvýšenému Králi a Stvořiteli všech věcí (Efezským 4, 4–6).

Jednota neznamená jednotvárnost

Jednota se nerovná uniformitě. Následovníci Ježíše Krista nejsou jako sériově vyráběné výrobky, kde každý kousek je opracován stejným způsobem, nebo jako úplně stejné dřevěné kvádry nařezané s naprostou přesností v každém detailu. Naše jednota není založena na teologii, že se oblékáme, mluvíme nebo vypadáme stejně. Bůh nezamýšlel, abychom byli roboty

nebo klony. Místo toho chtěl využít jedinečných kvalit každého člověka k růstu Svého království. Ano, existují standardy svatosti a uřednictví, ale Kristus přináší naše specifické odlišnosti a tvaruje nás v jedno. Naše rozdíly nejsou odstraněny, jen smíchány Kristovým podivuhodným působením.

Obhajoba jednoty

Cíl 2. Rozpoznat útoky na jednotu.

Potřeba obhajoby

Je nezbytné zachovat a chránit naši Bohem danou jednotu. V Kristově velekněžské modlitbě, zaznamenané v Janovi 17, se Ježíš modlí za sebe, za své učedníky a ty, kdo v Něj jako Spasitele uvěří. Modlí se za nás, abychom byli jedno, jako je On a nebeský Otec jedno. Ježíš za nás stále prosí Otce, aby nás zachoval v jednotě.

Křesťané mohou být našimi nejhoršími nepřáteli

Jakub píše: „*Odkud jsou boje a hádky mezi vámi? Zdali ne odtud – z vašich rozkoší, které bojují ve vašich údech?*“ (Jakub 4, 1). Časté bariéry v jednotě nejsou výsledkem působení světa; překážky jsou naší vlastní výroby. Názory a preference jednotlivců způsobují, že nebereme vážně Boží povolání k jednotě. Místo toho, abychom pracovali spolu, pracujeme proti sobě anebo se uzavřeme do izolace. Když naše tělo převezme kontrolu, nedorozumění nás dovede ke zranění, které vyústí v hořkost. Jenže sváry, neshody a rozkol jsou skutky těla! Pavel píše:

„Projevy tělesnosti jsou zřejmé. Patří sem smilstvo, nečistota, nestydatost, modlářství, čarování, nepřátelství, svárliвість, nevraživost, zloba, soupeřivost, roztržky, sekty, závidění,

opilství, obžerství a další podobné věci. Varuji vás; jak už jsem vám říkal, ti, kdo tohle dělají, nebudou mít podíl na Božím království“
(Galatským 5, 19–21 – B21).

Pokud praktikuješ některé z těchto chování, tvůj život se Bohu nelíbí. Je čas to změnit!

Konkrétní nepřátelé jednoty

Abychom podpořili jednotu, potřebujeme se chránit před několika zlovyky. V Efezským 4, 31 (CEP) Pavel varuje: „*At' je vám vzdána všechna tvrdost, zloba, hněv, křik, utrhaní a s tím i každá špatnost.*“ Zahořklí lidé jsou podráždění, pesimističtí, se sklony si stěžovat a rychlí v osočování druhých. Hořkost ovlivňuje naše mluvení, myšlení i reakce. Z toho vniká nevraživý duch, který se odmítá usmířit.

Vzteky je prudká emoce – citový výboj, který nemá zdánlivě příčinu ani logiku. Kudy projde, tudy za sebou nechává spoušť. Naštvaní má mnohé projevy včetně doutnajícího pocitu rozhořčení, osobní nevraživosti, vnitřního odporu, pocitů averze nebo nepřátelství vůči někomu, nenávisti a touze po pomstě. Je-li zuřivost momentálním výbuchem, hněv je ustálené vnitřní nastavení. Mnoho lidí má co někteří psychologové nazývají „stěhovavý“ hněv. Tací lidé jsou neustále nabručení a nevědí proč. Seběmenší podráždění může vyvolat výbušnou scénu.

Pavel varuje před ostrými hádkami, kdy na sebe doslova řveme. Ti, co se hádají (v některých překladech Bible označovaní za rváče – *pozn. překl.*), křičí se záměrem umlčet hlas protivníka. Lidé, kteří mají ve zvyku se takto slovně prát, se mohou uchýlit i k agresivním hrozbám, jen aby dosáhli svého. Myslí si, že jejich projev a skutky donutí druhého, aby vyhověl jejich přáním. Slovní rváči se obvykle chovají arogantně a rychle svalují vinu na ostatní, když vyvstanou jakékoliv problémy. Hádavost je viditelným projevem

nezralosti a nepoddaného srdce Bohu. Toto bezbožné jednání způsobuje v Božím lidu spory, bolest a neklid.

Urážky jsou úmyslné a zbabělé snahy znehodnotit charakter nebo zničit pověst druhého člověka. Pomlouvači šíří falešné zprávy či drby a shazují druhé, kteří často nejsou přítomní, a tudíž se nemohou hájit. Tento popis připomíná to, co dělá satan, když šíří falešná obvinění o Božím lidu, aby ho zničil, znemožnil jejich práci a bránil v růstu Božího království.

Když jsem byl malý a někdo mi řekl ošklivé věci, vzpomněl jsem si na tato slova: „Hole a kameny mohou zlomit mé kosti, ale slova mě nikdy nezraní.“ Nicméně ve skutečnosti škaredá a zlomyslná slova bolí. Ničivá slova lámou srdce a podkopávají jednotu.

Posledním nepřitelem jednoty v Pavlově seznamu je zášť. Ta přeje zlé věci druhému člověku a chce mu uškodit. Ten, kdo se poddá zášti, je stravován chybami, který druhý dělá. Takový člověk chce vidět své nepřátele trpět bolestí. Jak je to v rozporu s Kristovým postojem! Ačkoliv s ním bylo neoprávněně zacházeno a bylo mu nadáváno, Ježíš nepřestal milovat a žehnat. On je naším svrchovaným příkladem!

Nejednota zasetá d'áblem

Neměli bychom zůstat v nevědomosti o tom, že část nejednoty mezi věřícími je d'áblova práce. Satan nám nejenom nefandí, ale je silně proti nám. Z tohoto důvodu apoštol Pavel přikazuje: „*Oblečte si celou výzbroj Boží, abyste se mohli postavit proti D'áblovým nástrahám. Neboť náš zápas není proti krvi a tělu, ale proti vládám, proti autoritám, proti světovládcům této temnoty, proti duchovním mocnostem zla v nebeských oblastech*“ (Efezským 6, 11–12).

Satan je popisován jako svůdce, pokušitel a žalobce. On nebo jeho démonští poskoci zasévají do myslí věřících pochybnost a způsobují rozdělení v Kristově těle. Nepřítel

napadá církev jakýmkoliv možným způsobem. Uvědom si, že naše bitva není proti jiným lidem, ale proti nepříteli našich duší – satanu. Může si použít jednotlivce v okamžiku jejich slabosti či žádostivosti a vyžije je ke svým účelům. Stejně jako když ďábel vstoupil do Jidášova srdce, aby uskutečnil Ježíšovo zrazení, s oblibou zmanipuluje situace vedoucí k zničení jednoty církve. Je to zákonité, že stojíme v cestě jemu i jeho intrikám.

Rozvoj jednoty

Cíl 3. Vysvětlit, jak se jednoty rozvíjí v životě věřícího a v církvi.

Jednota není dobrovolná

Pavel s Efezskými sdílí tuto výzvu: „*Prosím vás tedy já, vězeň v Pánu, abyste vedli život hodný toho povolání, které jste obdrželi, s veškerou pokorou a mírností, s trpělivostí se navzájem snášeli v lásce a usilovali zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje*“ (Efezským 4, 1–3). Jednota je darem a zároveň i dílem Ducha svatého. Je to něco, co rozvíjíme jako nádoby vydané Bohu. Můžeme jednotu buď zničit, nebo ji podpořit.

Pavel mluví o zachování jednoty jako o našem „povolání“. Jiné překlady nazývají tuto zodpovědnost naším posláním nebo naším úkolem. To poukazuje na myšlenku dřiny a úsilí a to je přesně to, k čemu jsme povolání. Vzájemně vycházet může být namáhavé, jelikož je naše trpělivost podrobena zkoušce. Přesto bychom neměli litovat žádného úsilí k udržení, budování a růstu jednoty. Jednota není dobrovolnou záležitostí pro církev – je povinná!

Možná jsme příliš laxní, abychom usilovali o jednotu. Zdá se nám jednodušší přehlížet neshody a spory, než se postavit

jejich ničivému charakteru. I na fyzické rovině mohou některé nemoci rozšířit infekci do celého těla. Pokud je rakovinotvorný nádor zanechán neléčen, může se rychle vymknout kontrole, rozrůst se a případně zabít postiženého. Nejednota v církvi způsobuje tu samou věc; jen v konečném důsledku zabíjí lidi duchovně.

Principy, jak podpořit jednotu

Následuje několik základních principů k podpoře a budování jednoty v Boží rodině:

1. Věnuj pozornost i drobným věcem. Máme sklony přehlížet a občas omlouvat chování a slova někoho, kdo zasévá rozkoly. Připisujeme to osobnosti nebo jeho těžké situaci, ve které se nachází. Nepatrné rozvratné jednání nebo poznámky se mohou zdát nevýznamné, jenže semínko sváru může zapustit své kořeny. Požádej Boha o radu, jak řešit danou situaci. Duch svatý ti dá rozlišení a moudrost správně zareagovat. I v nás samotných potřebujeme vytrhat i ty nejmenší kořínky sporu. Každý z nás potřebuje Boha, aby svým světlem osvěcoval naše srdce.
2. Uvědom si, že konflikty se budou dít ve všech lidských vztazích. Být křesťanem tě nečiní imunním vůči konfliktům. Ve Skutcích 15, 36–44 čteme o vzniklém sporu mezi Pavlem a Barnabášem. Během jejich předchozí misijní cesty jejich společník Jan Marek opustil skupinu a vrátil se domů. Bylo to pro Pavla zjevně velikým zklamáním. Z toho důvodu, když se Pavel a Barnabáš připravovali na další misijní cestu, Pavel si nepřál, aby s sebou znovu Jana Marka vzali. Avšak Barnabáš, se svým obdarováním povzbuzovat, viděl v jejich mladém bratru v Pánu skrytý potenciál. Ve skutečnosti si Barnabáš velmi přál vzít Marka na cestování a službu s sebou.

Dva duchovní velikáni, Pavel a Barnabáš, se dostali do konfliktu. Jaké bylo jeho řešení? Zvolili si nezaplétat sebe či církev do bolestivého boje. Raději se rozhodli věnovat odlišným oblastem evangelizační služby. Pavel se dal dohromady se Silasem a Barnabáš pracoval s Janem Markem. Bylo toto opatření dobré? Stoprocentně. Služby obou dvou byly efektivní a pomazané Bohem. Usmířil se vůbec Pavel s Janem Markem? Ano. O několik let později Jana Marka vyzval, aby se za ním zastavil, protože mu byl užitečný ve službě (2. Timoteovi 4, 11).

3. Jednota je celoživotní výzvou. Vypráví se příběh geniálního dítěte, který napsal disertaci na „10 příkázání pro výchovu dětí“. A když měl sám dítě, sestavil jeho obsah do „10 pravidel pro výchovu dětí“. Po narození svého dalšího dítěte studii změnil na „10 návrhů pro výchovu dětí“. Poté, co jeho děti začaly dospívat, nakonec svou studii přepsal a nazval „10 otázek z výchovy dětí“. Zkušenost a moudrost získaná skrze jeho vlastní děti změnila jeho názor na život.

Když přijde na budování vztahů a udržování jednoty, nikdy se nepřestaneš učit. Lidé tě mohou vždy překvapit. Mohou říct nebo udělat věci, které tě budou dráždit. Budou častokrát nevědomě podřývat jednotu. Ale Bůh si bude používat každý konflikt k rozvoji charakteru a hloubky v našich vztazích. Nevzdávej kauzu „jednota“ – stojí za to se za ni bít a budovat ji.

Projevy jednoty

Cíl 4. Ukázat, jak pokora, mírnost a láska přispívá k budování jednoty.

Efezským 4, 2 říká: „*Buďte vždy pokorní a mírní, trpělivě se navzájem snášejte v lásce*“ (B21). Tady apoštol Pavel zmiňuje nejdůležitější prvky budování jednoty v Boží rodině, které jsou též nezbytné pro jednotu v ostatních vztazích.

Pokora a mírnost

Pokora je opakem pýchy. Staří Řekové považovali pokoru za nedostatek, slabost a ne ctnost. Život se měl žít v plnosti, takže v něm nebyl prostor pro skromnost. I v dnešní době jsme povzbuzováni, abychom si nárokovali svá práva, chlubili se svým majetkem, byli slyšeni, ukazovali svou cenu, hlásali své úspěchy a nahlas odsuzovali jakýkoliv druh špatného zacházení. Budeme-li následovat zásady světa, pýcha může snadno zapustit kořeny do našich životů.

Na rozdíl od tohoto Ježíš řekl, že se máme učit od Něj: „*Veźměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný v srdci; a naleznete odpočinutí svým duším*“ (Matouš 11, 29). Pokorný člověk netrvá na své vlastní důležitosti nebo postavení. Je poddajný vůči lidem u moci. Ve Filipským 2, 7–8 Pavel píše, že náš Pán „*sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob otroka a stal se podobným lidem. A když se ukázal v podobě člověka, ponižil se, stal se poslušným až k smrti, a to smrti na kříži!*“ Jednota nebude moci vzniknout, dokud nebudeme mít srdce služebníka, jehož příkladem byl právě Kristus.

Trpělivost a odpuštění

Není složité najít lidi, kteří obhajují pomstu a rozdmýchávají nenávist. Proti tomu stojí Koloským 3, 12–13: „*Oblečte se tedy jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, v*

slitovný soucit, dobrotu, pokoru, vlídnost a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpustíte i vy. “ Jsme nedokonalí lidé, kteří žijí mezi nedokonalými lidmi. Přesto se musíme naučit být trpěliví se sebou samými i mezi sebou navzájem stejně jako je trpělivý a shovívavý Bůh.

Láska

V Efezským 5, 1–2 stojí: *„Napodobujte tedy Boha jako milované děti a žijte v lásce, jako i Kristus miloval nás a vydal sám sebe za nás jako dar a obět' Bohu v příjemnou vůni.*“ Chodit v lásce v tobě může vzbuzovat dojem zranitelnosti. Jinými slovy, můžeš se ptát, bude-li tvá láska k druhým opětována nebo nebudou-li tě druzí zneužívat. Ve skutečnosti někteří lidé opravdu nebudou na lásku reagovat, jiní tě mohou vyžívat. Přesto nás Bůh volá k tomu, abychom chodili v lásce.

Objevení potenciálu jednoty

Cíl 5. Popsat, jaký má jednotu dopad na evangelizaci.

Jednota je předpokladem pro úspěšnou evangelizaci a misi. Každý vydaný křesťan by měl být zapálen pro získávání druhých. Šířit dobrou zprávu Ježíše Krista je příliš velkým úkolem pro jednoho člověka, jeden sbor, jednu denominaci nebo jednu misijní organizaci. Ježíš se modlil za svou církev: *„A již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já přicházím k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jako jsme jedno my“* (Jan 17, 11). A dodal: *„Slávu, kterou jsi mi dal, jsem dal jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno – já v nich a ty ve mně, aby byli přivedeni k dokonalé jednotě a aby svět poznával, že jsi mne poslal ty a že je miluješ tak, jako miluješ mne“* (Jan 17, 22–23).

Kazatel svědčí o moci jednoty: „*Také jestliže dva ulehnou, bude jim teplo, ale jak bude teplo jednomu? A jestliže někdo přemůže jednoho, dva před ním obstojí. A trojitá šňůra se nepřetrhne snadno*“ (Kazatel 4, 11–12).

Poučení z přírody

Efektivní sdílení evangelia doma a ve světě kolem nás přináší uspokojení, ale je velmi namáhavé. Věrní evangelisté a evangelizující církve se nacházejí ve spoustě situací kdy potřebují pomoc – modlitbu, povzbuzení, finanční podporu, speciální proškolení atd. V šíření evangelia dojdeme dál a s menší námahou, když každý člen Boží rodiny odvede svou část a bude pracovat pro dobro celku.

Zamysli se nad tím, jak si husy pomáhají ve svých každoročních stěhováních. Letí-li společně v hejnu, vytváří zvláštní vzduchovou kapsu, ve které cestují. Kanadské husy urazí velké vzdálenosti ve „Vé“ formacích. Takto mohou urazit až o sedmdesát procent dál, než kdyby letěla každá sama. Když se nějaká z nich vzdálí z šiku, velmi rychle pocítí odpor létat bez doprovodu. Pak se vrací do formace, aby profitovala z hladšího pronikání vzduchem. Když se vůdčí husa unaví, posune se na konec šiku a jiná se postaví na její místo v čele.

Husy také kejhají, aby povzbudily ty v předních liniích, aby moc nezpomalovaly. Onemocní-li nějaká husa nebo je-li zraněná, další husy se oddělí z hejna a doprovodí ji na zem. Zůstanou s ní, dokud nezemře nebo dokud nebude znovu schopna letu.

Závěr

Snažíš se tedy podporovat jednotu ve svém sboru? Vypráví se příběh o návštěvníkovi psychiatrické léčebny, který se podívoval nad malým počtem dohlížejících oproti velkému

množství pacientů včetně těch potenciálně nebezpečných. Návštěvník se zeptal svého průvodce, proč vedení léčebny nezaměstná víc strážných. Ten odpověděl: „Není se čeho obávat. Blázní se nikdy nesjednotí.“ (Green 1989, 65).

BIBLICKÉ VERŠE K ZAPAMATOVÁNÍ

Kazatel 4, 12
Galatským 5, 19–21
Efezským 4, 2
Efezským 5, 1–2

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Pravdivým výrokem o jednotě je, že...
 - a) Bůh formuje naši jedinečnost v jednotu.
 - b) naše jednota neznamená uniformitu.
 - c) jednotou se odstraní naše odlišnosti.

2. Myšlenka jednoty pochází od...
 - a) majitelů velkých firem.
 - b) Boha.
 - c) fotbalových trenérů.

3. Kazatel 4, 12 rozvíjí myšlenku...
 - a) moudrosti versus bláznovství.
 - b) arogance mladistvých.
 - c) síly v množství.

4. Dle Galatským 5 ti, kdo konají skutky své tělesné přirozenosti,...
- a) jsou jen lidmi.
 - b) nezdědí Boží království.
 - c) se líbí Bohu.
5. Kdo stojí za myšlenkou likvidace jednoty?
- a) Dábel.
 - b) My jsme její strůjci.
 - c) Církevní vedení.
6. Pavel mluví o jednotě jako o...
- a) nedosažitelném cíli.
 - b) povolání.
 - c) kousku koláče.
7. Který z následujících principů není základem pro rozvoj jednoty?
- a) Pečovat o důležité záležitosti.
 - b) Uvědomit si, že se nevyhneme konfliktům ve vztazích.
 - c) Dosáhnout jednoty je výzva na celý život.
8. Staří Řekové vnímali pokoru jako...
- a) ctnost.
 - b) přednost.
 - c) vadu na kráse.
9. Opakem pýchy je...
- a) pokora.
 - b) popudlivost.
 - c) odplata.
10. Jaké ponaučení si můžeme vzít z života hus?
- a) Schovejme své hlavy do písku a ignorujme druhého.
 - b) Opakujme vše, co slyšíme a roznášejíme řeči o druhých.
 - c) Zapojme se do formace a povzbuzujme se navzájem.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. a (10.1)
2. b (10.1)
3. c (10.5)
4. b (10.2)
5. a (10.2)
6. b (10.3)
7. a (10.3)
8. c (10.4)
9. a (10.4)
10. c (10.5)

O AUTOROVÍ

Od roku 1985 James Clark slouží jako první pastor v Calvary Assembly of God v Demotte v Indianě. Pracoval také jako vedoucí mládeže a vedoucí chval v Illinois a Indianě. James je ženatý a má šest dětí.

LEKCE 11

Zvládání konfliktů

Jak zvládáme konflikt, se většinou odvíjí od toho, co si o něm myslíme. Následující cvičení „souhlasím – nesouhlasím“ ti bude odrazovým můstkem pro tuto lekci. Označ buď sloupec *souhlasím*, nebo *nesouhlasím* dle toho, co nejlépe vyjadřuje tvůj názor na daný výrok. Postupně, jak budeme téma probírat, budeš nacházet odpovědi na tato tvrzení.

Souhlasím Nesouhlasím

1. ___ ___ Konflikt většinou špatný, obzvláště mezi křesťany.
2. ___ ___ Konflikt je důkazem, že něco je opravdu špatně.
3. ___ ___ Přímá konfrontace je nejlepší způsob, jak se s konfliktem vypořádat.
4. ___ ___ Konflikt nikdy nepřináší nic dobrého.
5. ___ ___ Konfliktům by se dalo předejít, kdyby byli lidé víc duchovní.
6. ___ ___ Zřídka kdy je v konfliktní situaci někdo vítězem.

Uveďme si některé obecné poznatky o konfliktu.

Za prvé: konflikt je nevyhnutelný. Ježíš řekl, že „*ve světě máte soužení*“ (Jan 16, 33). Z toho důvodu bychom neměli být překvapeni, když se dostaneme do sporu. Budeme-li se o to usilovněji snažit se mu vyhnout, sami se ocitneme ve vnitřním rozporu. Jedním z důvodů je, že mnohé naše konflikty si vytváříme sami.

Za druhé: konflikt je nepříjemný. Je normální nemít rád

konflikty. Existují logické důvody, proč je náročné se někomu, s kým mám spor, postavit. Např. neradi se cítíme nepřijímaní nebo odsouzení druhými, ačkoliv víme, že se to stejně pravděpodobně stane. Nemáme rádi, když nám druzí nerozumí anebo na nás mají zkreslený pohled, který vnímáme jako atak na náš charakter a dobré úmysly. Bojíme se zhoršení situace. Můžeme si uvědomovat, že stav není dobrý, ale máme dojem, že se to dá vydržet. Pokud bychom stanuli tváří v tvář druhé osobě, konflikt, který by vypukl, se snadno může stát nesnesitelným. Bojíme se nám neznámého a pro nás nepoznaného. Pokud nevíme, jak může spor dopadnout, jednoduše zvolíme únik. Navíc většině z nás chybí potřebné dovednosti, jelikož nás nikdy nikdo nenaučil zvládnout konfliktní situaci, aniž bychom se přesunuli do bodu litych bojů.

Za třetí: konflikty jsou často symptomem dalších vážných problémů. Mohou pramenit z nekontrolovaného vzteku, nízké sebeúcty, nevyřešených věcí z dětství nebo dospívání, postoje neodpuštění, anebo nenaplněné potřeby a přání v našem životě.

Za čtvrté: jak zvládáme spory, určuje do značné míry náš úspěch v životě. Konflikt v sobě nese zárodek radosti nebo trápení stejně jako duchovního růstu v našich životech. Jelikož je to tak, je důležité rozpoznat špatný postoj lidí, kteří se snaží konflikt vyřešit.

- Někdo chce za každou cenu vyhrát. Výsledkem pak je, že vyhrají bitvu, ale prohrají válku.
- Někteří dávají přednost klidu za každou cenu: rozhodnou se ignorovat důležitost konfliktu nebo předstírají, že neexistuje. Jejich mottem je: neslyšet zlo, nevidět zlo.
- Mnozí tráví veškerý svůj čas a energii stěžováním si na spor, ale neudělají ani jeden konstruktivní krok k jeho řešení.

- Další volí opustit střet buď tím, že fyzicky odejdou, opustí scénu psychicky nebo se stáhnou do citové izolace.
- Jiní se snaží konflikt vyřešit nesportovním chování, které zahrnuje změnu pravidel, udržení statutu quo a čekání, až na ně s výhrou přijde řada.
- Někdo je připraven vyvěsit bílý prapor a vzdát při prvním náznaku nepokoje. Jeho postoj je skončit a odejít. Nebo mají pocit, že je nutné se vzdát kvůli zachování pohody. Takovým jednáním často potlačují své pravé názory.
- Někteří neustále hledají někoho, komu by mohli dát spor za vinu, ať je to církev, pastor, škola, šéf, spolupracovníci nebo manžel/ka.
- Ostatní se pokouší využít své pozice a moci, aby konflikt vyřešili. Jsou pohotoví připomenout druhým, kým jsou a proč jejich způsob řešení je jediným způsobem vedoucím k řešení střetu.

Za páté: konflikt je možné vyřešit! Můžeme se naučit vyřešit spor dobrým způsobem, pokud použijeme správné metody. A to bude naším cílem při probírání této lekce.

OSNOVA LEKCE

Dobry versus špatny konflikt

Časté příčiny konfliktu

Co říká na téma konflikty Bible

Řešení konfliktů

CÍLE LEKCE

1. Odlišit konstruktivní a destruktivní konflikt.
2. Určit časté příčiny konfliktů.
3. Vyjádřit, co říká Bible o konfliktu.

4. Popsat kroky ke konstruktivnímu řešení konfliktu.

Dobry versus špatny konflikt

Cil 1. Odlisit konstruktivni a destruktivni konflikt.

Slovníky používají k definování slova konflikt některý z následujících výrazů: vzájemně se praštit; střet či rozpor; neshoda, nesoulad nebo tření; ostrý nesouhlas nebo protiklad zájmů, myšlenek, hodnot; fáze protikladu odhodlání; citové napětí pocházející z neslučitelných vnitřních potřeb nebo horlivosti. Konflikt je často výsledkem odlišností dvou nebo více osob zainteresovaných do situace. Konflikty se liší od hádek. Ta může být vymezena jako slovní spor, ve kterém jsou rozbourané emoce těžko pod kontrolou a v kterých zúčastněné strany útočí jedna na druhou, místo aby se pustily do problému. Bible toleruje občasné opodstatněné konflikty v našich životech, ale následující verše důrazně zakazují hádky:

- *„Pro člověka je ctí upustit od hádky, rozzuří se každý hlupák“* (Příslaví 20, 3).
- *„Uhlí na žár, dřevo na oheň, svárlivý člověk pro zažehnutí sporu“* (Příslaví 26, 21).
- *„Všechna hořkost, zuřivost, hněv, křik a rouhání at' jsou od vás odňaty zároveň se vši špatností“* (Efezským 4, 31).
- *„Hloupé a pošetilé otázky odmítej; víš, že plodí hádky“* (2. Timoteovi 2, 23).

Konflikt může být destruktivní, je-li využit špatným způsobem, anebo užitečný, pokud je využit správně. Zásadním rozdílem mezi dobrým a špatným konfliktem je: Dobry konflikt je budující v tom, že pomáhá objasnit problémy. Dobry konflikt povzbuzuje a vede ke zralosti tím, že jsou zúčastnění lidé nuceni se postavit tváří tvář tomu, jací

doopravdy jsou oni i jejich protivníci. Dobrý konflikt může zlepšit komunikaci. Pozitivní konflikt může být Božím způsobem, jak nás naučit pokoře, odpuštění a smíření. Všichni se potřebujeme naučit, jak se účinně s konfliktem vypořádat.

Špatný konflikt je ničivý v tom, že nebuduje vztahy, ale narušuje obzvláště, když se strany místo řešení problému vzájemně osočují. Špatný konflikt je charakteristický obviňováním, hrozbami, nadávkami a zvýšeným hlasem. Krůček po krůčku jsou osobnosti ničeny a minimálně jedna ze stran odchází poražena. V důsledku toho je vztah znehodnocen a obecenství zdemolováno. Neřešené destruktivní konflikty dělají v životech lidí neplechu.

Časté příčiny konfliktu

Cíl 2. Určit časté příčiny konfliktů.

Zkušenost prvotní církve ze Skutků 15 je výbornou případovou studií pro předvídání, kde se konflikty objevují, jak je řešit a jaké přínosy z nich můžeme vytěžit, budou-li řešeny správně. Kapitola líčí, jak první církev zareagovala na příliv nových, nežidovských věřících. Křesťané ze Židů trvali na tom, aby byli obřezáni, ale Pavel a Barnabáš to viděli jinak. Kdokoliv si mohl všimnout, že tato situace obsahovala možné příčiny konfliktu. Dále najdeš některé situace, které s sebou nesou spory mezi dnešními věřícími.

Změna

Můžete si vyzkoušet malý experiment: Zkřiž své ruce na hrudi a napiš si, která z nich je nahoře. Potom je přehoď tak, aby byla druhá ruka nahoře. Jak se cítíš? Co se ti honí hlavou? Jak to celé ilustruje změny? Jednoduše to, že všichni vzdorujeme i sebejednodušší změně. Někdo poznamenal, že nikdo nemá rád změny až na počurané dítě ☺. Existují důvody, proč se lidé změnám brání:

1. *Změna ohrožuje bezpečí.* Cizí a neznámé děsí. Jelikož se nové a odlišné může zdát divné a nepříjemné, lidé raději volí notoricky známé, protože chtějí vědět, co očekávat.
2. *Změna může ohrozit postavení nebo pozici.* Může se projevit, že jsou ve hře osobní zájmy. Lidí, kterých se to týká, nebudou mít stejnou míru vlivu a respektu, jaký měli předtím.
3. *Změna znamená kritiku minulosti nebo přítomnosti.* Nové myšlenky mohou naznačovat nespokojenost se způsobem, jakým jsou věci dělány, nebo že starý způsob není dost dobrý.
4. *Změna se zdá jako práce navíc.* Přestože nový způsob dělání věcí může znamenat méně úsilí z dlouhodobého pohledu, proces realizace změny může vyžadovat více sil, než je současně vyžadováno.
5. *Změna se může zdát zbytečná nebo neúčinná.* Lidé mohou vnímat současný stav jako vyhovující nebo zoufalý, každopádně normální. Odpor vůči změně může být také z důvodu, že se zdá podobná jiné, kterou již zkoušeli v minulosti, ale neúspěšně.

Jak pozitivní, tak negativní změny mohou vést ke konfliktu. Kupříkladu raná církev zažívala obrovské změny, když mnozí pohané přijímali Krista. Vizáž církve byla radikálně změněna.

Nebylo tudíž neobvyklé, že se v tomto ohromném probuzení objevovaly konflikty. Jejich zkušenosti jsou nám – pro církev dnes – vzorem. Je realitou, že změny – i když pozitivní – lidi uvádí do nejistoty. A ta vede ke konfliktům.

Rozdíly

Zamysli se nad všemi odlišnostmi, kterým čelili členové prvotní církve. Byla složena z mnohých rasových, kulturních a etnických skupin. Přišli z různých národů, mluvili jinými

jazyky a měli různá náboženská pozadí. Takové rozdíly existují v životech lidí, se kterými se stýkáme i dnes. Dále uvádíme některé z možností, jak se lidé od sebe liší:

1. Odlišní v přesvědčeních a hodnotách.
2. Odlišné přístupy k logice a uvažování.
3. Odlišné styly rozhodování.
4. Odlišné komunikační vzorce.
5. Odlišné úrovně duchovního růstu.
6. Odlišná očekávání a úhly pohledu.
7. Odlišná rasová, etnická a socioekonomická pozadí.
8. Odlišné zvyky, potřeby a požadavky.

Stres

Uprostřed vzrušení rané církve se zde objevovalo hodně napětí, falešných učení, opozice a pronásledování. Jsou-li lidé ve stresu, vytváří to vhodné prostředí se zvýšeným sklonem ke vzniku konfliktů. Ty se vždy týkají lidí. Je tedy nasnadě zkoumat právě lidi, abychom hlouběji pochopili, kde se nachází samotný kořen konfliktů.

Sebestřední lidé

Americký prezident Abraham Lincoln se jednou procházel se svými dvěma synky, kteří oba plakali. „Co se to děje s vašimi chlapci,“ zeptal se kolemjdoucí. „Přesně to, co není v pořádku na celém světě,“ řekl Lincoln. „Mám tři ořechy a každý chlapec chce dva.“ Lidé jsou prostě přirozeně sobečtí a chtějí dosáhnout svého. A když to nedostanou, konečným výsledkem může být nespokojenost a konflikt.

Lidé působící rozdělení

Konflikt často s tebou nemá nic společného. Někteří lidé mají jednoduše sklony k zasévání sporů. Pokud tito lidé mají problémy s ostatními, budou je mít i s tebou. Takoví lidé jsou továrnou na problémy; rozdmýchávání rozbrojů jim dovoluje cítit se důležitě. Jiní mohou mít postranní úmysly nebo skryté

motivy, které jejich chování ovládají.

Zranění lidé

Autorovi Johnu Maxwellovi je připisována popularizace výroku: „Zranění lidé zraňují lidi.“ Když vzniká konflikt, je moudré si uvědomit, kde bylo lidem ublíženo. Dalším možným zdrojem potíží je selhání komunikace, soběstřednosti, okolností, které se někomu vymknuly kontrole, spíš pasivního než aktivního vůdce, osoby s nesmyslnými požadavky a špatného načasování změn.

Co říká na téma konflikty Bible

Cíl 3. Vyjádřit, co říká Bible o konfliktu.

Poučení z marnotratného syna

Přečti si Lukáše 15, 25–32 a poté najdi odpovědi na následující studijní otázky: Jakých sis všimnul rozdílů mezi dvěma syny v příběhu? Jak vedly tyto rozdíly ke konfliktu? Jaké příčiny sporu najdeš v tomto přirovnání? Jak přispěl ke konfliktu starší bratr?

Podobenství o marnotratném synu představuje typický scénář konfliktu. Mladší syn je svéhlavý a pošetilý. Promrhá všechny své peníze nevázaným způsobem života a končí v prasečím chlívku. Starší bratr je na jedné straně zodpovědný a pracovitý. Ale když se jeho bratr vrací domů poté, co prohýřil všechny finanční prostředky, starší bratr se odmítá připojit k oslavě. Tady jsou tedy ingredience konfliktu:

1. *Zlost vybublává na povrch.* Starší bratr je rozhořčený, že se pro svého nedobrého, zhýralého bratra pořádá oslava. Pobouření se proměňuje ve vztek a obviňování, když přichází jeho otec a naléhavě ho žádá, aby se připojil k oslavám. Konflikty často propuknou, když hněv získá navrch.

2. *Sebespravedlnost se dme v jeho hlavě.* Starší bratr se považuje za hodného chlapce, protože udělal dobré věci. Jenže se nedokáže vypořádat s hluboce zakořeněným vztekem a nenávisí. Je snadné se cítit tak sebespravedlivě, když se ocitneme zapleteni do konfliktu!
3. *Pýcha také přispívá ke konfliktu.* Starší syn pokládal farmu a veškerý majetek za svůj vlastní – za výsledek svého dobrého správcovství, spíš než důsledek otcovy lásky a štědrosti. Pýcha je příčinou a také stojí za pokračováním většiny sporů. Jsme příliš pyšní na to, abychom řekli, že se mýlíme, nebo že je nám něco líto.
4. *Nastupuje souzení.* Co se týká staršího bratra, mladší bratr dostal, co si zasloužil, za to, že opustil rodinu. Jenže on nebyl jediným, kdo šel do daleké země. Starší bratr to udělal také; jen jeho bloudění nebylo fyzické: tiše se živil plevami hněvu, žárlivosti, pýchy a nízké sebedůvěry. Svatý Augustin poznamenává: „Zatemnělé srdce je daleká země. Nejsou to naše nohy ale náš citový stav, kterým opouštíme Boha nebo se k Němu vracíme.“

Poučení z knihy Jakuba

Přečti si Jakuba 4, 1–10. Jakmile si pasáž přečteš, vyhledej odpovědi na následující otázky: Co Jakub říká, že je příčinou mezilidských problémů? Jaký navrhuje na konflikty lék?

Jakub se dostává přímo k jádru pudla, když se ptá: „*Odkud jsou boje a hádky mezi vámi? Zdali ne odtud – z vašich rozkoší, které bojují ve vašich údech?*“ (4, 1) Všimněte si, že zlé touhy a špatné motivy způsobují konflikty.

Jakub 4, 2 říká: „*Dychtíte, ale nemáte. Zabijíte a žárlíte, ale nemůžete ničeho dosáhnout. Hádáte se a bojujete, a nic nemáte, protože nežádáte [Boha].*“ Všichni chceme, aby byly

naplněny naše potřeby a toužebně si přejeme mít z hezkých věcí potěšení. To samo o sobě není špatné. 1. Timoteovi 6, 17 říká, že „...*Boha, který nám všechno štědře poskytuje k požitku.*” Jenže ti, kdo odvíjí své uspokojení od toho, co mají, nebudou nikdy šťastní bez ohledu na to, kolik toho mají.

Někdo se jednou zeptal Johna Rockefellera, slavného amerického milionáře, kolik peněz stojí učinit lidi šťastnými? Jeho odpověď zněla: „Jen o trochu víc, než mají.“ Věř tomu, že když se stane potěšení naším hlavním cílem, bude to vyvolávat konflikty.

Jakub 4, 3 také poznamenává: „*Žádáte, a nedostáváte, protože žádáte špatně [se špatnými motivy], abyste to vynaložili na své rozkoše.*“ Tyto motivy jsou poháněny pýchou a touhou být v popředí. Přísloví 13, 10 (B21) praví: „*Pýcha vede jen ke sporům*“. Proč je tomu tak? Protože jsme příliš namyšlení na to ustoupit nebo připustit, že se mýlíme. Jakub 4, 6 pokračuje: „*Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.*“ Nadutost zapřičiňuje spor nejen s ostatními, ale i s Bohem. Protivit se Bohu je nebezpečné!

Takže jsou-li argumenty založeny na pýše a špatných touhách, jaký pak může být výsledek? Jakub shrnuje svou odpověď jednou větou: „*Pokořte se*“ (4, 6, 10). Zřejmým protijedem na pýchu je pokora. „*Pokořte se před Pánem a povýší vás*“ (Jakub 4, 10). Jakub předkládá tři kroky, které musíme udělat, abychom se vypořádali s konfliktem.

1. Musíme se poddat Bohu (Jakub 4, 7). Spory s lidmi se dějí, protože můžeme mít konflikt v sobě. Nevycházíme s ostatními lidmi, protože vedeme válku s Bohem a se sebou samými.

Koloským 3, 15 říká: „*Pokoj Kristův at' rozhoduje ve vašich srdcích; k němu jste byli také povoláni v jednom těle.*“ Když máme ve svých srdcích pokoj s Kristem, budeme v pokoji vůči sobě i ostatním. Nepřítomnost tohoto pokoje nás vede k tomu, že chceme manipulovat a ovládat ostatní.

2. Nauč se vzepřít d'áblu. Druhá část sedmého verše říká: „*Vzepřete se d'áblu a uteče od vás*“ (B21). Slovo *vzepřít se*, jak je tu použito, znamená *být připraven, vzdorovat* nebo *vydržet útok*. Dábel nás chce zničit. Ježíš řekl, že „*zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a hubil*“ (Jan 10, 10). Satan způsobuje konflikt, argumentování, nedorozumění, stres, uráženecké city, zklamání, zlost a zmatek.

Jak pracuje v konfliktní situaci? Využívá naší pýchy. Našeptává nám věci jako: „Nemusíš to snášet“, „Kdo si myslí, že jsou?“, „Trvej si na svém.“ Přesně tyto věci pýcha ráda slyší. V takových chvílích se ale musíme bránit d'áblu citováním Božího Slova.

3. Přiblížte se Bohu. Jakub 4, 8 zve: „*Přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám*.“ Jak budeš zvládat konflikty ve svém životě, se odvíjí od tvého vztahu s Bohem. Když budeš trávit s Pánem čas, budeš lépe vycházet s ostatními, protože On bude udržovat tvé srdce v pokoji a ty se nenecháš vydráždit. Izajáš 26, 3 potvrzuje, že Bůh bude „*mysl upevněnou v tobě strážít dokonalým pokojem, protože tobě [Bohu] důvěřuje*.“ Přiblížíme se Bohu tím, že budeme trávit čas nad Jeho Slovem, každodenními rozhovory s Ním, chozením do církve, na biblické hodiny atd.

Řešení konfliktů

Cíl 4. Popsat kroky ke konstruktivnímu řešení konfliktu.

Můžeš udělat několik následujících kroků, abys zvládl konflikt konstruktivně. Nejvíce z nich může být ukázáno na životě staršího bratra v podobenství o marnotratném synu.

Neignoruj konflikt

Existují situace, kdy mlčet neznamená zlato – přesně sem

patří konfliktní situace. Uvolnění komunikačních tepen je základem pro vyřešení konfliktu. Přísloví 25, 11 říká: „*Jako zlatá jablka na stříbrných mísách je slovo promluvené v pravý čas.*“

Nedus v sobě emoce

Přehlížení konfliktu vede k popření a udušení našich pocitů. Když pohrbiš své emoce, jednou v budoucnu se proderou na povrch. Neschovávej si všechny své bolesti pro případ totální války. Nauč se vypořádat se situacemi, jakmile nastanou.

Vrhni se na problém, ne na lidi

Traduje se příběh pastýře, který vyzoroval že, když je stádo divokých koní napadeno vlky, utvoří kruh hlavami do středu a kopají do všech vlků, až utečou. Když je napadeno stádo divokých oslů, také utvoří kruh, ale hlavami k vlkům. Když začnou kopat, dopadne to tak, že se pokopou vzájemně. Tyto ilustrace ukazují výhody sdružování se a úderu na problém, ne na druhé.

Vyjádři přiměřeně své pocity

Nepředpokládej, že druhý ví, o čem přemýšlíš nebo jak se cítíš. Můžeš to udělat tím, že budeš používat věty v první osobě spíš než ty se zájmemem „ty“.

Kupříkladu, pokud řekneš: „Když jsi to udělal, strašně jsi mě tím rozčílil,“ stanou se dvě věci. Za prvé, viniš druhého za to, že se nějak cítíš, což není fér – nikdo tě nenutí se nějak cítit. Za druhé, zlikviduješ jakoukoliv šanci, aby druhý vyslechl tvé skutečné pocity, protože jsi ho tím uvedl do obranné pozice.

Lepší způsob, jak vyjádřit své pocity, je: „Vytočil jsem se, když jsi to udělal.“ Takto zvládneš své vlastní emoce a pomůžeš druhému ti lépe naslouchat.

Zaměření se na budoucnost

Starší bratr z příběhu marnotratného syna se nezaměřil na pozitiva. Zvolil si nezapomenout na bratrův hřích, spíš než se radovat z jeho pokání. Psychologicky je jednodušší začít nové chování, než skoncovat se starým. Raději než dokola popisovat chyby, které jsi viděl v minulosti, soustřeď se na popis zlepšení druhé osoby, kterou bys u něj rád viděl v budoucnu.

Vyvaruj se říkat *ty nikdy a ty vždycky*

Věty typu *ty nikdy* nebo *ty vždy* procesu řešení konfliktu moc neprospějí. Ve skutečnosti tě nechají připraveného na spor. Opatrnější je nechat za sebe mluvit fakta. Pavel říká, že máme mluvit pravdu v lásce (Efezským 4, 15). Snaž se také nezvyšovat hlas.

Ujasni si souhlasné a nesouhlasné oblasti

Stanov si pár mezi a mantinelů pro vaši diskuzi. Nechtěj, abyste si vyříkali všechna problémová místa najednou. Začni tím, že najdeš místa nebo body, kde spolu budete souhlasit. Následně rozumnými výrazy vyjádří své body sporu. Velmi často zjistíš, že oba chcete tu samou věc; jen máte rozdílné způsoby, jak toho dosáhnout.

Přijmi zodpovědnost za svůj podíl na problému

Tento krok byl pro staršího bratra těžký. Jeho pýcha se mu postavila do cesty. Jen málo sporů je jednostranných, většinou se na něm podílí obě strany. Jsi-li ochotný přijmout za problém zodpovědnost, druhý člověk se s tebou s velkou pravděpodobností potká na půli cesty. Pokud jsi navíc ochotný připustit vinu, situace se skoro okamžitě uklidní.

Vysvětli, jakou změnu jsi ochoten udělat

Chce to odvalu udělat tento krok. Je s ním spojené riziko, že druhá osoba nebude reagovat stejně. Jenže jediný způsob,

jakým se určité situace změní, je, pokud se ty budeš ochotný změnit. Uznej proto svou chybu a řekni, co uděláš, aby ses změnil.

Odpust'

Otec marnotratného syna neotálel odpustit svému nezdárnému synovi – k tomu se starší bratr nedokázal přimět. Místo toho vnímal, že je jeho povinností hýřivce potrestat. Přesto Bůh v 5. Mojžíšově 32, 35 (B21) říká: „*Má je pomsta, já zjednám odplatu!*“

Jelikož je potrestání v Božích rukou, my máme vůči těm, se kterými jsme v křížku, jedinou možnost – musíme jim odpustit! Naše odpouštění ztěžuje to, že naši viníci neudělali nic, aby si zasloužili naše odpuštění. Pokud bezpodmínečně odpustíme těm, kteří se proti nám provinili, znamená to, že:

1. se nebudeme dožadovat změny z jejich strany nebo vyjednávat.
 2. nebudeme k nim pouze shovívaví a tolerantní.
 3. nebudeme předstírat, že na tom, co nám udělali, nezáleží a my se na to snažíme zapomenout.
- Odpouštíme jednoduše proto, že to po nás Bůh chce a my si upřímně přejeme konflikt ukončit.

Tato lekce ti dala spoustu podnětů na přemýšlení. Možná jsi právě dnes uprostřed nějakého konfliktu. Proč tedy nezkusit aplikovat biblické principy z této kapitoly? Bůh ocení tvou ochotu uvádět do praxe Jeho principy. Bez ohledu na tvé postavení ve službě, čím více dovedností se v řešení konfliktů naučíš, tím šťastnější budeš ty i ti kolem tebe. Bude to chtít praxi a odhodlání se stát v řešení konfliktů zdatným. Ale ty to dokážeš!

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Konflikt se obvykle objeví jako...
 - a) důsledek nedostatku duchovní zralosti.
 - b) příznak jiných nenaplněných potřeb.
 - c) známka, že se dva lidé nesnáší.

2. Co říká o hádkách Bible?
 - a) Bible přísně zakazuje se hádat.
 - b) O hádkách neříká nic.
 - c) Povzbuzuje lidi, aby svobodně projevíli své city.

3. Co je základním rozdílem mezi *dobrym* a *špatným* konfliktem?
 - a) Dobrý konflikt se zaměřuje na druhou osobu, špatný na problém.
 - b) Dobrý konflikt může pomoci osvětlit problém.
 - c) Něco jako dobrý konflikt neexistuje.
4. Která z charakteristik nevystihuje konstruktivní konflikt?
 - a) Konstruktivní konflikt zjevuje slabosti v lidských životech.
 - b) Konstruktivní konflikt může zlepšit komunikaci.
 - c) Konstruktivní konflikt může být Božím způsobem, jak nás naučit pokoře, odpuštění a smíření.

5. Jaké situace, kterým čelila prvotní církev, mohou též dnes způsobovat konflikty?
 - a) Rychlé změny a mnoho odlišností mezi věřícími v církvi.
 - b) Prvotní církev nerostla, ale stagnovala.
 - c) Raná církev konflikty neměla.

6. Který z výroků ohledně dopadu změny na konflikt je pravdivý?
- a) I pozitivní i negativní změny mohou vyvolat konflikt.
 - b) Jen změny k horšímu způsobují konflikt.
 - c) Pouze kladné změny zapříčiní dobré konflikty a jen negativní změny vyústí ve špatné konflikty.
7. Který z postojů synu staršího bratra v příběhu o marnotratném synovi přispěl ke konfliktu?
- a) Žárlil na skvělý čas, který prožil mladší bratr.
 - b) Byl šťastný, že se jeho mladší bratr vrátil domů.
 - c) Starší bratr odsoudil jednání mladšího bratra.
8. Jakub navrhuje jako řešení konfliktu mezi lidmi...
- a) modlitbu.
 - b) pokoru.
 - c) pokání.
9. Co můžeš udělat, abys druhého lépe informoval o svých pocitech?
- a) Nauč se používat věty v druhé osobě (ty) místo první (já).
 - b) Nauč se používat věty v první osobě (já) místo druhé (ty).
 - c) Ignoruj danou osobu.
10. Co se pravděpodobně stane, pokud přijmeš zodpovědnost za svůj podíl na problému?
- a) Druhý člověk bude nejspíš souhlasit s názorem, že je to celé tvoje chyba.
 - b) Druhý člověk asi bude považovat záležitost za uzavřenou.
 - c) Druhý člověk bude pravděpodobně ochotný se s tebou setkat na *půli cesty*.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. b (11.1)
2. a (11.1)
3. b (11.1)
4. a (11.1)
5. a (11.2)
6. a (11.2)
7. c (11.3)
8. b (11.3)
9. b (11.4)
10. c (11.4)

O AUTOROVI

Ron Held v současnosti slouží jako oblastní tajemník pro Assemblies of God ve Wisconsinu a Severním Michiganu. Od roku 1984 do roku 2005 byl prvním pastorem v Racine Assembly of God ve Wisconsinu. Předtím než se újal službu pastora byl Ron ředitel národního odboru učednictví (National Sunday School Department) v Assemblies of God v celých Spojených státech.

LEKCE 12

Zlepšování vlastních postojů

Tenista André Agassi v televizní reklamě na jeden nealkoholický nápoj pronáší výrok, že „postoj je všechno“. Ve vlastním slova smyslu má pravdu. Nemůžeš moc ovlivnit, co se děje ve světě, ale můžeš za všech okolností ovládat své postoje. Nezáleží na tom, co se stane, jsi to ty, kdo se rozhoduje mít dobrý nebo špatný postoj. Tvůj postoj může ovlivnit postoje lidí kolem tebe – jsou nakažlivé.

Bible o tématu postojů mluví. Apoštol Pavel píše: „*Byli jste v něm vyučeni tak, jak je pravda v Ježíši, že totiž máte odložit toho starého člověka, který žije podle dřívějšího způsobu života a hyne v klamných žádostech, obnovovat se duchem [v postojích] své mysli a obléknout toho nového člověka, který byl stvořen podle Boha ve spravedlnosti a svatosti pravdy* (Efezským 4, 22–24).

OSNOVA LEKCE

Dobré versus špatné postoje
Příčina špatných postojů
Vyvarovat se špatným postojům
Nebezpečí špatných postojů
Kristovy postoje

CÍLE LEKCE

1. Vysvětlit rozdíl mezi dobrými a špatnými postoji.
2. Určit faktory, které vedou ke špatným postojům.
3. Vyjmenovat špatné postoje, kterým je třeba se vyhnout.
4. Probrat nebezpečí špatných postojů.
5. Vysvětlit, proč je důležité mít Kristovy postoje.

Dobré versus špatné postoje

Cíl 1. Vysvětlit rozdíl mezi dobrými a špatnými postoji.

Postoj je „trvalý vzorec hodnotících reakcí osob, věcí a problémů“ (Colman 2006). Postoj je způsob, jakým jednáš nebo reaguješ, jímž projevuješ lidem okolo, co si myslíš nebo cítíš. Je to víc, než dočasná nebo momentální myšlenka či pocit – je to trvalé nastavení mysli a dlouhodobé mínění. Ačkoliv nikdo nemůže ovlivnit všechno, co se v životě děje, můžeme ovládat své vlastní postoje. Není tak důležité, co někdo druhý řekne nebo udělá, protože ty se můžeš rozhodnout, jak zareaguješ.

Všichni máme postoje – některé dobré, jiné špatné. Je dobré vědět, který z nich je dobrý a který špatný. Nejjednodušším způsobem, jakým odlišíš dobré od špatných postojů, může být tato otázka: „Je můj postoj prospěšný či škodlivý pro mě nebo ostatní?“ Pokud je postoj dávaný najevo prospěšný pro tebe nebo ostatní, pak je to dobrý postoj. Špatné postoje odrazují tebe a/nebo ostatní. Špatné mohou být proměněny – pouze zbožným přesvědčením. Bůh nás může změnit skrze naše soukromé studium Božího slova, kázání nebo jiným způsobem.

Příčina špatných postojů

Cíl 2. Určit faktory, které vedou k špatným postojům.

Prvním krokem k zvládnutí a udržení dobrých postojů je identifikovat faktory, které vedou ke špatným postojům. Existují vnitřní a vnější.

Vnitřní faktory

Vnitřní činitele jsou sklony v tobě, které způsobují špatné postoje. Možná jsi *horká hlava*. Rychle se naštevš, aniž by ses nad danou situací zamyslel. Jakub radí: „*Každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu. Neboť lidským hněvem se Boží spravedlnost nevypůsobí*“ (Jakub 1, 19–20). Můžeš být náladový – hned se cítíš dobře a za okamžik se staneš urážlivým. Možná na tom nejsi fyzicky dobře a to způsobuje, že máš k životu špatné postoje.

Fyzický stav člověka může a ovlivňuje jeho duševní rozpoložení. Psychologové by to nazvali „psychosomatické“ spojení, což jednoduše řečeno znamená, že existuje úzký vztah mezi tím, jak přemýšlíme a jak se cítíme.

Vnější faktory

Vnější činitelé jsou věci mimo nás, které způsobují naše špatné postoje. Možná ti vadí styl, jakým tvůj spolupracovník odvádí svou práci. Pravděpodobně nikdy nebudeš úplně souhlasit se způsobem, jakým tvůj šéf chce, abys dělal svou práci. Jenže pokud se tím budeš zatěžovat a trápit, může se to rozvinout ve špatný postoj vůči němu. Nebo možná některý z tvých vztahů nefunguje příliš dobře. Občas mají rodiče napjaté vztahy s dětmi. Manželé prožívají těžká období ve svých manželstvích. Dokonce i duchovní a členové církve se ne vždy ve všem shodnou. V jakém stavu jsou tyto velmi důležité vztahy, tě může a bude ovlivňovat. I špatné počasí

může v lidech vyvolat negativní postoj. Ať je to cokoliv, nemáš kontrolu nad vnějšími okolnostmi. Přesto máš stále kontrolu nad svými reakcemi na tyto faktory. Takže si udělej každodenní rituál z toho, že budeš žádat Boha o pomoc v řízení svých postojů.

Vyvarovat se špatným postojům

Cíl 3. Vyjmenovat špatné postoje, kterým je třeba se vyhnout.

Následující seznam není výčtem všech špatných postojů, které existují, pouze představují nejčastější z nich. Podívej se, jestli se tě některý z těchto špatných postojů netýká. A buď upřímný.

Všechno znát

Postoj *vím všechno* je běžný špatný postoj, který vede ostatní lidi k tomu vyhnout se provinilci. I když máš velký přehled, není vždy dobré sdílet všechno, co víš. Uvědom si, že ostatní mohou vědět také hodně o konkrétním tématu. Je možné, že se můžeš od druhých něco naučit, dáš-li jim šanci se o to podělit. Když se budeš chovat, jako bys snědl všechnu moudrost, dotkneš se nebo urazíš jiné lidi. Tvůj postoj má na druhé vliv! *Všeználkovský* postoj narušuje pohodu druhých. Všimni si, že Bible říká: „*Člověk nedokáže postihnout dílo, které se koná pod sluncem; když člověk usiluje posoudit to, nepostihne to. Ani když moudrý řekne, že to zná, nedokáže to postihnout*“ (Kazatel 8, 17). Jinými slovy, nikdo neví vše. Proto bychom si nikdy neměli myslet nebo předstírat, že známe všechno.

To není moje chyba!

Postoj *já za to nemůžu* je další rozšířený špatný postoj, který bychom měli obejít obloukem. Je jednoduché svalit vinu

na druhé, když to byla tvoje chyba. Vzít zodpovědnost za vlastní omyly a chyby je důležitým krokem k tomu stát se podobným Kristu. Nezapomeň, že některé věci se mohou stát, aniž by za ně někdo mohl. Život na této zemi není dokonalý. Hledat někoho nebo něco, kdo by se dal obvinít, poškozuj tebe i ostatní. Novozákonní pisatel Juda mluví o podobné věci: *„Tito jsou reptalové, nespokojenci, kteří žijí podle svých vlastních žádostí, jejich ústa honosně mluví a lichotí lidem kvůli vlastnímu prospěchu“* (Juda 16).

To nejde

Představ si, kolik nádherných věcí by nebylo vymyšleno, kdyby vynálezci věřili, že jsou jejich plány nebo objevy nemožné. Neměli bychom například elektřinu, leteckou dopravu, spalovací motor, knihtisk, počítače a mnoho dalších vymožeností. Postoj *to nejde* odpovídá poraženeckému přístupu k věci. Jsi poražen, když nejsi ochoten zkusit něco nového. Ale Bůh nás vybízí pokusit se o velké věci pro Něj.

Běda mně

Běda mi je jedním ze sebelítostivých postojů. Způsobuje, že vidíš vše černě. Je normální, že občas šlápneme vedle. Máš-li však neustále pocit, že ti chce každý ublížit, žiješ mimo to, co pro tebe Bůh zamýšlel. Kromě toho srovnávání se s ostatními jsou obvykle příčinou špatných postojů. Ať už žiješ v sebelítosti kvůli tomu, že něčí život je lepší než tvůj, anebo se cítíš lepší, jelikož se ti žije snadněji, než jiným, oba postoje nejsou dobré.

Každý člověk by se měl radovat z toho, jakého ho Bůh udělal. Bůh dělá všechny věci dobře. 1. Mojžíšova 1, 31 nám říká: *„Bůh viděl všechno, co učinil, a hle, bylo to velmi dobré.“*

V dnešní době se nedá nikomu věřit!

Tento postoj je dnes běžnější, než jsme ochotni připustit.

V Kristově těle najdeme mnoho dobře mínících, ale svedených lidí, kteří způsobili, že ostatní obecně nedůvěřují lidem.

V církvi i ve světě vznikla epidemie nejistoty. Je dobré mít zdravý postoj opatrnosti v otázce důvěry lidem, obzvláště cizím, ale není zdravé nedůvěřovat všem. Ježíš ujišťoval své učedníky: „*Ať se vaše srdce nechvěje. Věříte v Boha, věřte i ve mne*“ (Jan 14, 1). Bůh tě nikdy nenechá ve štychu. Jeho Slovo je plné zaslíbení, kterým můžeš důvěřovat. Je také mnoho úžasných lidí, kterým můžeš důvěřovat, protože žijí ve shodě s Božím Slovem.

Všichni jsou takoví!

Tento postoj je pro křesťany nepřipustný. Mnohokrát sami své předsudky nevidíme, ale druzí je v nás odhalí rychle. Je důležité si zapamatovat, že Bůh stvořil a miluje každého. To je důvodem, proč máme milovat všechny lidi bez ohledu na jejich etnické, rasové, náboženské, fyzické a sociální rozdíly. Nový zákon nám ukládá, abychom milovali svého bližního jako sebe sama (viz Matouš 22, 39; Marek 12, 31; Lukáš 10, 27; Římanům 13, 9 a Galatským 5, 14). Ježíš jednoduše řekl: „*To vám přikazuji, abyste se navzájem milovali*“ (Jan 15, 17).

Je to daleko horší, než si myslíš

Tento přístup zavání přeháněním. Zveličování znamená namlouvat si, že je něco větší než v realitě. Bible nám sděluje, že „*pravdomluvný člověk svědčí o pravdě, křivopřísežník podvádí*“ (Příslaví 12, 17 – B21). Jako od křesťana se od tebe očekává, že budeš upřímný a nebudeš se dávat všanc přeháněním. Ježíš řekl, že naše komunikace by měla být čestná a jasná: „*Ať je tedy vaše slovo ,ano, ano‘ – ,ne, ne‘; co je nad to, je ze Zlého*“ (Matouš 5, 37).

Nebezpečí špatných postojů

Cíl 4. Probrat nebezpečí špatných postojů.

Stejně jako vítr a déšť může poškodit tvůj dům nebo církevní budovu, špatné postoje škodí důležitým oblastem tvého života. Nyní se budeme zabývat několika případy dopadů špatných postojů.

Narušené vztahy

Máte-li nějaký špatný postoj, pravděpodobně budeš příčinou narušení vztahů s lidmi, na kterých ti záleží. Přísloví 17, 9 (CEP) poukazuje na to, že: *„Kdo stojí o lásku, přikrývá přestoupení, ale kdo je přetřásá, rozlučuje důvěrné přátele.“* Špatné postoje mohou přivodit vážné problémy jako zneužívání či rozvod v manželství. Mohou vážně poškodit děti tím, že jim dají špatný příklad, který si později ponесou do svého vlastního vztahu. Špatný postoj může způsobit, že ztratíš zaměstnání nebo že se ti ho hned nepodaří najít. Špatné postoje také mohou zmenšit tvou radost, jak se lidé budou snažit vyhnout negativistické osobě. Špatné postoje ničí jakýkoliv vztah včetně tvého vztahu s Bohem.

Snížená efektivita

Mnoho církví je v jejich úsilí sdílet evangelium a trvale růst zpomaleno díky nedostatku jednoty. Jen málo návštěvníků – pokud vůbec nějakí – zůstanou v církvi, kde chybí láska a jednota. Udržet jednotu vyžaduje víc než lidské úsilí. Vyžaduje to ochotu nechat se vést Duchem svatým. Apoštol Pavel nás vybízí usilovat o jednotu: *„Prosím vás tedy já, vězeň v Pánu, abyste vedli život hodný toho povolání, které jste obdrželi, s veškerou pokorou a mírností, s trpělivostí se navzájem snášeli v lásce a usilovali zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje“* (Efezským 4, 1–3).

Naštěstí není nikdy pozdě na změnu. Prvním krokem je

uznat a odvrátit se od těch způsobů myšlení, které budeš vnímat jako nezdravé nebo špatné. Přesně to je pokání. Bible praví: „*Zármutek, který je podle Boha, působí pokání k záchraně, jehož nelze litovat, kdežto zármutek světa působí smrt*“ (2. Korintským 7, 10). Požádej Pána, aby ti odpustil a důvěřuj Mu, že obnoví tvou mysl. Když budeš mít pokušení se vrátit ke starému smýšlení, odmítmi to udělat. Připrav se na to myslet a jednat jinak.

Kristovy postoje

Cíl 5. Vysvětlit, proč je důležité mít Kristovy postoje.

Kristův postoj je pozice lásky k Bohu a k lidem. „*Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: Miluj svého bližního jako sebe samého*“ (Matouš 22, 37–39). Tvá láska k Bohu nasměřuje tvou lásku vůči ostatním. Jan píše: „*Řekne-li někdo: ‚Miluji Boha,‘ a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Vždyť kdo nemiluje svého bratra, kterého viděl, nemůže milovat Boha, kterého neviděl. A toto přikázání máme od něho, aby ten, kdo miluje Boha, miloval také svého bratra*“ (1 Jan 4, 19–21).

Kristus prokázal svou lásku k Otci mnoha způsoby. Jan cituje Ježíše: „*Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi dal, abych je vykonal*“ (Jan 17, 4). Ježíš se staral, aby činil vůli svého Otce: „*Hle, tu jsem, abych vykonal, Bože, tvou vůli*“ (Židům 10, 9). Také se zaobíral Božím slovem. Prokázal to, když se modlil za všechny věřící: „*Posvěť je v pravdě; tvé slovo je pravda*“ (Jan 17, 17).

Rozvinout Kristovy postoje

Ačkoliv v Písmu nenalezneme pravidla na každý konkrétní detail v životě, vodítka a zásady, jak máš žít, zde uvedeny jsou. Písmo je nejlepší zdroj k získání Kristových postojů.

Nejlepší způsob, jak se dozvědět, co Boží slovo o dané věci říká, je si ho přečíst, studovat a přemýšlet o něm. Král David napsal: „*Tvou řeč uchovávám v srdci, abych proti tobě nehřešil. Hospodine, jsi požehnaný! Vyuč mě svým ustanovením. Svými rty vyprávím o všech nařízeních tvých úst. Z cesty tvých svědectví se veselím jako z celého svého majetku. Přemýšlím o tvých příkázáních a hledím na tvé stezky. Tvá ustanovení jsou mi potěšením; nezapomínám na tvé slovo*“ (Žalm 119, 11–16).

Další pomoci v rozvíjení dobrých postojů je spolupracovat s mentorem, který má zbožný charakter. Může to být přítel, rodinný člen, pastor nebo starší tvého sboru. Apoštol Pavel podporuje mentoring. Nabádal korintské věřící: „*Napodobujte mě, jako i já napodobuji Krista*“ (1. Korintským 11, 1). Pavel také vyzývá Timotea: „*Těm, kdo věří, buď vzorem v řeči, v chování, v lásce, v Duchu, ve víře, v čistotě*“ (1 Timoteovi 4, 12). Jsme povolání Bohem k následování příkladu Jeho Syna, Ježíše Krista: „*Já jsem světlo světa. Kdo mne následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života*“ (Jan 8, 12).

Najít rozdíl mezi dobrým a špatným postojem není samozřejmě těžké. Je to pro tebe jako věřícího životně důležité rozvíjet dobré postoje skrze neustálé uvádění Božího slova do praxe, modlitbu a skrze následování křesťanů, na jejichž životech jsou vidět zbožné postoje.

BIBLICKÉ VERŠE K ZAPAMATOVÁNÍ

Žalm 119, 11

Matouš 22, 37–39

Jan 15, 17

Efezským 4, 22–24

Jakub 1, 19–20

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má pouze jednu správnou odpověď.

1. Co je to postoj?
 - a) Oblíbený nealkoholický nápoj Andrého Agassiho.
 - b) Nástroj kontroly.
 - c) Způsob, jakým se chováš, který ukazuje na to, jak se cítíš nebo přemýšlíš.

2. Vznětlivost je příklad jakého typu faktoru, jenž způsobuje špatné postoje?
 - a) Vnitřního.
 - b) Vnějšího.
 - c) Nekontrolovatelného.

3. Kterému z následujících postojů se nemusíme vyhýbat?
 - a) Všechno znát.
 - b) Radujete se v Pánu vždycky.
 - c) Já za to nemůžu.

4. Ve zvládnání našich postojů je důležité vědět, že...
 - a) nemůžeme ovládat své postoje.
 - b) ne všichni mají špatné postoje.
 - c) můžeme ovládat své vlastní postoje.

5. Jakub radí, aby každý byl...
 - a) pomalý k naslouchání.
 - b) rychlý k soudům.
 - c) rychlý k naslouchání.

6. Neochota pustit se do nových věcí...
 - a) je špatný postoj, kterému bychom se měli vyhnout.
 - b) je známkou vítězného postoje.
 - c) je důvod dnešního technologického pokroku.

7. Zbožný zármutek vyprodukuje...
- a) jen lítost.
 - b) pokání.
 - c) pouze pocit viny.
8. Kdo nemůže být zbožným mentorem?
- a) Tvůj pastor.
 - b) Věřící přítel.
 - c) Nevěřící.
9. Špatné postoje nás ovlivňují tím, že...
- a) zvyšují naši efektivitu.
 - b) poškozují naše vztahy.
 - c) zvětšují naši radost.
10. Který ze způsobů **není** dobrý pro rozvinutí Kristu podobných postojů?
- a) Modlit se k Bohu.
 - b) Učit se biblické verše zpaměti.
 - c) Nemít rád.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. c (12.1)
2. a (12.2)
3. b (12.3)
4. c (12.1)
5. c (12.2)
6. a (12.3)
7. b (12.4)
8. c (12.5)
9. b (12.4)
10. c (12.5)

O AUTOROVI

Dale Jensen je ordinovaným služebníkem Assemblies of God. Je ženatý a má pět dětí, se kterými žije v Springfieldu v Missouri. Dale byl devatenáct let pastorem před tím, než se stal odborným poradcem v knihovně na Evangel University. Získal bakalářský titul na univerzitě North Central University v Minneapolis, magisterský titul v mezikulturních studiích na teologickém semináři Assemblies of God a druhý magisterský titul v knihovnictví na University of Missouri.

LEKCE 13

Překonávání překážek

V roce 1992 mladý muž se svou ženou a jejich malým synem sbalili svých pár věcí do kartónových krabic, prodali všechno, co měli a přestěhovali se ze Spojených států do Turecka. Turci jsou jedním z největších evangeliem nezasáhnutých skupin lidí na světě. V té době na zemi s více než 50 milióny obyvatel připadalo méně než 300 tureckých křesťanů, což je méně než 0,001 %. Pár snil o tomto přesunu a již několik let se na to připravoval. Měli velké zkušenosti s křesťanskou prací na plný úvazek, silnou podporu misijní agentury i vysílacího sboru. Připojili se k jinému páru druhé generace misionářů, kteří v té době měli vlastní rostoucí misii. Každý se modlil a očekával, že když bude tento nový tým pracovat společně, bude Bohem mocně používán k zasažení Turků. Jejich plánem bylo v Turecku strávit službou ztraceným alespoň deset let.

Nicméně po několika týdnech se začaly v jejich práci objevovat překážky. Vznikl obrovský tlak mezi mladým mužem a jeho ženou. Jak ubíhaly měsíce, sklíčenost a znechucení se staly denním chlebem. Zatímco učení se jazyka probíhalo hladce, nový pár se cítil neužitečný a odstavený na vedlejší kolej ve svých záměrech evangelizovat a zakládat sbory. Narození jejich druhého syna bylo nádhernou zkušeností, jenže požadavky na výchovu dvou malých chlapců v cizí zemi vysávaly jejich sílu.

Po roce a půl se nedorozumění mezi členy týmu objevovala opakovaně, což přinášelo hluboké pocity frustrace a odsouzení. Kulturní rozdíly přispívaly k zhoršení osamělosti páru. V závěru dvou a půl let, kdy se potýkali se třetím těhotenstvím a beznadějí na usmíření ve sporech se svými kolegy, vzal mladý muž svou rodinu zpět do USA. Na tureckém letišti dali svým přátelům a kolegům smutné sbohem. Když přiletěli do Ameriky, jejich církev je přivítala s nadšením a láskou; jenže oni sami hluboko uvnitř umírali. Jejich manželství bylo v troskách a jejich srdce zlomená. Mise ztroskotala.

V této kapitole se podíváme na překážky, kterým čelí Kristovi následovníci ve službě Bohu. Naše studie bude úvodem do mnohých témat, která zasluhují hlubší studium. Budeme zkoumat, co o tom říká Písmo a budeme hledat praktická řešení běžných problémů. Toto pojednání si neklade za cíl ti pomoci vyhnout se překážkám. Spíš ti chce dát naději a rozhled, když narazíš na překážky. Těžká období přijdou vždy a mohou se tvé osoby dotýkat velmi intenzivně. Sám bych to měl vědět... jsem totiž ten mladý muž, který odjel do Turecka s vysokými očekáváním a vrátil se domů s pocitem naprostého selhání.

OSNOVA LEKCE

Satan, svět, tělo a rozbité vztahy

Kdo za tím vším ve skutečnosti stojí?

Poradit si s potížemi

CÍLE LEKCE

1. Najít čtyři zdroje překážek, kterým nejčastěji věřící čelí.
2. Vysvětlit Boží záměr překážek.
3. Vyjmenovat biblické principy pro překonávání překážek.

Satan, svět, tělo a rozbité vztahy

Cíl 1. Najít čtyři zdroje překážek, kterým nejčastěji věřící čelí.

Jednou z nejtěžších věcí v otázce překážek nejsou samotné překážky, ale realita, že jim vůbec musíme čelit. Překážky zjevují naše očekávání od života a od Boha, což do sebe často nezapadá. Obzvláště v západní církvi nás potíže často zaskočí. Asi rozumíte, co tím myslím: Dal jsi svůj život Kristu s důvěrou, že všechno půjde hladce. Vykročil jsi ve víře, abys Mu sloužil, máš vizi pro službu, do které tě Bůh volá, jdeš za tím, ale často za cenu velké oběti. A tam začínají potíže. Vše vypadá, jako by se rozpadalo; dokonce i věci, kterých se to zdánlivě netýká, vyžadují tolik úsilí. Nemohl by Bůh zařadit, aby šly věci hladčeji? Ty tady dáváš Bohu vše a nezdá se, že by se něco dařilo! Občas je to jen těžké, jindy absolutní tragédie.

A vůbec to nedává smysl. Proč Bůh neplní svou část dohody? Nuže je to proto, že žádná úmluva neexistuje! Hospodin nikdy neslibil, že bude život jednoduchý a předvídatelný. Ve skutečnosti Písmo objasňuje, že překážky a potíže jsou normální. Petr povzbuzuje věřící: „*Milovaní, nedivte se té výhni zkoušek mezi vámi, která vám nastává, jako by se vám dalo něco divného, ale když máte podíl na Kristových utrpeních, radujte se, abyste se stejně radovali a jásali i při zjevení Jeho slávy*“ (1. Petrova 4, 12–13).

Překážky, se kterými se potýkáme, nejsou neobvyklé. Bůh neodjel na dovolenou nebo se tě nerozhodl potrestat z nějakého neznámého důvodu. Jsou jednoduše příležitostí, aby ses radoval a přinesl Bohu slávu. Jakým překážkám čelíš? Proč se tedy neradovat z toho, že vnímáš bolest? (Můžeš to dělat vírou, pokud nejsi sto pochopit, co se to vlastně děje.)

Následuje zamyšlení nad čtyřmi konkrétními zdroji potíží: satan, svět, tělo a rozbité vztahy.

Satan

Za vším zlem stojí Zlý, satan. Přímo nebo nepřímo, každý problém, který řešíme, je důsledkem jeho existence. Petr píše: *„Buďte strážliví a bděte! Váš protivník ďábel obchází jako řvoucí lev a hledá, koho by pohltil“* (1. Petrova 5, 8). Apoštol Pavel se také zmiňuje o satanově roli ve vzniku překážek: *„Neboť náš zápas není proti krvi a tělu, ale proti vládám, proti autoritám, proti světovládcům této temnoty, proti duchovním mocnostem zla v nebeských oblastech“* (Efezským 6, 12).

Bible odhaluje daleko víc informací o satanovi. Níže najdete několik klíčových pasáží:

Odkazy z Písma na satanovy skutky	
Satan trápí	1. Samuelova 16, 14.
Hřích vznikl v satanově srdci	Izajáš 14, 13.
Satan byl vzorem dokonalosti, než zhřešil. To pýcha způsobila jeho vzpouru	Ezechiel 28, 12, 15, 17.
Satan je princem tohoto světa	Matouš 4, 8–9; Jan 12, 31, Jan 14, 30, Jan 16, 11.
Je vrahem a lhářem	Jan 8, 44.
Svazuje mysli nevěřících	2. Korintským 4, 4.
Je vládcem ponebeských mocností	Efezským 2, 2.
Čihá	1. Timoteovi 3, 7.
Svádí	Zjevení 20, 7–8.

Satan nenávidí Boha. A jelikož je v tobě Kristus, nesnáší tě také. Kdyby nebylo Boží nepřetržitě ochrany, ďábel by nás už dávno býval zničil. Když Bůh dovolí, satan nás napadne přímo nebo nám položí do cesty náročné překážky v našem úsilí uctívat a sloužit Bohu. Občas jsou jeho *klacky pod nohy* bezprostřední: démonický útlak a ovládnutí nás postaví tváří tvář takovému zlu. Lži ze světa, kterými jsme bombardováni, jsou součástí záměrné strategie nás svést a zničit. Často však jsou naše překážky jen nepřímými důsledky jeho působení. Hříšné sklony, se kterými jsme se narodili, jsou nepřímým důsledkem původního pokušení, které satan připravil Adamovi a Evě.

Když jsme byli v Turecku, bylo to jednoduché vidět přímé ovlivňování ďáblem. Krvavé oběti byly na denním pořádku. Z věštění se stal výnosný byznys. Prokletí se dalo koupit a seslat na kohokoliv. Ale nepřímé vlivy bylo vždy náročnější uvidět, stejně jako se to děje v Americe.

Svět

Bůh stvořil dokonalý svět, ve kterém lidé, příroda a Bůh existovaly v klidu a v harmonii. To se změnilo, když satan svedl Adama a Evu a oni neposlechli Boha (1. Mojžíšova 3). Ačkoliv lidstvo od té doby touží po dokonalém světě, hřích do toho světa uvedl těžkosti, svody, nemoc a smrt.

Těžkosti

Evě Bůh řekl:

„Velice rozmnožím tvé strádání a tvou úzkost, v bolestech budeš rodit děti; budeš dychtit po svém muži, ale on bude nad tebou vládnout“
(1. Mojžíšova 3, 16).

A Adamovi řekl: *„Protože jsi uposlechl svou ženu a jedl jsi ze stromu, o kterém jsem ti přikázal: Z toho nejez, budiž kvůli tobě prokleta země: S námahou z ní budeš jíst po všechny dny svého života. Bude ti*

vydávav trní a bodláčí a budeš jíst polní rostliny. V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, neboť jsi z ní vzat. Prach jsi a do prachu se navrátiš“ (1. Mojžíšova 3, 16–19).

Svod

Satan uvedl na svět lež, proto je nyní svět klamem naplněn. Co se zdá být správným, správné není; co je správné, vypadá, že je špatně. Svět slibuje nabídnout smysl a naplnění skrze moc, majetek a popularitu, jenže slib neplatí. Milióny lidských bytostí přijmulo lži světa za pravdu a „*vyměnili Boží pravdu za lež*“ (Římanům 1, 25).

Nemoc

Když Adam a Eva opustili Ráj a byli odříznuti od stromu života, spustil se neodvratitelný proces zkázy jejich těl. Nemoc je nepřímým důsledkem počátečního hříchu. Konkrétní nemoc může být způsobena osobním hříchem (2. Královská 5, 27; 2. Paralipomenon 21, 12–19), Bohem (Jan 9, 1–3) a satanem (Job 2, 7).

Smrt

Římanům 6, 23 praví: „*Mzdou hříchu je smrt.*“ Jelikož žijeme v hříšném a padlém světě, každý z nás zemře fyzickou smrtí (jestli dřív Ježíš nepřijde). Smrt je poslední překážkou, se kterou se setkáme na závěr života naplněného boji. Židům 9, 27 poukazuje na to, že „*lidem je uloženo jednou zemřít a potom bude soud*“. Avšak žijeme-li na zemi, Ježíš nás ujišťuje: „*Toto jsem vám pověděl, abyste ve mně měli pokoj. Ve světě máte soužení. Ale buďte dobré mysli, já jsem přemohl svět*“ (Jan 16, 33).

Tělo

Přestože byl náš duch obnoven a jsme narozeni znovu, nepřestáváme zápasit s touhami těla. Pavel tento boj popisuje:

„Neboť víme, že Zákon je duchovní, já však jsem tělesný, prodaný do otroctví hříchu. Nerozumím tomu, co dělám; vždyť nedělám to, co chci, nýbrž činím to, co nenávídím“
(Římanům 7, 14–15).

Mnoho překážek, se kterými se potýkáme, jsou přímým ovocem naší hříšné tělesnosti. Tyto tělesné sklony způsobují konkrétní hříšné skutky a postoje, které komplikují náš život. Můžeme za toto dědictví vinit Adama a Evu, avšak každý hřích vychází z rozhodnutí naší vlastní vůle.

Rozbité vztahy

Těžkosti se spolupracovníky a těmi, které máme rádi, jsou asi nejbolestivějšími ze všech překážek. Bůh nás učinil tak, abychom spolu pracovali jako tělo, v němž každý jednotlivec přispívá svou částí pro společné dobro našeho poslání.

Bůh nás také stvořil pro vztahy. Ačkoliv je naší prvořadou potřebou, která si žádá o naplnění, náš vztah s Ježíšem, přirozeně hledáme lásku, úctu a obdiv jiných lidí. Tato potřeba společenství nás činí zranitelnými důsledkem nenaplněných očekávání a nesplněných slibů, které působí bolest, hněv a spory.

Odlíšné názory také zapříčiňují rozbité vztahy. Ve Skutcích čteme o neshodě mezi Pavlem a Barnabášem, kteří spolu sloužili. Po nějakém čase navrhl Pavel Barnabášovi:

„Vraťme se a navštívme bratry ve všech městech, ve kterých jsme zvěštovali Pánovo slovo, a zjistíme, jak se mají.“ Barnabáš chtěl vzít s sebou také Jana, nazývaného Marek. Pavel však nepokládal za správné brát ho s sebou, protože se v Pamfylii od nich odloučil a nešel s nimi do díla. Vznikla z toho ostrá hádka, takže se od sebe oddělili. Barnabáš vzal s sebou Marka a vyplul na Kypr. Pavel si vybral Silase, a když ho bratři svěřili Pánově milosti, vyšel. Procházel Sýrii a Kilikií a

posiloval církev“ (Skutky 15, 36–41).

Pavel, muž, jenž napsal většinu Nového zákona, a Barnabáš, oddaný Boží služebník měli „ostrý spor“. Tito muži se rozešli neschopni se dohodnout v otázce služební záležitosti.

Osobní poznámka: když jsem se svou ženou opustil Turecko, věděli jsme, že jsme měli nedořešené spory s našimi vedoucími v týmu. Jelikož jsme byli všichni duchem naplnění věřící, zaměření na stejné cíle, mysleli jsme, že můžeme tyto neshody vyřešit za chodu. Místo toho je stres a nároky života v cizí kultuře jen prohlubovaly. Když jsme opouštěli svůj tým a vraceli jsme se domů, cítil jsem se zničený a rozčarovaný. Bolest skoro překročila hranici toho, co jsme byli schopni unést.

Kdo za tím vším ve skutečnosti stojí?

Cíl 2. Vysvětlit Boží záměr překážek.

Satan, svět, tělo a rozbité vztahy jsou očividnými zdroji překážek. Každá z nich je zodpovědná za narušování Božího díla. Avšak zároveň musíme vzít v úvahu problém, který věřícím v Krista dělá potíže po staletí: Je-li Bůh opravdu Bohem, není konec konců zodpovědný za všechno, co se děje, tedy i za překážky, kterým čelíme? Je to těžká otázka, o které se debatuje znovu a znovu dokola. Na jedné straně vidíme, že rozhodnutí satana a lidského pokolení jsou příčinou našich potíží. Přesto na straně druhé musíme uznat, že vševědoucí, všemocný a všudypřítomný Bůh má plnou kontrolu nad vším, co se děje. Prorok Izajáš zaznamenal tato Boží slova:

„Já jsem Hospodin a jiného není, kromě mě není Boha. Přepásám tě, ačkoliv mě neznáš, aby poznali od východu slunce i ti od jeho západu, že není nikoho mimo mě: Já jsem Hospodin a jiného

není. Formuji světlo a tvořím tmu, činím pokoj a tvořím zlé; já, Hospodin, činím toto všechno“
(Izajáš 45, 5–7).

V knize Job Bůh satanovi dovolil Joba podrobit zkoušce. Job byl „*bezuhonný a přímý, bohobojný a odvracející se od zlého*“ (Job 1, 1), a přesto ho Bůh bez problémů vydal do satanových spárů. V tomto případě Bůh nezapříčinil přímo Jobovy překážky, ale jistojistě je dovolil. Tak jak tak Job sám vnímal protivenství jako přicházející od Boha. Ptal se: „*Což budeme přijímat od Boha dobré, a zlé přijímat nebudeme?*“ (Job 2, 10). Tento scénář ukazuje na to, jak diskutabilní je Boží role ve vzniku překážek. Nicméně apoštol Pavel píše: „*Víme, že těm, kteří milují Boha, všechny věci spolu působí k dobrému, těm, kdo jsou povoláni podle jeho předsevzetí*“ (Římanům 8, 28).

Rozpoznat Boží záměry

Když sloužíme Hospodinu a objeví se překážky, je velmi snadné se nechat otrávit. Toužíme, aby se věci děly určitým způsobem a v určitém čase, ale něco se tomu postaví do cesty. Pokud si nedáme pozor, náš pocit úzkosti může vést k hněvu a napětí.

Mnozí věřící s hlubokou touhou sloužit Bohu jsou velmi zaměřeni na cíl. Chtějí, aby se věci pro Něj hnuly. Chtějí způsobit změnu ve své rodině a ve světě. Oni chtějí, oni chtějí, oni chtějí... Motivy skryté za těmito touhami nebývají často vůbec čisté. V mém případě to byla silná potřeba něco pro Boha udělat, abych se jím cítil přijímaný. Rozuměj, moje víra byla správná. Ve své hlavě jsem věděl, že Efezským 2, 8–9 je pravda: „*Neboť jste zachráněni milostí skrze víru; a ta záchrana není z vás – je to Boží dar; není na základě skutků, aby se nikdo nechlubil.*“ Problémem bylo, že jsem tomu ne úplně věřil ve svém srdci.

Kvůli vlivu světa na svou mysl jsem věřil, že má pravá

hodnota a význam je odvozen od mých skutků. Vnímal jsem, že jsem přijatý Bohem pouze, když jsem mu dal vše, co jsem měl. Sice jsem byl vydaný mladý misionář, přesto někde uvnitř jsem být misionářem potřeboval, abych měl cenu a byl přijatý Bohem i druhými. Nikdy bych to v té době nepřiznal, ale můj život nebyl hnán soucitem a touhou vidět Boha oslaveného. Byl jsem puzen, abych něco dokázal Bohu a své církvi. Bylo to velmi sobecké.

Když začaly přicházet překážky v práci, začal jsem panikařit a zkoušet všechno možné, abych dostal situaci pod kontrolu a vyřešil ji. Jenže jsem věci jenom zhoršil. Poté, když se všechno rozpadlo, můj život byl zničen. Nemohl jsem si před Bohem už na nic hrát. Ztratil jsem svou identitu jako misionář. Nevěděl jsem už, kdo jsem. Byl jsem naprosto zdrcený a zbavený iluzí. Nic nefungovalo tak, jak jsem očekával.

Když se na to teď dívám zpět, rozpoznávám Boží záměr v překážkách, které nás potkaly. Bůh odkrýval lži, ve kterých jsem byl uvězněn. Tak Mu na mně záleželo, že mě byl ochoten zlomit a pak obnovit, abych mohl být svobodný v pravdě o tom, kým jsem byl. Věřím, že překážky jsou dary od Boha, které si používá, aby nás proměnil do obrazu svého Syna. Když nastanou potíže, s větší pravděpodobností se budeme starat o naše cíle. Jenže Boha víc zajímáme my! Když se naučíme rozpoznat, co dělá v našem životě a jak nás touží proměnit, potom uvidíme jasně alespoň část Jeho záměrů v problémech, a jak si je používá k našemu dobru.

Jakub píše: „*Pokládejte za velikou radost, moji bratři, když upadnete do rozličných pokušení. Víte, že zkoušení vaší víry působí vytrvalost*“ (Jakub 1, 2–3). Když se objeví zkoušky, máme tendenci řešit důsledky, jak se to dotkne naší práce. Bůh nám však skrze ně zamýšlí dát vytrvalost, učinit nás dokonalými a úplnými. Potíže nás také uvolňují z naší tělesné touhy sloužit Bohu z našich vlastních sil pro to, abychom byli

závislí na Jeho přítomnosti v našich životech a Jeho moci, která působí skrze nás k Jeho slávě (viz 1. Timoteovi 6, 16, Jan 9, 1–3). Pavel si to určitě uvědomoval. Rozpoznal Boží záměry v překážkách, kterým čelil v oblasti svého vlastního zdraví:

„A abych se mimořádností zjevení nepovyšoval, byl mi dán do těla trn, Satanův anděl, aby mě políčkoval a já se nepovyšoval. Kvůli tomu jsem třikrát prosil Pána, aby to ode mne odešlo, ale on mi řekl: ‚Stačí ti má milost, neboť má moc se dokonává ve slabosti.‘ Velmi rád se tedy budu chlubit spíše svými slabostmi, aby na mně spočinula moc Kristova. Proto mám zálibu v slabostech, v zlém zacházení, v tísních, v pronásledováních a úzkostech pro Krista. Neboť když jsem slabý, tehdy jsem mocný“

(2. Korintským 12, 7–10)

Bůh má pro tebe osobní záměr v každé překážce, se kterou se setkáš. Pečlivě používá okolností k tomu, aby nás přetvořil a my se mohli radovat z užšího vztahu s Ním. Bůh si také používá nesnázi k směřování Svého díla. Můžeme mít plán, způsob, jakým si myslíme, že by se měly věci udělat. Plán se nám může zdát jasný, jenže Bůh ví nejlépe. Přísloví 16, 9 si všímá: *„Srdce člověku vymýšlí cestu, ale jeho kroky určuje Hospodin.“*

Rozvrácený vztah, kterým utrpěl Pavel a Barnabáš, je dobrým příkladem Božího řízení skrze problémy. Pavel naplánoval, aby všichni znovu navštívili založené sbory. Po jejich rozchodu si je nicméně Bůh použil pro zasažení nového území, když sdíleli evangelium s tisíci, jež by jinak nikdy neslyšeli. Podtrženo a sečteno: nezáleží, s jakými obtížemi se potýkáš, Bůh si je obrací na dobré.

Poradit si s potížemi

Cíl 3. Vyjmenovat biblické principy pro překonávání překážek.

V této krátké lekci nebudeme mít prostor se zabývat všemi stránkami, jak naložit s překážkami. Přesto by ti následující pravdy měly pomoc vykročit správným směrem.

Vědět si rady s ďáblem

Prvním krokem na cestě, jak si poradit se ďáblými překážkami, je uznat, že satan existuje a činí se. 1. Petrova 5, 6–10 dává nahlédnout na blížící se potíže z tohoto úhlu pohledu:

„Pokořte se tedy pod mocnou Boží ruku, aby vás povýšil v příhodný čas. Všechnu svou starost uvrhněte na něho, neboť mu na vás záleží. Buďte strážliví a bděte! Váš protivník ďábel obchází jako řvoucí lev a hledá, koho by pohltil. Postavte se proti němu, pevní ve víře, věduce, že tatáž utrpení se naplňují na vašem bratrstvu po celém světě. A Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu Ježíši, vás, když nakrátko snesete utrpení, sám zdokonalí, utvrdí, posílí, postaví na pevný základ.“

Vztahují se k tomu další dvě pasáže: V Matouši 4 je zaznamenán Ježíšův přímý střet se satanem. Ďábel Ježíše sváděl jídlem, mocí a všemi poklady světa. V každé situaci se však Ježíš opřel o pravdu psaného Božího slova, aby se ubránil.

Moudří křesťané se vyzbrojí Písmem a použijí ho v boji proti lži, kterou satan používá k pokušení a podvodům. Studuj Písmo a pamatuj si jeho pravdy. *„Neboť Boží slovo je živé, činné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až do*

rozdělení duše a ducha, kloubů a morku a je schopné rozsoudit myšlenky a postoje srdce“ (Židům 4, 12). Nauč se používat Písmo jako mocnou zbraň proti zlému.

Začni studiem úseků z Matouše 4. Můžeš použít Ježíšova slova v boji proti pokušení. Potom si prostuduj a použijvej Efezským 6, 10–18. Toto místo popisuje zápasy, které křesťané zažívají a také zbraně a zbroj, kterou nám Bůh dává. Dej vždy na první místo svůj osobní vztah s Kristem. Bez Něj nemůžeš nic (Jan 15, 5), ale skrze Něj je vše možné (Filipským 4, 13). „*Poddejte se tedy Bohu. Postavte se proti ďáblu, a uteče od vás. Přiblížte se k Bohu, a přiblíží se k vám. Očistěte ruce, hříšníci, a očistěte srdce, lidé dvojí mysli“* (Jakub 4, 7–8).

Vypořádat se se světem

Bible nabízí tucty návrhů, jak překonat překážky v tomto padlém a hříšném světě. Zde je pár z nich:

Problémy: Přijmi je a buď v pokoji. V Janovi 16, 33 Ježíš říká: „*Ve světě máte soužení. Ale buďte dobré mysli, já jsem přemohl svět.*“ Ježíš neslibuje odstranit potíže; namísto toho zaslubuje pokoj a odpočinek pro ty, kdo přinášejí svá těžká břemena a starosti k Němu (viz Matouš 11, 28–29).

Klam: Rozpoznej ho a vyměň. Svět je plný falešné naděje a planých slibů. V mnoha situacích je jim evangelium zastřeno. Lidé byli zaslepeni satanem a již nevidí pravdu (2. Korintským 4, 4). Jsme povoláni druhým mluvit pravdu v lásce a obnovit naše smýšlení (Efezským 4, 25). Pavel pobízí: „*A nepřipodobňujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli zkoumat, co je Boží vůle, co je dobré, přijatelné a dokonalé“* (Římanům 12, 2).

Nemoc: Modli se za uzdravení a zároveň neměj strach

vyhledat pomoc! Jakub 5, 14–15 nabízí plán, jak se vypořádat s nemocí. Tento plán volá po modlitbě. Jak často spěcháme k doktorovi nebo sáhneme po lécích bez toho, abychom prve požádali Boha o uzdravení? Přestože není součástí původního Božího plánu, nemoc je normální součástí života v padlém světě. Bůh to ví a chce, abychom volali k Němu, když máme zdravotní problémy. Musíme být zároveň otevření na možnost, že uzdravující proces může zahrnovat návštěvu odborníků a podstoupení léčby. Hospodin lidem umožnil rozvinout postupy a léky, které přinášejí úlevu. Měli bychom těchto darů využívat.

Smrt: Přijmi ji a těš se na ni! Bůh si používá i nejhorší možnou překážku, smrt, aby naplnil věčné záměry. Pokud se Kristus nevrátí za našeho života, každý z nás zemřeme. Takže je životně důležité žít pro Něj každý den. Pokud tě Bůh povede k mučednictví, tvá smrt může být závěrečným skutkem služby. Ve smyslu věčnosti není smrt vůbec žádným problémem, jelikož nás smrt uvede do věčné Boží přítomnosti.

Zvládnout tělesnost

Když se potýkáme s hříšnými touhami těla, je důležité mít zdravý rozum a být vykazatelný. 2. Timoteovi 2, 22 nás učí, že máme „*utéct před mladickými žádostmi*“. Stejně tak i Jakub píše: „*Význávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni*“ (5, 17). Když se setkáváte s lidmi, kterým důvěřujete a s kterými sdílíte své zápasy a potíže, otroctví hříšné tělesnosti může být zlomeno. Mnohé problémy na naší cestě pramení z nedostatku pochopení, kým jako znovuzrození křesťané nyní jsme. Velmi často zakoušíme porážku a zastrasování, protože přijímáme lži satana a světa.

Zaměň tyto lži za Boží pravdu.

- Jsi Boží dítě (Jan 1, 12).
- Jsi Boží přítel (Jan 15, 15).
- Jsi sjednocený s Bohem v jednom Duchu (1. Korintským 6, 17).
- Jsi svatý (Efezským 1, 1).
- Máš přímý přístup k Bohu (Efezským 2, 18).
- Byly ti odpuštěny všechny hříchy (Koloským 2, 13).
- Jsi vysvobozen z odsouzení (Římanům 8, 1–2, 31).
- Máš Ducha moci, lásky a sebeovládání (2. Timoteovi 1, 7).
- Byl jsi ukřižován a nyní v tobě žije Kristus (Galatským 2, 20).
- Jsi nové stvoření v Kristu (2. Korintským 5, 16–20).

Poradit si s rozbitými vztahy

Když se vztahy stanou napnutými nebo se přetrhnou, tvá reakce je jedinou věcí, kterou můžeš ovlivnit. Co udělají jiní lidé, je mimo tvou kontrolu. Z toho důvodu jedinou věcí, kterou můžeš změnit, jsou tvé vlastní postoje a chování. Následují návrhy, jak řešit narušené vztahy:

Přijmi druhé jako milující Boží nástroje

Už jsme si řekli, že problémy jsou Božími prostředky k tomu, aby tě učinily víc podobnému Ježíši. Je to naprostá pravda, co se vztahů týče. Jelikož má Bůh v rukou každou okolnost, má moc způsobit nebo dovolit, cokoli si přeje. On je také milujícím a pečujícím Bohem. To znamená, že můžeš přijmout jakékoliv problémy ve vztazích jako dar od Boha. I když se to zdá být příšerné nebo to vypadá jako pohroma, Hospodin si to používá k tomu, aby ses Mu víc podobal. Proto pokud prožíváš těžké vztahy právě teď, zastav se na chvíli a chval Boha za tento boj. Jeho záměr převyšuje tuto nynější situaci.

Změň své cíle

Mnohé narušené vztahy vychází z touhy mít věci pod kontrolou. Kupříkladu chceme, aby se někdo choval určitým způsobem, ale dotyčný nechce nebo toho není schopen. Takže se snažíme připravit situace tak, aby se tak stalo. Je-li to tvým cílem, aby ti druzí plnili přání, řítíš se do katastrofy. Zaměříš-li se na zdravé cíle, touha po manipulaci lidí zmizí. Proto se za své touhy modli a učiň svou metou, abys dovolil Ježíši milovat ostatní skrze tebe. Problémy hned nezmizí, jen tvůj hněv a úzkost se uklidní.

Staň se odborníkem na odpuštění

Ve své knize *Odpočinek zajištěn (Rest Assured)*, Bill Ewing píše: „Odpuštění je božská transakce plně hrazená Ježíšovou krví, která uvolňuje jak viníka tak poškozeného z pout hříchu. Skutek odpuštění jde v Kristových stopách až do stínu kříže, kde uzdravení, svoboda a moc našla svůj počátek v trestu a smrti.“ Potrhané vztahy a hněv jsou uzdravovány pouze odpuštěním. Odpuštění je základem pro zdravá manželství, přátelství, církve a službu. Jak dále Ewing popisuje:

- Odpuštění začíná, když plně přijmeš tu křivdu, která tě potkala.
- Odpuštění je postaveno na pochopení, že všechen hřích je v konečném důsledku hříchem proti Bohu, ne proti nám
- (Žalm 51, 3–4; Římanům 14, 7–8; Skutky 9, 4).
- Odpuštění začíná fungovat, když přijmeme rozsah Božího odpuštění vůči nám
- (Žalm 103, 3–4; Efezským 1, 7; Koloským 2, 13).
- Abychom mohli být ochotní odpustit, musíme Bohu svěřit své pocity zlosti.
- Odpuštění je něco, co musí udělat Bůh skrze nás. Není to něco, co bychom mohli zvládnout sami. (Jan 15, 5).

Kroky k odpuštění

1. Udělej si seznam konkrétních zranění, která ti byla učiněna. Sepiš věci, které viník udělal nebo neudělal, jež ti ublížily.

2. Vypiš všechny oblasti, kde tě ta událost ovlivnila. Tvá bolest tě pomůže dovést k důsledkům něčí urážky. (Např. pokud by ti někdo ukradl auto, můžeš být rozružený, že musíš do práce pěšky. Opustila-li tě manžel/ka, můžeš se utápět v depresích, protože to zapříčinilo, že se ti ostatní manželské páry vyhýbají). Důsledky mohou být finanční, sociální, psychické, citové nebo fyzické.

3. Prohlašuj pravdu, že tvůj život patří Kristu a jako součást Jeho těla jsi měl podíl na Jeho utrpení. Poděkuj Bohu za Jeho odpuštění vůči tobě a děkuj Mu za odpuštění pro viníka skrze tebe. Přines hřích ke kříži. Jelikož Bůh již zaplatil cenu za toto přestoupení, přenes Boží odpuštění na viníka.

4. Přenech zodpovědnost za trest Bohu. Pokud budeš dál potřebovat pokračovat v právním řízení nebo církevní kázni, uvědom si, že potrestat viníka není na tobě.

Kromě toho odpuštění neznamená, že musíš zapomenout. Pokud proti tobě někdo zhřešil, nemusíš být hloupý a vystavovat se další bolesti nebo zneužívání. Ale znamená to, že v Boží moci uvolníš viníka ze svého odsouzení a ortelu a zvolíš si ho milovat. Modlitba odpuštění může vypadat třeba takto: Nebeský Otče, ty víš o hříších, které byly spáchány a dopad, který to na mě jako na Boží dítě mělo (bud' konkrétní). Vím, že je můj život ve Tvých rukou a vše, co jsem a dělám, je jen díky Tobě. Proto ti děkuji za odpuštění jim i mně. Děkuji za to, že jsi zaplatil cenu za jejich i můj hřích, kde Tvůj Syn umíral na kříži a já s Ním byl ukřižován. Nebudu trestat svého viníka žádným způsobem. Osvobod' mě z mých pocitů hněvu. Učiň mě požehnáním pro ty, kteří mi ublížili.“

5. Zlikviduj seznam. Zničení soupisu symbolizuje, že ses

rozhodl nenést už déle břemeno hříchu. Necháváš ho odejít a tím se sám osvobozuješ.

6. Požehnej. Petr to shrnuje: „*Bud'te všichni jednomyslní, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. Neodplácejte zlým za zlé ani urážkou za urážku, ale naopak žehnejte*“ (1. Petrova 3, 8–9). Skutek laskavosti směrem k někomu, kdo udělal něco špatného, uvolňuje moc odpuštění a boří pevnosti, které satan používá, aby ovládal ty, kdo byli zraněni.

Nastanou situace, kdy budeš muset požádat o odpuštění ty, tehdy, když ti Bůh zjeví, že ses provinil. Ewing opět nastiňuje, jaké kroky udělat:

- Jasně popiš, co jsi udělal a jaký to mělo vliv na druhou osobu.
- Poděkuj Bohu za to, že ti odpouští.
- Požádej dotyčnou osobu, vůči které jsi zhřešil, aby ti odpustila. Nestačí říct *sorry!* Buď určitý a popros: „Odpustíš mi, že jsem _____?“

Svoboda jde vždy ruku v ruce se zaplacením ceny. Odpuštění přichází s pokorou a rozpaky, kterým chce naše tělesnost rychle uniknout. Ale stojí to za to!

Pokud druhý odpustí, jsi svobodný od hříchu a stejně tak i osoba, která ti odpouští. I když ti druhý neodpustí, jsi přesto svobodný. Ublížený si ponese tíhu tvého hříchu. Požádat o odpuštění tě ale nezbavuje důsledků tvých činů. Můžeš se i nadále potýkat s vážnými následky toho, co jsi provedl. Jeden z důsledků může být život v rozbitém vztahu. (Neexistuje totiž záruka, že ti osoba, kterou jsi zranil, odpustí.) Dopady tvého jednání na vztah mohou být likvidující a vážné. Také mohou vyvstat právní, finanční nebo fyzické důsledky. Nezáleží na tom, co jsi udělal nebo co jsi nepřestal dělat, nikdy není příliš pozdě udělat správnou věc. Usilovat o odpuštění je správná věc. Přijmout Boží odpuštění, odpustit jiným a odpustit sobě – to jsou privilegia, práva a zodpovědnost těch, kdo kráčí ve

stínu kříže.

KONTROLNÍ TEST

Po prostudování této lekce si, prosím, pečlivě přečtete každou kontrolní otázku a zakroužkujte správnou odpověď. Každá otázka má jen jednu správnou odpověď.

1. Který z následujících výroků o překážkách není pravdivý?
 - a) Potíže jsou v padlém světě normální.
 - b) Překážky jsou příležitostí přinést slávu Bohu.
 - c) Všechny obtíže jsou Božím trestem za tvůj hřích.

2. Dle Efezským 6, 12 jsou našimi nepřáteli:
 - a) politici světových vlád
 - b) Satan a jeho padlí andělé
 - c) vůdci falešných náboženství

3. Každá překážka, které čelíme, je...
 - a) následkem našeho vlastního hříchu.
 - b) pro Boha zklamáním.
 - c) přímo či nepřímo důsledkem satanovy existence.

4. Zpráva o Pavlovi a Barnabášovi nás učí, že...
 - a) rozbité vztahy lze očekávat i mezi křesťany.
 - b) neshody způsobují, že je Boží misie přerušena.
 - c) křesťané se stejnými cíli budou vždy pracovat společně na stejném úkolu.

5. Božím záměrem s překážkami v našem životě je...
 - a) ukázat nám, že se Mu situace občas vymkne z rukou.
 - b) pomoci nám rozvinout užší vztah s Ním.
 - c) vypomoci nám držet se našich vlastních plánů.

6. Prvním krokem v překonávání překážek od satana je...

- a) stát pevně proti němu z naší vlastní síly.
- b) uznat, že existuje a že se neustále činí.
- c) napomínat ty, kdo jsou pod jeho vlivem.

7. Ačkoliv byl Job bezúhonný a přímý,...

- a) zlořečil Bohu, když nastaly těžkosti.
- b) Bůh sám nachystal Jobovy problémy.
- c) Bůh dovolil satanovi, aby ho nechal projít zkouškou.

8. 1. Petrova 4, 12–13 říká, že...

- a) zkoušky přichází jako následek našeho hříchu.
- b) bychom se měli ve svých zkouškách radovat.
- c) zkoušky jsou v křesťanské víře něco mimořádného.

9. Aby se křesťané vypořádali s problémem klamu, musí...

- a) ho přijmout jako něco přirozeného ve světě.
- b) ho přijmout v pokoji.
- c) ho rozpoznat a nahradit Boží pravdou.

10. Když odpustíš lidem,...

- a) musíš pochopit, proč se tě někdo dotknul.
- b) už je nesoudíš a neodsuzuješ.
- c) automaticky zapomeneš na zlo, které vůči tobě bylo spácháno.

ŘEŠENÍ

Poznámka: Pokud jsi odpověděl na otázky nesprávně, správné odpovědi najdeš v odpovídajícím Cíli lekce, na který odkazuje druhé číslo v závorce.

1. c (13.1)
2. b (13.3)
3. c (13.1)
4. a (13.1)
5. b (13.2)
6. b (13.3)
7. c (13.2)
8. b (13.1)
9. c (13.3)
10. b (13.3)

O AUTOROVI

Todd Hillard, autor a spisovatel na volné noze, pochází z Black Hills v Jižní Dakotě. Má za sebou sedmnáct let zkušeností s prací na plný úvazek a tříletým misijním pobytem v Turecku. Se svou ženou mají pět dětí.